

Evangelhia după Marcu

Autor: Thomas R. Shepherd

**Școala de Sabat și Lucrarea Personală
Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea**

Studiile biblice pentru Școala de Sabat majori, ediția instructori, integral sau parțial, nu pot fi editate, modificate, adaptate, traduse, reproduse sau publicate de nicio persoană sau instituție fără un acord scris în prealabil al Conferinței Generale.

Logoul și numele „Adventist de Ziua a Șaptea” și „Adventist” sunt mărci înregistrate ale Conferinței Generale a Adventiștilor de Ziua a Șaptea și nu pot fi folosite fără autorizarea acesteia.

Studiile Școlii de Sabat pentru majori, ediția instructori, sunt pregătite de Departamentul Școala de Sabat al Conferinței Generale, sub îndrumarea generală a Comitetului Mondial al Școlii de Sabat. Ele reflectă contribuția comitetului și nu reprezintă în exclusivitate punctele de vedere ale autorului/autorilor.

Cu excepția situațiilor în care este altfel specificat, textele biblice au fost redactate din *Biblia, sau Sfânta Scriptură*, trad. Dumitru Cornilescu, Casa Bibliei, 2015, prescurtare: **VDC**.

Celelalte versiuni și traduceri ale Bibliei folosite și precizate în text pot fi consultate pe site-ul **bible.com/ro**.

La citatele din lucrările lui Ellen G. White, numărul paginii este cel din ediția de referință din limba engleză, număr care apare în edițiile online, precum și în unele ediții tipărite, între paranteze pătrate. Toate cărțile acestei autoare (inclusiv cele traduse în limba română) se găsesc pe site-urile **ellenwhite.ro** și **egwwritings.org**. Traducerea unor citate a fost îmbunătățită.

Pentru ediția în limba română:

Traducere: Loredana-Andreea Weiss **Redactare:** Delia-Mirela Buciuman

Referent: Daniel Brînzan **Grafică și tehnoredactare:** Irina Toncu

Corectură: Lavinia Goran **Copertă:** Liliana Dincă

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SHEPHERD, THOMAS R

Evanghelia după Marcu: studii biblice: iulie - august -

septembrie 2024 / Thomas R. Shepherd. - Ed. instructori. -

Pantelimon: Viață și Sănătate, 2024

ISBN 978-606-087-535-2

Cuprins

<i>Introducere</i>	4
<i>Apel</i>	6
1. Începutul Evangheliei.....	11
2. O zi din lucrarea Domnului Isus	23
3. Discuții și polemici	35
4. Parabole	47
5. Minuni în jurul lacului	59
6. Din interior spre exterior	71
7. Lecții pentru ucenici (I).....	83
8. Lecții pentru ucenici (II)	95
9. Controverse în Ierusalim.....	107
10. Zilele finale	119
11. Prins și judecat	131
12. Judecat și răstignit	143
13. Domnul înviat.....	155

Introducere

Încă de la începutul cărții lui Marcu, cititorul află cine este Isus – Mesia, Fiul lui Dumnezeu (Marcu 1:1). Cu toate acestea, primele personaje din cuprinsul cărții nu reușesc să înțeleagă cine este El mai exact și care este misiunea Lui – cu excepția demonizaților. Aceștia știu exact cine este Isus. Demonii Îl recunosc și cad la pământ la auzul cuvintelor Lui categorice.

Dar Isus le poruncește aproape constant să nu divulge această informație. De ce această poruncă de a păstra tăcerea? Cercetătorii Bibliei au meditat la această întrebare vreme de secole. Are chiar și o denumire în studiile de specialitate – secretul mesianic. De ce ar vrea o evanghelie ca noi să păstrăm tăcerea cu privire la cine este Isus?

Incursiunea de față în Evanghelia după Marcu va dezvălui că în această carte nu există doar taine, ci și revelații uimitoare. Se poate vorbi, pe bună dreptate, despre existența în Evanghelia după Marcu a unui motiv literar – Motivul Tainei/Revelației, iar la sfârșit întreaga taină este în mod surprinzător spulberată, înlocuită de o puternică revelare a Domnului Isus.

Evanghelia după Marcu poate fi împărțită în două secțiuni – jumătăți, de fapt. Capitolul 1 și următoarele până aproape de sfârșitul capitolului 8 tratează întrebarea crucială: *Cine este Isus?* Răspunsul apare în învățăturile și minunile Sale. În repetate rânduri El învinge răul, le aduce speranță celor oprimați și prezintă adevăruri captivante care străpung esența existenței umane. Toate acestea strigă la cititor că El este Mesia, Hristosul, Cel mult așteptat de poporul evreu.

Cu toate acestea, de-abia la jumătatea cărții o persoană care nu este *posedată de demoni* declară deschis cine este El, răspunzând astfel la întrebarea din prima jumătate a cărții privind identitatea lui Hristos. Iar acea persoană este Petru, care declară: „Tu ești Hristosul!” (Marcu 8:29).

A doua jumătate a cărții lui Marcu, de la Marcu 8:31 la final, răspunde la cealaltă întrebare: *Încotro Se îndreaptă Isus?* Răspunsul este unul șocant. Merge la cruce, cea mai degradantă și mai rușinoasă formă de moarte din lumea romană. Și este o destinație foarte neașteptată de la Mesia, ai cărui adepți cred că va învinge Roma și va face din Israel o națiune puternică.

Ucenicii confuzi ai Domnului nu pot înțelege ce le spune. Pe măsură ce înaintăm în carte vedem că aceștia întreabă din ce în ce mai puține pe acest subiect dureros, până când, în cele din urmă, sunt reduși la tăcere în fața adevărului nedorit.

Lucrurile par din ce în ce mai sumbre pe măsură ce Isus îi înfruntă pe liderii religioși, care Îi pun la cale moartea. Ucenicii, care sperau la o împărăție a slavei, sunt șocați de o arestare, un proces și o răstignire care le sfidează așteptările.

În mijlocul tuturor acestor lucruri, Isus Hristos păstrează însă un mesaj clar și consecvent cu privire la locul spre care Se îndreaptă și cu privire la ce înseamnă faptul că va muri și va învia. Pâinea și paharul de la Cina cea de Taină vor reprezenta trupul și sângele Său (Marcu 14:22-25) și El va deveni răscumpărare pentru mulți (Marcu 10:45).

Aceasta nu înseamnă că S-a îndreptat spre cruce cu un calm stoic. În Ghetsimani Se luptă cu această decizie (Marcu 14:32-42) și pe cruce strigă cu disperare: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?” (Marcu 15:34). Evanghelia după Marcu ne arată întunericul trăit de Domnul Hristos și costul salvării noastre. Dar crucea nu este capătul drumului. După înviere, El plănuiește o întâlnire cu ucenicii Săi în Galileea și, după cum știm, a luat ființă biserica creștină.

Evanghelia după Marcu este o istorisire remarcabilă, redată într-un stil concis și alert, cu puține comentarii din partea autorului. Acesta doar narează, apoi lasă cuvintele, faptele, acțiunile să vorbească de la sine despre viața și moartea lui Isus din Nazaret.

Thomas R. Shepherd, PhD, DrPH, este profesor cercetător senior de Noul Testament la Seminarul Teologic Adventist de Ziua a Șaptea din cadrul Universității Andrews. El și soția sa, Sherry, au doi copii adulți și șase nepoți.

Nu știu de vreun plan sistematic în istoria adventismului românesc prin care să fi reușit să Îl mărturisim pe Hristos în toate localitățile, la nivel regional sau național. Ca medie, estimez că minimum 15 sate fără prezență adventistă ar reveni fiecărei biserici locale, însă acest calcul matematic simplist nu înseamnă că Evanghelia va fi vestită în toată România (vezi Matei 24:14). E nevoie de câțiva ani pentru a urma modelul Domnului Isus Hristos, Cel care „străbătea toate cetățile și satele, învățând pe norod în sinagogi, propovăduind Evanghelia Împărăției și vindecând orice fel de boală și orice fel de neputință, care era în norod” (Matei 9:35).

”

**Pe când rătăcea pe câmp,
l-a întâlnit un om.**

Omul acela l-a întrebat:

– Ce cauți?

– Caut pe frații mei!

(Geneza 37:15)

Avantajul este că astăzi e mai simplu decât oricând să ajungem până la marginile țării (vezi Faptele 1:8). Resursele materiale și digitale disponibile nu se compară cu nimic din ce au avut înaintașii noștri în urmă cu 100 sau 150 de ani. Tehnica modernă permite ca anumite lucruri să se întâmple de la distanță, la fel cum vorbele Domnului Isus puteau să vindece fără ca prezența Lui să fie necesară într-un anumit loc (vezi Luca 7:6-7).

Pastor Daniel Brînzan

NU UITA!

PĂRTĂȘIE (5-10 minute)

1. Fiecare membru al grupeii Școlii de Sabat și toți vizitatorii se vor bucura de un salut, de un zâmbet, de un bun-venit rostit cu simpatie și căldură.
2. Sugerăm ca participanții să se încurajeze unii pe alții prin relatarea unui răspuns primit la o rugăciune sau prin descrierea unei activități recente de voluntariat în care au fost implicați.
3. Fiecare participant poate împărtăși nume de pe lista sa de rugăciune, de la pagina următoare, iar grupa poate înălța o rugăciune pentru persoanele respective.

DEZBATERE (20-25 de minute)

1. Se poate dezbate ideea principală a fiecărei zile, căutându-i semnificația practică. Se recomandă deschiderea Bibliei și lecturarea textelor de bază ale fiecărei lecții.
2. Este de dorit ca fiecare participant să se implice în dezbatere, dar fără să acapareze discuția.
3. Citirea zilnică a Bibliei și a Spiritului Profetic, cu ajutorul celor cinci întrebări de la finalul fiecărui studiu, poate menține vie viața spirituală.

MISIUNE (5-10 minute)

1. Recomandăm ca dezbateră studiului să se încheie întotdeauna cu decizii de ordin practic.
2. Fiecare grupă este încurajată să planuiască o activitate misionară în care să se poată implica un număr cât mai mare de membri.
3. Știrile video ale Școlii de Sabat conțin idei misionare valoroase și aplicabile. Aceste știri misionare pot fi vizionate și descărcate de pe canalul YouTube „Școala de Sabat”, playlistul „Știri Misionare Video 2024”.

LISTĂ de RUGĂCIUNE, POST și SLUJIRE

Mă rog, mă dedic și lucrez pentru:

Cineva din familie _____

Cineva dintre rude _____

Cineva dintre prieteni _____

Cineva dintre vecini _____

Cineva din biserică _____

Cineva dintr-o localitate fără prezență adventistă _____

Cercetați Scripturile

„Dacă Biblia ar fi citită mai mult, dacă adevărurile ei ar fi înțelese mai bine, noi am fi un popor mult mai luminat și mai inteligent. Suflul capătă putere prin cercetarea paginilor Scripturii” (Ellen G. White, *Sfaturi pentru biserică*, p. 113).

Iulie

- 1 Mica 1
- 2 Mica 2
- 3 Mica 3
- 4 Mica 4
- 5 Mica 5
- 6 Mica 6
- 7 Mica 7
- 8 Naum 1
- 9 Naum 2
- 10 Naum 3
- 11 Habacuc 1
- 12 Habacuc 2
- 13 Habacuc 3
- 14 Țefania 1
- 15 Țefania 2
- 16 Țefania 3
- 17 Hagai 1
- 18 Hagai 2
- 19 Zaharia 1
- 20 Zaharia 2
- 21 Zaharia 3
- 22 Zaharia 4
- 23 Zaharia 5
- 24 Zaharia 6
- 25 Zaharia 7
- 26 Zaharia 8
- 27 Zaharia 9
- 28 Zaharia 10
- 29 Zaharia 11
- 30 Zaharia 12
- 31 Zaharia 13

August

- 1 Zaharia 14
- 2 Maleahi 1
- 3 Maleahi 2
- 4 Maleahi 3
- 5 Maleahi 4
- 6 Matei 1
- 7 Matei 2
- 8 Matei 3
- 9 Matei 4
- 10 Matei 5
- 11 Matei 6
- 12 Matei 7
- 13 Matei 8
- 14 Matei 9
- 15 Matei 10
- 16 Matei 11
- 17 Matei 12
- 18 Matei 13
- 19 Matei 14
- 20 Matei 15
- 21 Matei 16
- 22 Matei 17
- 23 Matei 18
- 24 Matei 19
- 25 Matei 20
- 26 Matei 21
- 27 Matei 22
- 28 Matei 23
- 29 Matei 24
- 30 Matei 25
- 31 Matei 26

Septembrie

- 1 Matei 27
- 2 Matei 28
- 3 Marcu 1
- 4 Marcu 2
- 5 Marcu 3
- 6 Marcu 4
- 7 Marcu 5
- 8 Marcu 6
- 9 Marcu 7
- 10 Marcu 8
- 11 Marcu 9
- 12 Marcu 10
- 13 Marcu 11
- 14 Marcu 12
- 15 Marcu 13
- 16 Marcu 14
- 17 Marcu 15
- 18 Marcu 16
- 19 Luca 1
- 20 Luca 2
- 21 Luca 3
- 22 Luca 4
- 23 Luca 5
- 24 Luca 6
- 25 Luca 7
- 26 Luca 8
- 27 Luca 9
- 28 Luca 10
- 29 Luca 11
- 30 Luca 12

29 iunie – 5 iulie

Începutul Evangheliei

Sabat după-amiază

De memorat: „După ce a fost închis Ioan, Isus a venit în _____ și propovăduia _____ lui Dumnezeu. El zicea: «S-a _____ vremea și Împărăția lui Dumnezeu este _____. _____ și credeți în Evanghelie»” (Marcu 1:14,15).

Cine a scris Evanghelia după Marcu și de ce? Nicio evanghelie nu menționează numele autorului. Cea care se apropie cel mai mult de menționarea autorului este Evanghelia după Ioan, care face referire la ucenicul iubit (Ioan 21:20,24).

Totuși, încă din cele mai vechi timpuri, evangheliile canonice au fost asociate fie cu unul dintre apostoli (Matei, Ioan), fie cu un însoțitor al unui apostol. De exemplu, Evanghelia după Luca are legătură cu Pavel (Coloseni 4:14; 2 Timotei 4:11; Filimon 24). Evanghelia după Marcu are legătură cu Petru (1 Petru 5:13).

Deși autorul Evangheliei după Marcu nu își menționează niciodată numele în text, tradiția bisericească timpurie îl indică drept autor al acestei evanghelii pe Ioan Marcu, un tovarăș de călătorie al lui Pavel și Barnaba (Faptele 13:2,5) și ulterior un însoțitor al lui Petru (1 Petru 5:13).

Primul lucru în această săptămână va fi să aflăm ce se spune despre Marcu în Scriptură, pentru a-i vedea eșecul timpuriu și revenirea ulterioară. Apoi studiul își va îndrepta atenția asupra secțiunii de început a cărții Marcu, urmărind, prospectiv, (1) încotro se îndreaptă istorisirea și, retrospectiv, (2) motivul pentru care un astfel de text a fost scris de un misionar care a ratat și apoi s-a reabilitat.

1 Citește Faptele 12:12. Cum este prezentat Marcu în cartea Faptele apostolilor?

Pare plauzibil faptul ca Ioan Marcu, autorul cel mai probabil al Evangheliei după Marcu, să fi fost doar un tânăr când au avut loc evenimentele din Faptele apostolilor 12, probabil pe la mijlocul anilor 40 d.H. Acesta este prezentat în versetul 12 ca fiul unei femei pe nume Maria. Ea era în mod evident o susținătoare bogată a bisericii și ținea la ea acasă întâlnirea de rugăciune devenită faimoasă în Faptele apostolilor 12. Relatarea evadării lui Petru din închisoare și a faptelor ulterioare, precum și relatarea morții lui Irod abundă de contraste izbitoare, unele chiar amuzante. Ioan Marcu nu joacă de fapt niciun rol în acest episod, dar prezentarea lui în acest moment pregătește cititorul pentru legătura lui ulterioară cu Barnaba și Saul.

2 Citește Faptele 13:1-5,13. Cum s-a alăturat Ioan Marcu lui Saul și lui Barnaba și care a fost rezultatul?

Capitolul 13 din Faptele apostolilor descrie prima călătorie misionară a lui Saul și a lui Barnaba, care a început în jurul anului 46 d.H. Ioan Marcu nu este menționat până în versetul 5, iar rolul lui este pur și simplu acela al unui ajutor sau slujitor. Nu se face nicio altă referire la acest tânăr până în versetul 13, când se consemnează scurt că s-a întors la Ierusalim.

Nu se oferă niciun motiv pentru această plecare, iar absența oricărei descrieri a sentimentelor lui lasă în seama imaginației motivul pentru care s-a retras din efortul misionar, care era, fără îndoială, plin de pericole și dificultăți. Ellen White afirmă că „Marcu, fiind copleșit de teamă și descurajare, a ezitat o vreme în hotărârea lui de a se preda cu totul lucrării Domnului. Neobișnuit cu greutatea, el s-a descurajat din cauza pericolelor și a lipsurilor drumului” (*Faptele apostolilor*, p. 169). Pe scurt, situația a devenit pur și simplu prea grea pentru el, așa că a renunțat.

Există cineva care nu se recunoaște în experiența de a renunța la ceva sau chiar de a eșua lamentabil, mai ales dacă e vorba de ceva spiritual sau legat de umblarea creștină? Ce ai învățat din acea experiență?

3 Citește **Faptele 15:36-39**. De ce l-a respins Pavel pe Ioan Marcu și de ce Barnaba i-a oferit a doua șansă?

Motivul respingerii acestui tânăr de către Pavel este dat în Faptele apostolilor 15:38. Marcu îi părăsese și renunțase la lucrarea de slujire. Atitudinea lui Pavel este de înțeles, chiar dacă este tranșantă. Viața misionară, în mod special în lumea antică, era dură și solicitantă (compară cu 2 Corinteni 11:23-28). Pavel depindea de colegii săi misionari să îl ajute să poarte povara unei astfel de lucrări și a unor astfel de condiții solicitante. Din perspectiva lui, oricine renunța atât de repede nu merita un loc în echipa de misionari care luptau mână în mână împotriva forțelor răului.

Barnaba nu a fost de acord cu Pavel. A văzut potențialul lui Marcu și nu a vrut să renunțe la tânăr. S-a stârnit o dispută atât de aprigă între Pavel și Barnaba cu privire la Ioan Marcu încât drumurile lor s-au despărțit. Pavel l-a ales pe Sila să meargă cu el, iar Barnaba l-a luat pe Marcu.

Faptele apostolilor nu explică de ce Barnaba a ales să îl ia cu el pe Marcu. De fapt, acest pasaj este ultimul în care cei doi bărbați apar în Faptele apostolilor. Dar, interesant, nu este și ultimul în care Marcu este menționat în Noul Testament.

4 Citește **Coloseni 4:10; 2 Timotei 4:11; Filimon 24 și 1 Petru 5:13**. Ce detalii despre revenirea lui Marcu sugerează aceste versete?

O schimbare uimitoare pare să se fi produs la Marcu. În aceste pasaje, Pavel indică importanța pe care Marcu o are pentru el și pentru lucrare. Pavel îl consideră unul dintre frații săi lucrători și îl roagă pe Timotei să îl aducă cu el pe Marcu. Din 1 Petru reiese că și Petru avea o relație apropiată cu Marcu. Aceste scrisori ale lui Pavel și Petru au fost scrise cel mai probabil la începutul anilor 60 d.H., la aproximativ 15-20 de ani de la experiența din Faptele 15. În mod clar, Marcu și-a revenit după eșecul inițial, aproape sigur datorită încrederii pe care i-a acordat-o vărul său Barnaba.

Gândește-te la un moment când tu sau un prieten ai greșit și ai primit încă o șansă. Cum te-a schimbat această experiență pe tine și pe cei care te-au ajutat? Cum a schimbat felul în care le slujești altora?

5 Citește Marcu 1:1-8. Care sunt personajele din aceste versete și ce spun și fac ele?

În aceste versete apar trei personaje principale: Isus Hristos (în Marcu 1:1), Dumnezeu Tatăl (subînțeles în Marcu 1:2) și Ioan Botezătorul, mesagerul și predicatorul care este subiectul principal al ultimei secțiuni din acest pasaj.

Marcu 1:2,3 conține un citat din Vechiul Testament pe care autorul îl prezintă pentru a descrie ce se va întâmpla în istorisirea care urmează. Ceea ce citează Marcu este o combinație de expresii din trei pasaje: Exodul 23:20, Isaia 40:3 și Maleahi 3:1.

6 Citește Exodul 23:20; Isaia 40:3 și Maleahi 3:1. Ce au în comun aceste trei pasaje?

Exodul 23:20 face referire la un înger pe care Dumnezeu îl va trimite înaintea poporului Israel să îl ducă în Canaan. Isaia 40:3 vorbește despre Dumnezeu apărând în pustiu și având o cale pregătită înaintea Lui. Maleahi 3:1 vorbește despre un sol care merge înaintea Domnului pentru a-I pregăti calea. Toate cele trei pasaje fac referire la un drum.

Textul din Isaia se leagă în multe aspecte de lucrarea lui Ioan Botezătorul și în același timp se concentrează pe *calea Domnului*. În Evanghelia după Marcu, Domnul Isus Se află pe drum. Narațiunea care se desfășoară cu rapiditate sporește această senzație de drum, un drum care va duce la cruce și la moartea Lui jertfitoare pentru noi. Dar sunt multe lucruri care trebuie să se întâmple înainte ca El să ajungă la cruce. Călătoria de-abia începe și Marcu ne va spune totul despre ea.

În conformitate cu citatul din Vechiul Testament care apare în Marcu 1:2,3, Ioan Botezătorul cheamă la pocăință, la o renunțare la păcat și la o întoarcere la Dumnezeu (Marcu 1:4). Îmbrăcat precum profetul Ilie din vechime (compară cu 2 Împărați 1:8), el vorbește în Marcu 1:7,8 despre Cel care vine după el și care este mai puternic decât el. Declarația lui că nu este demn să dezlege curelele încălțămintei Celui care avea să vină arată părerea înaltă pe care o are cu privire la Isus.

7 Citește Marcu 1:9-13. Cine este prezent la botezul lui Isus și ce se întâmplă?

Ioan Îl botează pe Isus în râul Iordan, dar când iese din apă, Domnul vede cerurile deschise și pe Duhul Sfânt coborând asupra Lui sub forma unui porumbel. Aude vocea lui Dumnezeu din cer: „Tu ești Fiul Meu preaiubit, în Tine Îmi găsesc toată plăcerea Mea” (Marcu 1:11). Aceste evenimente transmit importanța botezului lui Isus. Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt sunt prezenți, afirmând împreună începutul slujirii lui Isus. Importanța acestui eveniment își va găsi ecoul în scena crucii din Marcu 15. Multe dintre elemente vor reapărea în acea scenă.

Duhul L-a mânat pe Domnul Isus în pustiu. Cuvântul „a mâna” provine din grecescul *ekballō*, cuvântul folosit de obicei în Evanghelia după Marcu pentru alungarea demonilor. Prezența Duhului aici ilustrează puterea Duhului Sfânt în viața lui Isus. Domnul pornește deja pe drumul slujirii și îl înfruntă la scurt timp pe Satana. Atmosfera de luptă din această scenă este evidențiată de referirea la cele 40 de zile de ispitire și de prezența animalelor sălbatice și a îngerilor care Îl slujesc pe Isus.

Elementul neobișnuit din scena de început a Evangheliei după Marcu este faptul că Isus este prezentat ca un personaj care are atât caracter divin, cât și uman. În ceea ce privește natura divină, El este: Hristos, Fiul lui Dumnezeu (Marcu 1:1), Domnul anunțat de un sol (Marcu 1:2,3), mai puternic decât Ioan (Marcu 1:7), Fiul preaiubit asupra căruia coboară Duhul (Marcu 1:10,11). Dar în ceea ce privește natura umană, vedem următoarele: este botezat de Ioan (nu invers, Marcu 1:9), este mânat de Duhul (Marcu 1:12), ispitit de Satana (Marcu 1:13), împreună cu animalele sălbatice (Marcu 1:13) și slujit de îngeri (Marcu 1:13).

De ce aceste elemente contrastante? Acestea fac trimitere la realitatea uimitoare că Hristos este Domnul, Salvatorul nostru, Dumnezeu nostru și totuși o ființă umană, fratele și exemplul nostru. Cum putem să înțelegem pe deplin această idee? Nu putem. Dar putem să o acceptăm prin credință și să ne minunăm de ceea ce ne dezvăluie acest adevăr despre iubirea lui Dumnezeu pentru omenire.

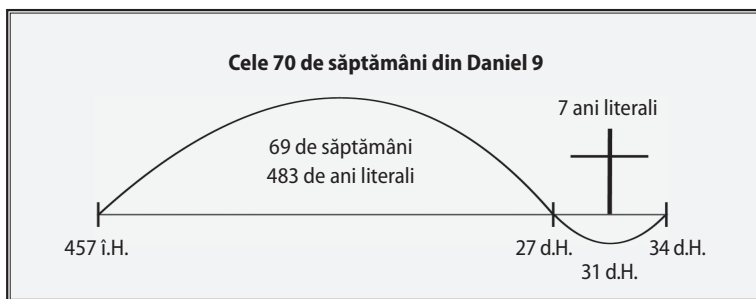
Ce ne spune despre uimitoarea iubire divină faptul că, deși era Dumnezeu, Isus a luat asupra Sa natura noastră umană pentru a ne salva?

8 Citește Marcu 1:14,15. Care sunt cele trei părți ale mesajului Evangheliei proclamat de Domnul Isus?

Marcu rezumă aici mesajul simplu și direct al lui Isus. Cele trei părți ale acestuia sunt ilustrate în tabelul următor:

<i>Categorie</i>	<i>Conținut</i>
Profeție temporală	S-a împlinit vremea.
Promisiunea din cadrul legământului	Împărăția lui Dumnezeu este aproape.
Chemarea la ucenicie	Pocăiți-vă și credeți în Evanghelia!

Profeția temporală la care face referire Isus este profeția de 70 de săptămâni din Daniel 9:24-27. Această profeție s-a împlinit prin botezul Domnului, când El este uns cu Duhul Sfânt și Își începe lucrarea (Faptele apostolilor 10:38). Profeția uimitoare de 70 de săptămâni este ilustrată în diagrama următoare:

În această profeție, o zi reprezintă un an (Numeri 14:34; Ezechiel 4:6). Profeția a început în anul 457 d.H. cu decretul dat de Artaxerxes, împăratul Persiei, privind finalizarea lucrărilor de restaurare a Ierusalimului (vezi Ezra 7). Șaizeci și nouă de săptămâni profetice aveau să se întindă până în anul 27 d.H., când Isus a fost botezat și uns cu Duhul Sfânt la începutul lucrării Sale. Crucificarea Sa avea să aibă loc după 3 ani și jumătate. În cele din urmă, încheierea celei de-a 70-a săptămâni urma să aibă loc în anul 34 d.H., când Ștefan a fost ucis cu pietre și mesajul Evangheliei a început să se răspândească atât printre neevrei, cât și printre evrei.

Cum poate cunoașterea profeției de 70 de săptămâni să contribuie la creșterea credinței tale în Isus Hristos și în veridicitatea cuvântului profetic?

Suplimentar: Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, cap. 10; *Faptele apostolilor*, cap. 17

Cât este de fascinant că mesajul primului înger din Apocalipsa 14:6,7 este paralel cu mesajul Evangheliei lui Isus din Marcu 1:15!

<i>Marcu 1</i>	<i>Categorie</i>	<i>Apocalipsa 14</i>
Vremea împlinită (Daniel 9)	Profeția temporală	Ceasul judecății (Daniel 7 și 8)
Împărăția aproape	Promisiunea din cadrul legământului	Evanghelia veșnică
Pocăiți-vă! Credeți!	Chemarea la ucenicie	Temeți-vă! Dați slavă! Închinați-vă lui Dumnezeu!

Mesajul primului înger anunță începutul judecății preadvente, prezisă în Daniel 8:14, care a început în anul 1844. Judecata aduce împărăția lui Dumnezeu pentru poporul Său persecutat (Daniel 7:22). Apelul primului înger de a ne teme, a-I da slavă lui Dumnezeu și a ne închina Lui este chemarea la ucenicie adresată lumii în zilele sfârșitului, când puterile fiarei din Apocalipsa 13 prezintă un fals dumnezeu căruia să ne închinăm. Așa cum mesajul lui Isus din Marcu 1 este strâns legat de profețiile din Daniel, și solia primului înger este strâns legată de profeția lui Daniel despre încheierea istoriei pământului.

Întrebările suplimentare de la studiul de vineri sunt un ajutor și o încurajare pentru a studia zilnic Biblia. Recomandăm folosirea acestora la începutul sau la sfârșitul lecției din Sabat în biserici, cu răspunsuri rapide. În acest trimestru, întrebările din cartea *Divina vindecare* sunt formulate după ediția tipărită.

Studiu zilnic: Iona 3 – Mica 5; Ellen G. White, *Divina vindecare*, cap. „Fals și adevărat în educație”, primele 3 paragrafe.

1. Cum trebuiau să postească animalele din Ninive?
2. Ce simte Dumnezeu pentru oamenii mulți care nu știu să deosebească dreapta de stânga?
3. Cine ar fi „un proroc pentru poporul acesta”?
4. Cine este „lovit cu nuiua peste obraz”?
5. De ce fel de școli avem nevoie?

Privire generală

În primul verset al evangheliei sale, Marcu rezumă tema nu doar a capitolului introductiv, ci și a întregii narațiuni: „începutul Evangheliei lui Isus Hristos”. Într-un secol în care oamenii erau adeseori ispitiți de farmecul unei „evangelii deosebite de aceea pe care [au] primit-o” (Galateni 1:9), Marcu își începe relatarea cu o afirmație sublimă, cu scopul de a evidenția esența religiei creștine: vestea bună despre Isus Hristos. Isus le-a dezvăluit Evanghelia nu numai acelor care au fost însănătoșiți de atingerea Sa vindecătoare, ci și unei comunități de credință eterogene care avea nevoie să creadă în ea. Potrivit perspectivei lui Marcu, Isus *este*, în definitiv, Evanghelia.

Teme

Studiul din această săptămână analizează două componente ale primului verset din Evanghelia după Marcu: sintagma „Evangheli[a] lui Isus Hristos” și apoi, mai specific, numele „Isus Hristos” în sine.

1. „Evangheli[a] lui Isus Hristos”: Pentru Marcu, Evanghelia, sau *euan-gelion* (gr.), este vestea bună a lui Dumnezeu, înrădăcinată în Sfintele Scripturi, proclamată de Domnul Hristos în sinagogi și manifestată în misiunea Sa pe pământ. Prin urmare, vestea bună a lui Dumnezeu este, într-adevăr, vestea bună a lui Isus.
2. „Isus Hristos”: Marcu Îl prezintă pe Isus în multe ipostaze ale misiunii Sale. Isus este Fiul lui Dumnezeu și Cel Sfânt sau Sfântul. Alții Îl numesc și Mare Învățător și Predicator, precum și Vindecător milos în regiunea Galileei și dincolo de ea.

Comentariu

„Începutul Evangheliei”

Fiecare dintre cele patru evanghelii din Noul Testament începe cu referiri la „începutul” lui Isus Hristos. Evanghelia după Matei debutează cu originea ancestrală a lui Isus, în mod special cu descendența Sa umană, ca „fiul lui David, fiul lui Avraam” (Matei 1:1). Luca își începe relatarea evanghelică cu dezvăluirea că aceasta pornește „de la început[ul]” lucrării publice a lui Isus, așa cum este povestit de martorii oculari (Luca

1:2). „Începutul” lui Ioan este special, pentru că face referire la un timp care precedă zorii istoriei umane, un timp dincolo de Geneza însăși. „Începutul” lui Ioan face trimitere la existența veșnică a lui Isus Hristos: „La început era Cuvântul” (Ioan 1:1). În schimb, Marcu își începe rela-tarea cu cuvintele: „Începutul Evangheliei lui Isus Hristos” (Marcu 1:1). Adică Marcu intenționează să relateze Evanghelia lui Isus Hristos chiar de la început.

Marcu își începe evanghelia cu o afirmație care rezumă subiectul cărții sale: „Începutul Evangheliei lui Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu” (Marcu 1:1). Din această propoziție, cele două cuvinte sau sintagme pe care le vom analiza îndeaproape sunt „Evanghelie” și „Isus Hristos”.

„Evanghelia lui Isus Hristos”

Niciun alt evanghelist în afară de Marcu nu folosește expresia „Evan-ghelia lui Isus Hristos” [gr., *euangelion Iēsou Christou*] în scrierile sale. Această expresie se găsește numai în Marcu și transmite ideea că Isus și Evanghelia Sa reprezintă punctul central și esența narațiunii lui Marcu.

Prin urmare, am face bine să ne începem studiul asupra Evangheliei după Marcu punându-ne întrebarea: „Ce este Evanghelia?” Din stu-diile lexicografice, cuvântul grecesc *euangelion*, tradus de obicei cu „Evanghelie”, are mai mult decât un singur sens. *Euangelion* face re-ferire la „vestea bună a lui Dumnezeu pentru oameni”. De asemenea, mai face referire și la „o carte care tratează viața și învățătura lui Isus, o relatare evanghelică”. Cuvântul *euangelion* înseamnă și „detaliile pri-vitoare la viața și misiunea lui Isus, veste[a] bună a lui Isus” (William Arndt et al. [ed.], *A Greek-English Lexicon of The New Testament and Other Early Christian Literature*, 2000, p. 403). Ținând cont de ace-s-te definiții, putem deduce că Marcu folosește termenul „evanghelie” cu referire la relatarea faptelor de milă ale lui Isus din timpul lucrării Sale, precum și pentru a reda ideea de veste bună de la Dumnezeu. (În lucra-re de față vom diferenția, prin inițială majusculă, sensul „Evanghelie” ca veste bună a lui Dumnezeu și de la Dumnezeu, de sensul „evanghelie” ca povestire, relatare, istorie a vieții și lucrării Domnului Hristos – n.r.)

Faptele lui Isus ca evanghelie

Marcu prezintă „Evangheli[a] lui Isus Hristos” în contextul activității lui Isus în folosul omenirii. Prin urmare, de la începutul evangheliei sale, Marcu descrie vestea bună așa cum reiese din învățăturile și predicile

lui Isus (Marcu 1:22,39), din stăpânirea Sa asupra duhurilor necurate (Marcu 1:27) și din diferitele Sale acte de vindecare. Acestea includ însănătoșirea soacrei lui Petru (Marcu 1:30,31) și a multor altor suferinzi de diverse boli (Marcu 1:32,34,40-42).

Studiind evangheliile, observăm că Ioan își începe evanghelia cu preexistența *Logos*-ului și cu prerogativele lui Isus așa cum sunt prezentate de către Ioan Botezătorul. Matei și Luca dedică o secțiune amplă originii umane a lui Isus și primilor Săi ani pe acest pământ. Dar Marcu Îl prezintă încă de la început pe Isus ca Omul de acțiune. Faptele lui Isus se află în centrul narațiunii lui Marcu. Prin urmare, evanghelia scrisă de Marcu este Evanghelia în acțiune.

Evanghelia ca „vestea bună” ce trebuie predicată

Evanghelia după Marcu este în același timp înrădăcinată în Cuvântul lui Dumnezeu, mai precis în revelația Sa. Imediat după declarația din versetul 1, „începutul Evangheliei lui Isus Hristos”, Marcu citează din Vechiul Testament, inclusiv versete din cartea Isaia (Marcu 1:2,3), cu trimitere la cele 70 de săptămâni din cartea Daniel (Marcu 1:15; compară cu Daniel 9:24-27). Aici putem vedea clar Evanghelia drept un conținut, un mesaj pozitiv, o veste bună sau un anunț de bine. Marcu definește această veste drept „Evanghelia lui Dumnezeu”. Prin urmare, Evanghelia/Vestea Bună este o proclamație/afirmație/declarație divină adresată omenirii.

Pe scurt, Marcu lasă să se înțeleagă că Evanghelia este atât Cuvântul lui Dumnezeu, cât și faptele Domnului Isus din timpul lucrării Sale pământene.

„Isus Hristos”

Un alt termen esențial de la începutul Evangheliei după Marcu este „Isus Hristos”. Pe parcursul relatării sale, Marcu Îl descrie pe Isus ca „Fiul lui Dumnezeu” (Marcu 1:1), „Fiul omului” (Marcu 9:31) și „Fiul lui David” (Marcu 10:47). Dintre aceste trei identități, prerogativele divine ale lui Isus sunt prezentate la începutul evangheliei lui Marcu.

Isus ca Fiul lui Dumnezeu: La întrupare, Isus, Fiul veșnic, Și-a asumat rolul de răscumpărător, supunându-Se autorității lui Dumnezeu Tatăl (Marcu 1:11) și acceptând de bunăvoie să Se afle sub îndrumarea Tatălui și a Duhului Sfânt (Marcu 1:10,11). În faptul că Marcu Îl numește pe Isus „Fiul omului” vedem o trimitere la Daniel 7. Atribuindu-I lui Isus Hristos identitatea și titlul de Fiu al omului, Marcu de fapt confirmă că

împărăția lui Dumnezeu (Daniel 7:14,27) Îi aparține lui Isus și că această împărăție – în vremea lui Marcu – era aproape (Marcu 1:15). Marcu descrie pe larg faptele lui Isus ca ființă umană, dar nu înainte de a-L prezenta ca ființă divină.

Isus ca Cel Sfânt/Sfântul: În concordanță cu statutul lui Isus de ființă divină, Marcu Îl prezintă și ca „Sfântul lui Dumnezeu” (Marcu 1:24). Această descriere poate fi o aluzie la Isaia 6, unde Domnul este prezentat ca sfânt (Isaia 6:3). „Sfânt” este apelativul preferat de ființele cerești pentru Domnul. În Marcu, până și demonii Îl recunosc pe Isus drept Sfântul [*ho hagios*] (Marcu 1:24), adică Îi conștientizează calitatea de ființă neprihănită, pură (*A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, p. 11). Puritatea este esența ființei lui Dumnezeu. Prin urmare, demonii sau duhurile necurate nu pot sta înaintea Lui. Mai mult, recunosc că vor fi distruse în prezența Lui (Marcu 1:24).

Isus ca Învățător și Predicator: Marcu Îl prezintă pe Isus și ca Marele Învățător și Predicator. Isus Însuși evidențiază aceste aspecte ale misiunii Sale drept scopul primei Lui veniri: „Ca să predic și acolo; fiindcă pentru aceasta am venit” (Marcu 1:38, BTF). Locul preferat pentru a predica și a-i învăța pe oameni pare să fi fost în acea perioadă incinta sinagogii. Acest loc este menționat de patru ori în primul capitol din Evanghelia după Marcu (Marcu 1:21,23,29,39). Învățăturile și predicile lui Isus aveau o amprentă divină, provenind din revelație, pe care El căuta să o facă relevantă și semnificativă pentru ascultătorii Săi, spunând: „S-a împlinit vremea și Împărăția lui Dumnezeu este aproape” (Marcu 1:15). După ocazia din sinagogă în care Isus a scos un duh necurat dintr-un om, cei prezenți „au rămas înmărmuriți, așa că se întrebau unii pe alții: «Ce este aceasta? O învățătură nouă! El poruncește ca un stăpân chiar și duhurilor necurate, și ele Îl ascultă»” (Marcu 1:27).

Marcu afirmă că Isus nu îi învăța pe oameni și nu le predica precum cărturarii (Marcu 1:22), dar mesajul Lui era în esență în concordanță cu mesajul predicat de Ioan Botezătorul. Ioan avea un mesaj de pocăință (Marcu 1:4) și la fel și Isus predica o solie de pocăință și făcea apel la ascultătorii Săi să o creadă și să o primească (Marcu 1:14,15).

Isus nu S-a limitat la o singură cetate, cum ar fi Capernaumul (Marcu 1:21), numit și „cetatea lui Isus”. El era un predicator itinerant. Ca atare, „S-a dus să propovăduiască în sinagogi, prin toată Galileea” (Marcu 1:39).

Isus ca Vindecător: Așadar, lucrarea lui Isus așa cum este descrisă în primul capitol din Marcu nu se limita la o cetate sau la un loc anume, cum ar fi sinagoga. Prin urmare, Marcu Îl prezintă pe Isus umblând „pe lângă Marea Galileii” (Marcu 1:16), iar la un moment dat mergând acasă la Simon și la Andrei (Marcu 1:29) sau aventurându-Se într-un loc izolat (Marcu 1:35). Misiunea Lui ajunge în toate regiunile Galileei și în zonele din jur (Marcu 1:28), inclusiv în cele nepopulate (Marcu 1:45). El caută în mod activ să ajungă la oameni acolo unde se află ei.

Pe lângă activitatea intensă de a-i învăța pe alții și de a predica, Isus Se implica activ și în vindecarea sufletelor aflate în suferință. Misiunea lui Isus implica o restaurare a întregii ființe umane. El a vindecat un om care avea convulsii (Marcu 1:23-26). I-a redat sănătatea soacrei lui Petru care zăcea la pat cu febră (Marcu 1:30,31). I-a eliberat și i-a vindecat pe cei posedați de demoni (Marcu 1:32-34,39). Nu a fost indiferent la suferința îngrozitoare a unui lepros care a venit disperat la El. Fără teama de contaminare, Isus l-a atins și l-a vindecat (Marcu 1:40-42). Isus este întruparea veștii bune – a Evangheliei – pentru mulți oameni, după cum relatează Marcu. „Și toată cetatea era adunată la ușă” (Marcu 1:33). „Veneau la El din toate părțile” (Marcu 1:45). Lucrarea Lui restaura întreaga ființă. Restaurarea este miezul Evangheliei lui Isus Hristos în termenii ei cei mai practici.

Aplicație

De la Pavel aflăm despre răspândirea multor altor evanghelii în primul secol, în afară de cea pe care o prezenta el. Din păcate, mulți creștini au fost înșelați de „o altă evanghelie” (Galateni 1:6) sau de una denaturată. Invită-i pe membrii grupei tale să mediteze la următoarele întrebări:

1. Ce înseamnă Evanghelia pentru mine?
2. Care este esența Evangheliei în care cred?
3. În prezent rețelele de socializare ne ghidează în multe aspecte: cum comunicăm, cum păstrăm legătura, cum împărtășim știri și informații etc. Care este *sursa* evangheliei în care cred?
4. Este Cuvântul lui Dumnezeu încă relevant ca sursă a veștii Sale bune?
5. Pe lângă faptul că predica, vindeca și Se ruga, Isus și îi învăța pe oameni. Împărtășește grupei un aspect al lucrării lui Isus care a avut cel mai mare impact asupra vieții tale ca instructor. Acum întreabă-i pe membrii grupei care aspect al vieții lui Isus a avut cel mai mare impact asupra vieții lor.

0 zi din lucrarea Domnului Isus

Sabat după-amiază

De memorat: „Isus le-a zis: «_____ după Mine, și vă voi face
_____ de _____»” (Marcu 1:17).

Fiecare Evanghelie redă altfel începutul misiunii lui Isus Hristos. Matei Îl prezintă pe Isus chemându-i pe ucenici și apoi ținând Predica de pe Munte. Luca redă prima predică a lui Isus în Sabat în sinagoga din Nazaret. Ioan relatează chemarea câtorva dintre primii ucenici și nunta din Cana, unde Domnul face primul semn.

Evanghelia după Marcu prezintă chemarea a patru ucenici și descrie un Sabat în Capernaum și ceea ce a urmat. Acest „Sabat cu Isus” îi oferă cititorului o idee cu privire la cine este El. În pasajul pe care îl vom studia în această săptămână sunt consemnate foarte puține cuvinte rostite de Isus: o scurtă chemare la ucenicie, o poruncă adresată unui demon, un plan de a vizita alte locuri și vindecarea unui lepros cu indicația de a se prezenta în fața unui preot ca să fie declarat curat. Se pune accentul pe acțiune, în special pe vindecarea oamenilor. Scriitorului acestei evanghelii îi place să folosească cuvântul „îndată” pentru a ilustra rapiditatea desfășurării misiunii lui Isus.

1 Citește Marcu 1:16-20. Cine erau bărbații pe care i-a chemat Isus ca ucenici și care a fost răspunsul lor?

Marcu 1 nu consemnează multe cuvinte ale lui Isus. Totuși versetul 17 redă cuvintele adresate de El celor doi pescari: Simon, care va fi numit ulterior „Petru”, și fratele său, Andrei. Cei doi bărbați stau pe țărmul Mării Galileei și aruncă o plasă pentru pești.

În Marcu 1:19,20 Iacov și Ioan se află într-o barcă împreună cu tatăl lor și câțiva slujitori, ceea ce poate indica o situație financiară mai bună decât la Petru și Andrei. Luca specifică faptul că Petru are totuși o barcă (Luca 5:3) și că de fapt Iacov și Ioan erau partenerii lui Petru și ai lui Andrei (vezi Luca 5:1-11). Dar e foarte posibil ca Evanghelia după Marcu să intenționeze un contrast între cele două perechi de frați, prin intermediul căreia transmite faptul că Isus îi cheamă la ucenicie atât pe cei care au mai puține resurse, cât și pe cei care au mai multe.

Chemarea adresată de Isus acestor oameni este una simplă, directă și profetică. El îi cheamă să Îl urmeze, adică să devină ucenicii Săi. Aceasta înseamnă că, dacă vor răspunde la apelul Său, El Își va asuma sarcina de a-i face pescari de oameni.

2 Ce motive ar putea avea acești bărbați să lase imediat totul (Marcu 1:16-20) și să-L urmeze pe Isus?

Evanghelia după Ioan completează acest tablou (vezi Ioan 1:29-42). Se pare că frații erau ucenicii lui Ioan Botezătorul și auziseră declarația lui că Isus era „Mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii” (Ioan 1:29). Ei L-au întâlnit pe Isus și au petrecut timp cu El în apropierea râului Iordan. În consecință, faptul că ei au acceptat chemarea Domnului Isus la misiune nu era o glumă sau o escapadă. Se gândiseră bine la asta.

Dar atunci de ce nu dă Marcu mai multe detalii? Cel mai probabil pentru a accentua puterea lui Isus. El cheamă, și pescarii Îi răspund cu bucurie, iar viața lor și lumea în sine n-a mai fost la fel de atunci înainte.

La ce ai fost chemat să renunți pentru a-L urma pe Isus? (Gândește-te la implicațiile răspunsului tău, în mod special dacă nu îți vine nimic în minte.)

3 Citește Marcu 1:21-28. Ce experiență de neuitat a avut loc în sinagoga din Capernaum și ce adevăruri spirituale putem extrage din această relatare?

Majoritatea creștinilor au câteva momente de neuitat în umblarea lor creștină: decizia de a-L urma pe Isus; ziua botezului lor; o predică mișcătoare în timpul căreia au simțit profund prezența lui Dumnezeu. Unele dintre aceste momente s-ar putea să fie nu numai memorabile, ci și puncte de cotitură în viață.

La fel este posibil să se fi întâmplat și în cazul unora din Capernaum în Sabatul descris în Marcu 1. „Oamenii erau uimiți de învățătura Lui, căci îi învăța ca unul care are putere, nu cum îi învățau cărturarii” (Marcu 1:22). În timp ce Isus îi învăța, un om posedat de un demon, impresionat fără îndoială de puterea învățăturilor lui Isus, a strigat: „Ce avem noi a face cu Tine, Isuse din Nazaret? Ai venit să ne pierzi? Te știi cine ești: Ești Sfântul lui Dumnezeu!” (Marcu 1:24), dar Domnul a scos demonul din acel om.

Gândește-te la implicațiile acestor cuvinte ale demonului! În primul rând, Îl recunoaște pe Isus ca „Sfântul lui Dumnezeu”. Conștientizează că Isus este trimisul sfânt al lui Dumnezeu, spre deosebire de oștile necurate, nesfinte ale lui Satana. Oamenii se așteaptă la lucruri și persoane sfinte într-un cadru de închinare, nu la lucruri nesfinte și necurate. Prin urmare, în acest episod este un contrast puternic între forțele binelui și cele ale răului. Putem vedea aici realitatea marii lupte. E posibil ca oamenii să nu fi știut încă cine era Isus, dar demonul știa cu siguranță și a recunoscut public lucrul acesta.

Apoi, porunca de a ieși din om este de înțeles, dar de ce porunca: „Taci!”? În Marcu apare, începând încă de aici, o temă remarcabilă: apelul lui Isus la tăcere cu privire la identitatea Lui. Cercetătorii îl denumesc „secretul mesianic”. Acesta chiar are sens, date fiind aspectele politice pe care le aveau așteptările mesianice din vremea lui Isus. Era riscant să fii un mesia. Totuși, printre apelurile la tăcere descoperim revelații uimitoare cu privire la cine este Isus. Ceea ce va deveni clar în timp este că identitatea lui Isus nu poate fi ascunsă și adevărul cu privire la cine este El devine centrul mesajului Evangheliei. Oamenii trebuie nu numai să descopere cine este Domnul Isus, ci și să ia o decizie privitoare la modul în care vor răspunde la venirea Lui și la ceea ce înseamnă aceasta pentru ei.

În încercarea de a da mărturie altora, când ar fi prudent să nu prezentăm tot ceea ce credem cu privire la „adevărul prezent”?

4 Citește Marcu 1:29-34. Cum a ajutat Isus familia lui Petru și ce lecții putem extrage din această relatare?

După slujba uimitoare de la sinagogă, Isus Se retrage împreună cu micul Lui grup de ucenici (Petru, Andrei, Iacov și Ioan) acasă la Petru, evident pentru a petrece restul zilei de Sabat la o masă de prietenie și părtășie. Scena este însă umbrită de o notă de îngrijorare: soacra lui Petru este bolnavă și are febră, ceea ce pe vremea aceea însemna ori că te făceai bine, ori că mureai. Ceilalți îi spun lui Isus de boala ei, iar El o ia pe soacra lui Petru de mână și o ridică. Imediat aceasta începe să slujească nevoilor lor. Ce exemplificare elocventă a principiului că aceia care au fost salvați, vindecați de Isus vor sluji ulterior altora!

În Evanghelia după Marcu se întâmplă adesea ca Isus să vindece prin atingerea persoanei bolnave (vezi Marcu 1:41; 5:41), deși alteori nu se menționează nicio atingere (vezi Marcu 2:1-12; 3:1-6; 5:7-13).

Isus nu-Și încheiase lucrarea pe ziua aceea. După apus, mulți au venit acasă la Petru pentru vindecare, fără îndoială după ce au văzut sau au auzit ce se întâmplase la sinagogă în aceeași zi. Faptul că scriitorul evangheliei nu precizează că oamenii își amânaseră venirea din cauza orelor de Sabat denotă că era de la sine înțeles că cititorii știau despre Sabat. Acest detaliu denotă că cititorii lui erau păzitori ai Sabatului.

Marcu spune că „toată cetatea era adunată la ușă” în seara aceea (Marcu 1:33). Trebuie să fi durat ceva ca Isus să îi ajute pe toți acei oameni. „Oră după oră oamenii veneau și plecau, căci nimeni nu știa dacă Vindecătorul va mai fi și ziua următoare între ei. Niciodată nu trăise cetatea Capernaum o zi ca aceea. Atmosfera răsună a glas de biruință și strigăte de eliberare. Mântuitorul era și El fericit de fericirea pe care le-o adusese. Când vedea suferințele celor care veneau la El, inima Lui se umplea de milă și tresălta de bucurie că avea putere să le readucă sănătatea și fericirea. Isus nu Și-a încetat lucrul până n-a fost vindecat și ultimul bolnav. Era noapte târziu când mulțimea s-a retras și liniștea s-a așternut asupra casei lui Simon. Ziua aceea lungă și plină de agitație trecuse și Isus căuta odihnă. Dar, pe când orașul era încă învăluit în somn, «pe când era încă întuneric de tot, Isus S-a sculat, a ieșit și S-a dus într-un loc pustiu. Și Se ruga acolo» (Marcu 1:35)” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 259).

5 Citește Marcu 1:35-29. Ce lecții importante putem extrage din ceea ce a făcut Isus aici?

Isus S-a trezit înainte de răsărit și S-a dus într-un loc liniștit, pus-tiu să Se roage. Marcu 1:35 evidențiază rugăciunea ca elementul pe care se axează acțiunea lui Isus. Toate celelalte forme verbale din propoziție au formă concisă – S-a sculat, a ieșit, S-a dus (toate la timpul aorist în greacă, redând ideea de acțiune realizată). Dar verbul „a (se) ruga” este la timpul imperfect, o formă folosită pentru a exprima, în mod special aici, un proces în desfășurare. *El Se ruga, continua să Se roage*. Textul accentuează și cât de devreme era când a ieșit Isus, sugerând că timpul petrecut de unul singur în rugăciune era unul îndelungat.

În toate evangheliile Îl descoperim pe Isus ca om al rugăciunii (vezi Matei 14:23; Marcu 6:46; Ioan 17). Acesta pare să fie unul dintre principalele secrete ale puterii din misiunea lui Isus.

6 Citește Luca 6:12. Ce ne învață lucrul acesta despre viața de rugăciune a lui Isus?

Mulți creștini au perioade clar stabilite pentru rugăciune. Această practică este bună și corectă, dar poate deveni și o rutină, aproape ceva făcut din obișnuință. O modalitate de a ieși din tipar este de a schimba din când în când timpul de rugăciune sau de a ne ruga uneori mai mult decât de obicei. Ideea nu este de a ne bloca într-un fel de formulă care nu se poate schimba niciodată.

Petru și tovarășii săi nu L-au însoțit pe Isus la locul de rugăciune. Poate știau locul, pentru că L-au găsit acolo. Prin precizarea că toți Îl căutau ei Îi sugerau lui Isus să continue experiența emoționantă din ziua precedentă, cu și mai multe vindecări și învățături. În mod surprinzător, Isus nu este de acord și le atrage atenția asupra unui câmp de misiune mai larg, în alte locuri. „El le-a răspuns: «Haidem să mergem în altă parte, prin târgurile și satele vecine, ca să propovăduiesc și acolo, căci pentru aceasta am ieșit» (Marcu 1:38).

Dacă Isus Însuși avea nevoie să petreacă atât de mult timp în rugăciune, ce se poate spune despre noi și cât timp ar trebui să petrecem în rugăciune? Ce ne spune exemplul lui Isus?

7 Citește Marcu 1:40-45. Ce aflăm despre Isus și modul în care relaționa cu cei marginalizați de societate?

Lepra, așa cum este descrisă în acest pasaj și în tot Vechiul Testament, nu denumea doar ceea ce azi cunoaștem drept boala Hansen (lepra propriu-zisă). Termenul biblic s-ar putea traduce mai bine cu „gravă boală de piele” și ar putea include și alte afecțiuni dermatologice. Este posibil ca boala Hansen să fi pătruns în Orientul Apropiat antic în jurul secolului al III-lea î.H. (vezi David P. Wright și Richard N. Jones, „Leprosy”, *The Anchor Bible Dictionary*, vol. 4, 1992, p. 277-282). Prin urmare, lepra menționată aici ar putea însemna boala Hansen, dar nu știm sigur de ce suferea bărbatul, ci doar că era ceva grav.

Leprosul își exprimă credința că Isus îl poate vindeca. Potrivit Leviticul 13, un leprosus era ritualic necurat și trebuia să evite contactul cu alte persoane (vezi 13:45,46). Isus însă simte compasiune față de acest om și îl atinge. „Lui Isus I s-a făcut milă de el, a întins mâna, S-a atins de el și i-a zis: «Da, voiesc, fii curățit!»” (Marcu 1:41). Prin acest gest, Isus ar fi trebuit să fie necurat până seara, când trebuia să Se spele pentru a deveni iarăși curat ritualic (vezi Leviticul 13 – 15). Dar Marcu spune că gestul lui Isus de a-l atinge pe bolnav îl curăță pe acesta de lepră. Prin urmare, Isus nu a fost pângărit prin atingerea bolnavului.

Isus îl trimite pe bărbat la preot, spunându-i să aducă jertfa poruncită de Moise pentru astfel de cazuri, în Leviticul 14. În întreaga Evanghelie după Marcu, Isus este un apărător și susținător al învățăturilor lui Moise (vezi Marcu 7:10; 10:3,4; 12:26,29-31). Acest fapt contrastează puternic cu acțiunile conducătorilor religioși, care în capitolele 7, 10 și 12 din Marcu denaturează scopul inițial al învățăturilor date prin Moise. Aceste detalii explică porunca dată de Isus bărbatului, în Marcu 1:44, de a nu spune nimănui nimic. Dacă ar fi menționat vindecarea lui de către Isus ar fi putut influența negativ decizia preotului, din cauza prejudecăților acestuia față de Isus.

Dar leprosul vindecat nu pare să înțeleagă lucrul acesta și, nesocotind porunca lui Isus, răspândește vestea în toate părțile, astfel încât Domnul n-a mai putut intra în cetăți ca să-Și facă lucrarea.

Cum putem avea grijă să nu facem lucruri care ar putea împiedica răspândirea Evangheliei, indiferent cât de bune ar fi intențiile noastre?

Suplimentar: Ellen G. White, Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus, cap. 26, 27

Ce imagine a lui Isus prezintă capitolul 1 din Marcu? Isus are autoritatea de a chema ucenici și aceștia răspund. El este sfânt, spre deosebire de duhurile necurate aflate sub conducerea lui Satana. O mare luptă între bine și rău este în desfășurare, dar Isus are mai multă putere decât demonii. El are compasiune pentru oamenii bolnavi și îi ajută, atingându-i atunci când poate nimeni altcineva nu i-ar atinge.

„Isus vorbea în sinagogă. [...] Atenția oamenilor a fost abătută de la Hristos și cuvintele Lui nu mai erau ascultate. Asta și urmărirea Satana îndrumându-și victima spre sinagogă. [...] Acela care îl biruise pe Satana în pustiul ispitei era din nou față în față cu vrăjmașul Său. [...] Mântuitorul a vorbit cu autoritate și l-a eliberat pe prizonier” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 255, 256).

Domnul nostru desfășura o activitate intensă, mergând pe jos, fiind aproape în permanență în contact cu mulți oameni. Cum Își păstra o abordare calmă și fermă față de misiune și față de oameni? Fără îndoială că prin experiența Lui zilnică de rugăciune. Gândește-te la un program personal de rugăciune și studiere a Scripturilor. Folosește acel timp pentru a-ți dezvolta o atitudine pașnică, sub îndrumarea Duhului Sfânt și a Cuvântului lui Dumnezeu.

Studiu zilnic: Mica 6 – Habacuc 2; Ellen G. White, Divina vindecare, cap. „Fals și adevărat în educație”, subcap. „Autorii necredincioși” și „Lucrările istorice și teologice

1. „Ce alta cere Domnul de la tine”?

2. De ce Mica recomandă să nu crezi prietenul și să nu te încrezi în ruda apropiată?

3. Cine sunt „mai mulți decât stelele cerului”?

4. Cu cine este asemănat „cel beat”?

5. Ce gândea Ellen White când vedea librării cu volume groase de lucrări istorice și teologice?

Privire generală

În Evanghelia după Marcu, Isus Își începe misiunea pământească în parteneriat cu Tatăl. Marcu arată clar de la început că Isus este „Fiul lui Dumnezeu” și Îl prezintă ca „Sfântul lui Dumnezeu”. Ca Fiu al lui Dumnezeu, Isus predică „Evanghelia lui Dumnezeu”. Având această „acreditare” cerească, El demarează o misiune foarte activă pe pământ, după cum reiese din primul capitol din Marcu.

Teme

1. Lucrarea lui Isus în parteneriat cu Tatăl;
2. Misiunea lui Isus din Capernaum până în toată regiunea Galileei;
3. Viața de rugăciune a lui Isus;
4. Autoritatea Lui;
5. Întâlnirea Lui cu demonii.

Comentariu

Lucrarea lui Isus în parteneriat cu Tatăl

Viața și lucrarea lui Isus reprezintă o demonstrație pătrunzătoare a Evangheliei. Isus este întruparea veștii bune pentru întreaga omenire. Isus a știut precis care este misiunea Sa pe acest pământ: aceea de a vesti oamenii din toate locurile Evanghelia lui Dumnezeu. „Haidem să mergem în altă parte, prin târgurile și satele vecine, ca să propovăduiesc și acolo, căci pentru aceasta am ieșit” (Marcu 1:38). Drept urmare, potrivit lui Marcu, Isus S-a angajat într-o slujire zilnică activă.

Este interesant de remarcat că Marcu descrie în mod repetat nu numai acțiunile lui Isus, ci și rolul activ al lui Dumnezeu în misiunea Fiului Său. Tatăl și Fiul lucrează strâns împreună (Ioan 5:19). Un astfel de exemplu întâlnim în Marcu 5:19 – „Isus [...] i-a zis: «Du-te acasă la ai tăi și povestește-le tot ce ți-a făcut *Domnul* și cum a avut milă de tine» (subl. ad.). „Marcu Îl portretizează pe Dumnezeu în 75 de ocazii ca persoană care intervine. Intervenția explicită a lui Dumnezeu apare în asociere cu 35 de verbe” (Paul L. Danove, *The Rhetoric of Characterization of God, Jesus, and Jesus' Disciples in the Gospel of Mark*, 2005, p. 30). Marcu folosește cuvântul „Dumnezeu” sau „Domnul” (*kurios*) pentru a se referi

la Tatăl sau citează Scriptura atunci când vrea să sugereze că Dumnezeu Tatăl este agentul unei anumite acțiuni. Exemple ale acestor utilizări se pot găsi în Marcu 5:19; 9:37; 10:6,9; 11:25; 13:19,20.

Din Capernaum până în întreaga regiune a Galileei

Potrivit cu Marcu 2:1, Isus S-a stabilit în Capernaum (vezi și Matei 4:13). Acolo Și-a constituit cartierul general pentru cea mai mare parte a lucrării Sale publice. În Matei 9:1, Capernaumul este numit „cetatea Sa”. (Vezi și R. H. Mounce, „Capernaum”, *The International Standard Bible Encyclopedia*, 1979-1988, p. 609.)

Ziua lui Isus începea dimineața foarte devreme, după cum citim în Marcu 1:35 – „Dimineața, pe când era încă întuneric de tot, Isus S-a sculat”. Marcu Îl prezintă pe Isus umblând pe jos în regiunea Galileei (Marcu 1:14,39). Cu siguranță, împrejurimile Capernaumului până la Marea Galileei (Marcu 1:16) și orașele din apropiere (Marcu 1:38) erau locurile cele mai frecventate de Isus. Dar El lucra în toată Galileea (Marcu 1:39), inclusiv în zonele relativ mai îndepărtate și nepopulate din afara cetăților (Marcu 1:45).

Isus a frecventat sinagoga din Capernaum (Marcu 1:21) și multe alte sinagogi din zonă (Marcu 1:39) pentru a-i învăța pe oameni și a predica. Tot la fel, când a mers la Ierusalim, Isus S-a dus zilnic la templu pentru a-i învăța pe cei de acolo (Marcu 14:49). În plus, i-a vindecat pe cei care sufereau cu trupul și cu mintea: „Și toată cetatea era adunată la ușă. El a vindecat pe mulți care pătimeau de felurite boli; de asemenea, a scos mulți draci” (Marcu 1:33,34).

Isus, un Om al rugăciunii

Isus este descris în Evanghelia după Marcu lucrând în mod constant. Marcu evidențiază lucrarea lui Isus ca pe o serie de evenimente la un interval scurt unele de altele. Adverbul grecesc *euthus* – tradus cu „îndată, imediat, brusc” – apare în 51 de versete din cele patru evanghelii și de 41 de ori în Marcu (Marcu 1:21,28; 6:45,50 și 14:43, printre alte versete; vezi *A Greek Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, p. 406). Este evident că relatarea lui Marcu este Evanghelia în acțiune. Cu toate că pune accentul pe un Isus foarte activ care este prins în misiunea Sa, Marcu scoate în evidență și faptul că lucrarea lui Isus gravitează în jurul unei vieți de rugăciune.

Rugăciunea a fost un element-cheie în experiența umană a lui Isus și o prioritate majoră a misiunii Sale (Marcu 1:35). Deși viața de zi cu zi a lui Isus era încărcată de activități, comuniunea cu Tatăl Său nu era sub nicio formă opțională. La începutul evangheliei sale, Marcu evidențiază viața de rugăciune a lui Isus, în mod special când S-a confruntat cu spirite demonice (Marcu 9:29) și în ultimele zile ale lucrării Sale pe pământ (Marcu 14:32-38).

Autoritatea lui Isus

Prima menționare a autorității lui Isus se găsește în Marcu 1:22 – „Oamenii erau uimiți de învățătura Lui, căci îi învăța ca unul care are putere, nu cum îi învățau cărturarii.”

În comentariul său asupra Evangheliei după Marcu, M. Eugene Boring menționează că, „pentru iudaism și creștinismul timpuriu, Dumnezeu era autoritatea supremă; problema era modul în care autoritatea lui Dumnezeu era intermediată. În iudaism, autoritatea divină este intermediată de Tora, care trebuie apoi interpretată de către cunoscători calificați, prin dezbateri și vot. La Marcu, autoritatea lui Dumnezeu este intermediată de cuvântul lui Isus, care pur și simplu rostește” (*Mark: A Commentary*, 2006, p. 63). Această perspectivă explică îngrijorarea conducătorilor evrei când L-au interogată pe Isus: „Preoții cei mai de seamă, cărturarii și bătrânii [...] I-au zis: «Cu ce putere faci Tu aceste lucruri? Și cine Ți-a dat puterea aceasta ca să le faci?»” (Marcu 11:27,28).

În plus, trebuie să nu uităm că scribii, cărturarii, erau specialiști în litera legii, care însă nu au fost niciodată, se pare, transformați de conținutul ei. Prin urmare, nu erau capabili să trăiască, să întruchieze, să demonstreze în viața lor dimensiunea practică a Evangheliei (Marcu 1:22). Ar trebui să remarcăm discuția din Ioan 5 dintre Isus și niște evrei. Isus le spune: „Cercetați Scripturile, pentru că socotiți că în ele aveți viața veșnică, dar tocmai ele mărturisesc despre Mine. [...] Dar știu că n-aveți în voi dragoste de Dumnezeu” (Ioan 5:39-42). Isus, Învățătorul Suprem și Marele Exemplu, trece de la o respectare superficială a literei legii la o adevărată demonstrație vie a adevărului biblic.

Marcu 1:27 ne ajută să înțelegem mai bine problema legată de autoritatea lui Isus. Versetul declară: „Se întrebau unii pe alții: «Ce este aceasta? O învățătură nouă! El poruncește ca un stăpân chiar și duhurilor necurate, și ele Îl ascultă!»” Autorul arată că oamenii asociau învățătura lui Isus cu autoritatea, o autoritate care, la rândul ei, este asociată vizibil

cu faptele. Marcu asociază și concretizează autoritatea Domnului Isus cu minunile pe care El le face. Cu alte cuvinte, autoritatea lui Isus implică *exousia*, adică este și „cunoștință, și putere” (*Greek-English Lexicon...*, p. 353). La Marcu, proclamarea veștii bune de către Isus include minunile.

Isus și demonii

Demnă de remarcat în Marcu este confruntarea Domnului Isus cu demonii. Evanghelia consemnează forțele demonice care se opun misiunii Domnului Isus (Marcu 1:34,39; 3:15,22; 6:13; 7:26,29,30; 9:38; 16:9,17). Aceste forțe sunt descrise ca duhuri rele sau necurate (Marcu 1:23,26 în continuare; 3:11,30; 5:2,8,13; 6:7; 7:25; 9:25). Pe oamenii chinuți de acești demoni Marcu îi descrie ca îndrăciți (Marcu 1:32; 5:15; 5:18). Nicio altă evangheliă nu face atâtea referiri la forțele răului. Se remarcă trei aspecte la întâlnirile dintre Isus și forțele răului:

1. Răul este prezent încă de la începutul lucrării lui Isus (Marcu 1:23). Într-adevăr, prima minune a lui Isus, potrivit lui Marcu, a fost să scoată un duh rău dintr-un om în sinagoga din Capernaum (Marcu 1:25).
2. Demonii puteau recunoaște ceea ce învățătorii lui Israel nu recunoșteau cu privire la Isus și la identitatea Sa. Demonii au declarat că Isus era „Sfântul lui Dumnezeu” (Marcu 1:24); „Fiul lui Dumnezeu” (Marcu 3:11) și „Fiul Dumnezeului celui Preaînalt” (Marcu 5:7).
3. Isus a învins întotdeauna duhurile rele. Marcu relatează că demonii au exclamat: „Ai venit să ne pierzi?” (Marcu 1:24). Într-o altă ocazie, demonii „cădeau la pământ înaintea Lui” (Marcu 3:11). Isus scotea demonii din gazdele lor umane indiferent câți posedau viața celui în cauză (Marcu 5:9; 16:9).

Să aruncăm o privire asupra acestui studiu deosebit, scris în limba spaniolă, despre eliberarea omului posedat de demoni care se afla în sinagogă: „Isus are puterea pentru că este Fiul lui Dumnezeu, Unsul lui Dumnezeu, însuflețit de Duhul Sfânt. Cuvântul lui Isus transformă în realitate suveranitatea lui Dumnezeu; duhul necurat se opune acestei suveranități și Îl provoacă pe Isus, în timp ce profanează locul sfânt al sinagogii. [...] Demonii pot protesta, dar nu pot împiedica suveranitatea lui Dumnezeu să se răspândească rapid prin puterea eliberatoare a cuvântului lui Isus” (Ricardo Aguilar, „La liberación de un poseído en una sinagoga [Mc 1,21b-28]”, în *Reflexiones Bíblicas Para un Mundo en Crisis*, ed. Javier Quezada, 2010, p. 190-193).

Isus, ca Acela care a venit să întemeieze împărăția lui Dumnezeu (Marcu 1:15), este mai presus de toate spiritele demonice. „Stăpânirea Lui este o stăpânire veșnică” (Daniel 7:14). Stăpânirea Lui include deopotrivă dominația asupra puterilor pământești și asupra forțelor malefice spirituale. În Evanghelia după Marcu, Satana este considerat un dușman învins.

Aplicație

Ellen G. White a descris cu acuratețe activitatea intensă a lui Isus Hristos. Ea a scris: „Viața Mântuitorului pe pământ nu a fost o viață a confortului, a dedicării față de Sine, ci El a trudit, depunând un efort perseverent, serios și neobosit pentru mântuirea omenirii pierdute. De la ieslea din Betleem și până la crucea Golgotei, El a mers pe calea renunțării de Sine și nu a căutat să fie scutit de sarcini grele, de călătorii istovitoare și de griji și activități epuizante. [...] Tot așa, aceia care sunt părtași la harul lui Hristos vor fi dispuși să facă orice sacrificiu astfel încât ceilalți oameni pentru care a murit El să poată fi părtași la darul ceresc. Ei vor depune orice efort pentru a face mai bună lumea în care trăiesc” (*Calea către Hristos*, p. 78).

Cel mai probabil, majoritatea membrilor grupei tale sunt credincioși implicați activ într-o ramură a lucrării bisericii. Roagă-i să se gândească la următoarele întrebări și să le discute:

1. Întreaga viață a Domnului Isus a fost marcată de renunțare de Sine, din leagăn și până la cruce. S-a angajat vreunul dintre noi într-o slujire care a cerut prea multe sacrificii? Discutați.
2. Cum trăim Evanghelia în viața noastră de zi cu zi?

Discuții și polemici

Sabat după-amiază

De memorat: „Apoi le-a zis: «Sabatul a fost făcut _____ om, iar _____ omul, pentru Sabat; așa că Fiul omului este _____ chiar și al _____»” (Marcu 2:27,28).

Marcu 2:1 – 3:6 conține cinci istorisiri care ilustrează învățătura Domnului Isus în contrast cu învățătura conducătorilor religioși. Relatările urmează un anumit tipar, fiecare dintre ele se leagă de cea anterioară printr-o paralelă tematică. Ultima relatare încheie cercul și se leagă de prima.

Fiecare dintre aceste episoade ilustrează aspecte ale identității lui Isus, după cum exemplifică declarațiile din Marcu 2:10,17,20,28. Secțiunile din studiu aferente zilelor de duminică, luni și marți vor aprofunda semnificația acestor relatări și a declarațiilor Domnului Hristos pe care le conțin. Marcu 3:20-35 constituie subiectul studiului nostru de miercuri și de joi.

Vom vedea și exemplificarea unei tehnici folosite de scriitorul evangheliei numită „povestire în ramă”. Acest tipar narativ apare de cel puțin șase ori în Marcu. În fiecare dintre aceste cazuri se pune accent pe un aspect important al naturii lui Isus și al rolului Său de Mesia sau pe natura uceniciei. În această săptămână vom citi câteva relatări despre Hristos și vom vedea ce putem învăța din ele.

1 Citește Marcu 2:1-12. Ce căuta slăbănogul când a fost adus la Isus și ce a primit?

Bărbatul era paralizat; prin urmare, cei patru prieteni ai săi au trebuit să îl care până la Isus. După ce au desfăcut acoperișul și l-au coborât pe om în prezența lui Isus, Marcu 2:5 notează că Isus le-a *văzut* credința. Cum poate credința să fie vizibilă? Asemenea iubirii, devine vizibilă prin fapte, după cum ilustrează clar perseverența prietenilor.

Nevoia evidentă a omului era de natură fizică. Totuși, atunci când vine în prezența Lui, primele cuvinte pe care le pronunță Isus fac referire la iertarea păcatelor. Omul nu rostește niciun cuvânt pe parcursul întregii scene. În schimb, conducătorii religioși sunt cei care obiectează (în gând) cu privire la ceea ce tocmai spusese Isus. Ei consideră că vorbele Lui sunt blasfematoare, că Îl ponegrec pe Dumnezeu, și El Își asumă prerogative care Îi aparțin numai lui Dumnezeu.

Isus le răspunde contestatarilor pe limba lor, folosind un stil rabinic tipic de argumentare numit „de la puțin la mai mult”. Una este să *spui* că păcatele cuiva sunt iertate și cu totul altceva este să faci un om paralizat să meargă. Dacă, prin puterea lui Dumnezeu, Isus poate face omul să umble, atunci pretenția Lui că poate ierta păcatele este confirmată.

2 Citește Mica 6:6-8. Cum explică acest text ce se întâmplă între Isus și acei lideri?

Conducătorii religioși pierdeau din vedere ceea ce conta cu adevărat: dreptatea, mila și umblarea smerită cu Dumnezeu. Fiind atât de obsedați de apărarea concepției lor despre Dumnezeu, nu au putut să Îl vadă pe Dumnezeu acționând chiar în fața ochilor lor. Nimic nu arăta că acești bărbați și-ar fi schimbat părerea cu privire la Isus, chiar dacă le-a oferit dovezi mai mult decât suficiente că El venea de la Dumnezeu: (1) nu numai faptul că le-a descoperit că le putea citi gândurile (lucru deloc simplu), ci și (2) vindecarea paralticului în prezența lor într-un mod pe care nu îl puteau nega.

Cum putem fi atenți să nu cădem în aceeași capcană în care au căzut acești oameni, atât de obsedați de formele religiei încât au pierdut din vedere ceea ce conta, de fapt, în religia autentică (vezi Iacov 1:27)?

3 Citește Marcu 2:13-22. Cine era Levi, fiul lui Alfeu, și de ce ar fi existat vreo obiecție cu privire la intrarea lui în rândul ucenicilor lui Isus?

Pe vremea lui Isus, vameșii erau funcționari publici aflați în subordinea guvernului local sau roman. Stârneau antipatie în rândul populației evreiești din Iudeea pentru că adeseori cereau mai mult decât era necesar și se îmbogățeau de pe urma compatrioților lor. Un comentariu ebraic la legea religioasă, *Tohorot din Mișna*, spune: „Dacă vameșii au intrat într-o casă [tot ce este în ea] devine necurat.”

Prin urmare nu este deloc surprinzător că fariseii și cărturarii întrebă dezaprobat: „De ce mănâncă El și bea cu vameșii și cu păcătoșii?” (Marcu 2:16)

Cum răspunde Domnul Isus la întrebarea lor? Nu, nu o respinge. În schimb, o întoarce cu susul în jos, arătând că oamenii bolnavi, nu cei sănătoși, sunt cei care au nevoie de doctor. Astfel, revendică titlul de doctor spiritual, cel care poate vindeca sufletul bolnav. Și nu ar trebui ca doctorul să meargă unde se găsesc oamenii bolnavi?

Marcu 2:18-22 abordează o temă nouă. Este narațiunea centrală dintre cele cinci axate pe polemică. Dacă secțiunea anterioară a inclus o masă dată de Levi, această nouă relatare are în centru problema postului, luând forma unei nedumeriri legate de motivul pentru care ucenicii lui Isus nu postesc în timp ce fariseii și ucenicii lui Ioan Botezătorul postesc. Isus răspunde cu o ilustrație sau cu o parabolă în care Își compară prezența cu o masă festivă de nuntă. Ar fi o nuntă foarte ciudată dacă toți invitații ar posti. Dar Isus prezice, într-adevăr, o zi când mirele va fi luat – o aluzie la cruce. Atunci va fi suficient timp pentru post.

Domnul continuă cu două ilustrații care evidențiază contrastul dintre învățăturile Sale și cele ale liderilor religioși – peticul nou la o haină veche și vinul nou în burdufuri vechi. Ce mod interesant de a compara învățătura Lui cu cea a conducătorilor religioși! Arată cât de pervertite ajunseseră căile învățătorilor. Până și religia adevărată poate fi transformată în întuneric, dacă oamenii nu sunt atenți.

Cine sunt cei din zilele noastre care ar putea fi desconsiderați precum erau vameșii pe vremea lui Isus? Cum ne putem ajusta modul de gândire?

În Marcu 2:23,24, fariseii îi acuză pe ucenici de călcarea Sabatului. Potrivit tradiției evreiești, erau interzise în Sabat 39 de forme de activitate, care, în mintea fariseilor, includeau ceea ce făcuseră ucenicii.

4 Citește Marcu 2:23-38. Cum răspunde Isus acuzației fariseilor?

Isus răspunde cu episodul despre David care a mâncat pâinea sfântă pentru punerea înaintea (1 Samuel 21:1-6). Pâinea pentru punerea înaintea era schimbată în Sabat; prin urmare, drumul făcut de David ar fi putut fi de fapt o fugă de urgență în Sabat. Isus susține că, dacă David și oamenii săi au fost îndreptățiți să mănânce pâinea pentru punerea înaintea, atunci ucenicii Lui sunt îndreptățiți să culeagă și să mănânce boabe.

În continuare, Isus afirmă că Sabatul a fost făcut pentru omenire, și nu invers și că temeiul acestei afirmații este statutul Lui de Domn al Sabatului.

5 Citește Marcu 3:1-6. Cum ilustrează această narațiune afirmația lui Isus că Sabatul a fost făcut pentru om?

Isus Se află iarăși într-o polemică cu liderii religioși pe tema Sabatului. (De remarcat însă că polemica nu vizează niciodată ziua de Sabat în sine.) Conducătorii religioși vor să Îl acuze pe Isus în cazul în care ar vindeca în Sabat. Isus nu Se sfiește să îi înfrunte. El prezintă în paralel facerea binelui și facerea răului, salvarea sau curmarea unei vieți. Răspunsul la întrebarea Lui este evident: facerea binelui și salvarea unei vieți sunt activități mult mai potrivite pentru Sabat.

Apoi Isus îl vindecă pe bărbat, ceea ce îi înfurie pe oponenții Săi, care încep imediat să Îl plănuiască moartea. Paradoxul istorisirii este că tocmai cei care căutau să Îl prindă pe Isus călcând Sabatul călcau ei înșiși Sabatul prin planul lor de a-L omorî.

Ce principii de păzire a Sabatului extragi din aceste relatări, în contextul dificultăților cu care unii se confruntă în epoca modernă cu privire la respectarea Sabatului?

6 Citește Marcu 3:20-35. Ce legătură găsești între cele două istorisiri care se întrepătrund în acest pasaj?

Aceasta este prima „povestire în ramă” din Marcu, adică se începe o narațiune, aceasta este întreruptă de o altă narațiune, iar prima se încheie abia după aceea.

Narațiunea-cadru este despre rudele lui Isus care se pregătesc să Îl prindă pentru că au impresia că Și-a ieșit din minți (Marcu 3:21). Episodul încadrat de această narațiune este despre cărturarii din Ierusalim care Îl acuză pe Isus că lucrează împreună cu diavolul. (Studiul de astăzi se concentrează pe a doua narațiune, din Marcu 3:22-30.)

În Marcu 3:22, cărturarii Îl acuză pe Isus că puterea Lui vindecătoare vine de la diavolul. Isus le răspunde întâi cu o întrebare generală: „Cum poate Satana să scoată afară pe Satana?” Nu are sens ca Satana să acționeze împotriva lui însuși. Isus continuă vorbind despre dezbinarea dintr-o împărăție și dintr-o casă și despre răscularea lui Satana împotriva lui însuși, arătând cât de absurdă ar fi o astfel de divizare pentru bunul mers al unei împărății sau case. Apoi, Domnul dă pagina discuției și vorbește despre legarea unui om tare pentru a-i jefui casa. În acest ultim exemplu, Isus este hoțul care intră în casa lui Satana, legându-l pe prințul întinericului pentru a-i elibera pe captivii acestuia.

7 Citește Marcu 3:28-30. Ce este păcatul de neiertat și ce înseamnă lucrul acesta?

Păcatul de neiertat este un păcat împotriva Duhului Sfânt, când lucrarea Duhului Sfânt este atribuită diavolului. A se observa în Marcu 3:30 că motivul pentru care Isus face această afirmație, din Marcu 3:28,29, este acuzația cărturarilor că ar avea un duh necurat, când în realitate El are Duhul Sfânt. Dacă vei considera acțiunea Duhului Sfânt acțiunea diavolului atunci nu vei asculta de Duhul Sfânt, pentru că nicio persoană rațională nu vrea să-l urmeze pe diavol.

De ce teama că ai fi comis păcatul de neiertat dovedește tocmai că nu l-ai comis?

8 Citește Marcu 3:20,21. Ce le-a făcut pe rudele lui Isus să creadă că El și-a pierdut mințile?

O acuzație de instabilitate mintală este destul de gravă. De obicei aceasta apare când unei persoane îi este pusă în pericol siguranța. Familia lui Isus avea această părere despre El pentru că El era atât de ocupat încât nu-și lua timp nici să mănânce. Rudele caută să pună mâna pe El și în acest punct se suspendă narațiunea-cadru, întreruptă de episodul despre cărturarii care Îl acuză pe Isus de complicitate cu diavolul.

Există o paralelă ciudată între cele două narațiuni: cea care formează „rama” și cea din interior. Propria familie a lui Isus pare să aibă despre El o părere asemănătoare cu cea a cărturarilor. Familia spune că Și-a ieșit din minți. Cărturarii afirmă că lucrează împreună cu diavolul.

9 Citește Marcu 3:31-35. Ce vrea familia lui Isus și cum răspunde El?

Această scenă poate părea ciudată. Dacă mama ta sau alți membri ai familiei ar veni să te vadă, nu te-ai întâlni cu ei? Problema era că familia lui Isus nu era, la vremea aceea, în concordanță cu voia lui Dumnezeu. Isus Și-a dat seama de acest adevăr și în acest pasaj redefinește familia. Cei care fac voia lui Dumnezeu sunt frații, surorile și mama Lui. El este Fiul lui Dumnezeu, iar cei care sunt în acord cu voia divină devin familia Lui.

Cele două povestiri din Marcu transmit un paradox profund. În povestirea-ramă, Isus spune că o casă dezbinată împotriva ei însăși nu poate dăinui. La prima vedere, pare că în povestirea-ramă însăși casa lui Isus, familia Lui, este dezbinată în detrimentul ei. Dar Isus rezolvă această enigmă prin redefinirea familiei. Adevărata Lui familie sunt cei care fac voia lui Dumnezeu împreună cu El (vezi Luca 12:53; 14:26).

De multe ori de-a lungul istoriei, creștinii au fost înstrăinați de propriile rude. Este o experiență dificilă. Acest pasaj din Marcu dezvăluie că Isus a trecut prin aceeași situație. El înțelege ce înseamnă și îi poate alina pe aceia care simt această separare adesea dureroasă.

Suplimentar: *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, cap. 28, 29

„Când a fost întrebat: «Este îngăduit a vindeca în zilele de Sabat?» Isus a răspuns: «Cine este omul acela dintre voi care, dacă are o oaie și-i cade într-o groapă, în ziua Sabatului, să n-o apuce și s-o scoată afară? Cu cât mai de preț este deci un om decât o oaie? De aceea este îngăduit a face bine în zilele de Sabat» (Matei 12:10-12).

Fariseii care-L urmăreau n-au îndrăznit să-I răspundă lui Isus [...]. Știau că El rostise adevărul. Ca să nu calce vreo tradiție, ei ar fi lăsat pe un om să sufere, dar în același timp ar fi salvat un animal, pentru ca proprietarul ei să nu sufere vreo pagubă din această cauză. De aceea, ei arătau mai multă purtare de grijă unui animal, unui necuvântător decât unui om, care e făcut după chipul lui Dumnezeu. Aceasta ilustrează acțiunea tuturor religiilor neadevărate. Ele se trag din dorința omului de a se înălța mai presus de Dumnezeu, dar urmarea a fost că omul a decăzut mai jos ca animalele. Orice religie care se luptă împotriva stăpânirii lui Dumnezeu îl jefuiește pe om de slava pe care a avut-o la creație și care trebuie să-i fie redată prin Hristos. Orice religie falsă îi învață pe adepții ei să fie nepăsători față de nevoile, suferințele și drepturile omului. Evanghelia îi conferă omenirii o mare valoare, pentru că este răscumpărată cu sângele lui Hristos, și promovează o grijă profundă față de nevoile și suferințele omului” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 286, 287).

Studiu zilnic: Habacuc 3 – Zaharia 1; Ellen G. White, *Divina vindecare*, cap. „Fals și adevărat în educație”, subcap. „Clasicii”

1. Ce li se va întâmpla celor ce „nu caută pe Domnul”?

2. Ce va face „poporul smerit și mic”?

3. Poate carnea sfințită să sfințească prin atingere băuturi sau alimente?

4. „Puteau prorocii să trăiască veșnic?”

5. Care studiu trebuie să ocupe primul și al doilea plan?

Privire generală

Studiul din această săptămână trece în revistă evenimentele din lucrarea Domnului Isus așa cum sunt relatate în Marcu 2 și 3. Isus Se concentrează pe refacerea vieții oamenilor prin Evanghelie. Cu toate acestea, lucrarea și mesajul Lui nu au fost întotdeauna bine primite de anumite persoane care exercitau o mare influență în societate la vremea aceea.

Teme

În Marcu 2 și 3, autorul evidențiază faptul că anumiți învățători religioși au înțeles greșit mesajul Domnului Isus și nu aveau încredere în El. În acest context, vom analiza:

1. Categoriile sociale, inclusiv fariseii și cărturarii, care erau ostile învățăturilor Domnului Isus.
2. Câteva subiecte de dispută între Isus și liderii religioși.

Comentariu

Lucrarea Domnului Isus în afara sinagogii

Sinagoga era epicentrul lucrării Domnului Isus: „Isus a intrat din nou în sinagogă” (Marcu 3:1), dar misiunea Lui nu se limita la spațiul sinagogii. Această flexibilitate este un aspect care Îl deosebește de învățătorii din vremea Lui.

Pentru a înțelege mai bine lucrarea itinerantă a lui Isus, trebuie să ne uităm la structura primelor capitole din chiar Evanghelia după Marcu. După ce am analizat Marcu 1 săptămâna trecută, ne îndreptăm acum atenția asupra conținutului și structurii capitolului 2. Marcu 2 și 3 par să alcătuiască o unitate literară de sine stătătoare în Evanghelia după Marcu. Secțiunea începe cu menționarea faptului că Isus este în casă (Marcu 2:1) și se încheie cu menționarea anumitor membri ai familiei Sale (mama și frații, Marcu 3:31-35). Între aceste două segmente narrative, Isus călătorește în zone din apropierea Mării Galileei. Se duce la o vamă (Marcu 2:14) și apoi intră în casa lui Levi (Marcu 2:15). După, Isus Se îndreaptă spre lanurile de grâu (Marcu 2:23). Mai târziu intră în sinagogă (Marcu 3:1), apoi Se retrage împreună cu ucenicii Săi la mare (Marcu 3:7) și mai apoi intră într-o altă casă (Marcu 3:20). Pe scurt, acest pasaj din relatarea lui Marcu evidențiază faptul că Isus

lucra pentru oameni în case de oraș, în sinagogă și în zone rurale. Astfel, vedem că Domnul le slujea oamenilor. Activitatea Lui era atât urbană, cât și rurală.

Categorii sociale ostile și puse pe ceartă

Un alt aspect preliminar de luat în considerare în Marcu 2 și 3 este ostilitatea anumitor conducători religioși/politici față de Isus și față de activitatea Sa. Printre grupurile menționate în această secțiune se numără cărturarii (Marcu 2:6,16; 3:22), fariseii (Marcu 2:24; 3:6) și irodienii (Marcu 3:6). Acestea reprezintă trei categorii importante în societatea israelită din timpul misiunii Domnului Isus. (Saducheii reprezintă o altă categorie [Marcu 12:18], dar ei nu apar în această secțiune a studiului nostru.)

Isus are de înfruntat acum alte forțe, nu pe cele ale întunericului. În această secțiune a narațiunii demonii nu au niciun rol activ, nici vreo putere reală asupra Lui – în Marcu 3:11 autorul afirmă că demonii cădeau la pământ înaintea lui Isus. Domnul Hristos are de înfruntat aici ceva mai concret: pe conducătorii sau îndrumătorii spirituali ai națiunii.

Cercetătorii au atestat că fariseii și cărturarii erau asociați cu poziții de conducere în societatea evreiască, din jurul anului 200 î.H. până în aproximativ 100 d.H. Aceste două grupări erau alcătuite din liderii culti și învățați ai națiunii, care trăiau în diferite regiuni din țară. (Vezi Anthony J. Saldarini, *Pharisees, Scribes and Sadducees in Palestinian Society*, 2001, p. 4, 40, 52.) Într-un anumit sens, cărturarii și fariseii reprezentau pătura socială erudită a vremii lor.

Michelle Lee-Barnewall evidențiază: „Este posibil ca fariseii să se fi tras din hasidei, având legături cu cărturarii și fiind cei care puneau accent pe studierea legii și pe ascultarea de porunci” (Lee-Barnewall, „Pharisees, Sadducees, and Essenes”, în *The World of the New Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts*, ed. Joel B. Green et al., 2013, p. 218).

Flavius Iosephus descrie influența acestor grupări de erudiți și pre-siunea pe care o exercitau în societatea lor în raport cu *tradițiile* legate de Tora: „Fariseii au transmis poporului, prin moștenire de la părinții lor, o mulțime de practici care nu sunt scrise în legea lui Moise; de aceea saducheii le resping și spun că trebuie să considerăm obligatorii acele ritualuri care apar în cuvântul scris, dar nu trebuie să le păzim pe cele care derivă din tradiția strămoșilor noștri” (*The Works of Josephus*,

1987, p. 355). *Mişna* face cunoscute şi anumite tensiuni care existau în legătură cu învăţăturile cărturarilor. De exemplu, Sanhedrin 11:3 sugerează faptul că învăţătorii ar pune mai mult accent pe tradiţii decât pe Tora: „Interpretările rabinice tradiţionale ale Torei sunt tratate cu o mai mare stricteţe decât cele scrise în Tora.” Cărturarii, sau scribii, mai sunt descrişi ca „învăţători ai legii” (compară cu Matei 22:35); cu alte cuvinte, sunt „experţi în legea mozaică”.

Întrebarea este de ce se află fariseii şi cărturarii într-un conflict permanent cu Domnul Isus. Sau de ce îi înfruntă Isus pe aceşti învăţători. Saldarini afirmă: „Cunoaşterea de către farisei a legii şi a tradiţiilor iudaice, acceptate de popor, [era] baza statutului lor social. Probabil cărturarii şi preoţii aveau şi ei influenţă asupra unora din popor” (*Pharisees, Scribes and Sadducees in Palestinian Society*, 2001, p. 33).

Matei 23 explică foarte clar de ce i-a muştrat Domnul Isus pe conducătorii religioşi din vremea Sa: „Cărturarii şi fariseii şed pe scaunul lui Moise. Deci toate lucrurile pe care vă spun ei să le păziţi, păziţi-le şi faceţi-le, dar după faptele lor să nu faceţi. Căci ei zic, dar nu fac” (Matei 23:2,3). În contrast cu ipocrizia lor, Isus şi pune în practică principiile pe care le susţine în faţa altora. De aceea El este un învăţător cu mare autoritate, spre deosebire de cărturari. Fariseii şi cărturarii, pe de altă parte, sunt ipocriţi. Ei nu pun în practică ceea ce declară sau îi învaţă pe alţii. După cum am aflat din studiul nostru asupra primului capitol, Marcu Îl zugrăveşte pe Domnul Isus nu doar ca pe cineva care îi învaţă pe alţii şi predică Evanghelia lui Dumnezeu, ci şi ca pe Acela care o întruchipează; adică El este Evanghelia *întrupată*. Prin viaţa Lui, Isus caută să uşureze povara bolii şi a păcatului care îi apasă pe oameni şi vrea să îi elibereze de greutatea zdrobitoare a tradiţiilor.

Aspectele dezbatute

Mai multe episoade din Evanghelia după Marcu dezvăluie diverse tensiuni între Domnul Isus şi liderii spirituali. Primul îl vizează pe bărbatul paralizat coborât în prezenţa lui Isus de patru bărbaţi (Marcu 2:3-12). Marcu 2:5 spune: „Când le-a văzut Isus credinţa, a zis slăbănogului: «Fiule, păcatele îţi sunt iertate.»” În concordanţă cu perspectiva pragmatică adoptată de Marcu asupra Evangheliei, credinţa *este* acţiune. Isus a recunoscut şi a onorat credinţa celor patru prieteni ai paralizatului, care, acţionând conform acestei credinţe, şi-au dus prietenul la Singurul care îl putea ajuta.

Principalul subiect de dispută din acest fragment este autoritatea lui Isus de a ierta păcatele. Ceea ce îi deranja pe cărturari nu era doar faptul că Isus ierta păcatele, ci că făcea lucrul acesta prin puterea și cu autoritatea conferită de propriul nume. Prin urmare, această acțiune a fost catalogată de cărturari o încumetare blasfematoare. „Într-un context în care numai Dumnezeu era considerat capabil să ierte păcatele (Marcu 2:7; cf. Luca 7:49), Isus face exact acest lucru. [...] El este acuzat de blasfemie nu pentru că pretinde direct că este Dumnezeu sau că pronunță numele sfânt al lui Dumnezeu, ci pentru că acționează ca Dumnezeu” (Robert H. Stein, *Mark, Baker Exegetical Commentary on the New Testament*, p. 119).

Domnul Isus Se exprimă clar că El, în calitate de Fiul al omului, Cel Divin pe pământ, are autoritatea de a ierta păcatele (Marcu 2:10). Autorul evangheliei evidențiază un detaliu important: oamenii de rând, spre deosebire de cărturari, recunoșteau că vindecarea slăbănogului – inclusiv iertarea păcatelor sale – era un act divin. „Toți au rămas uimiți și slăveau pe Dumnezeu” (Marcu 2:12).

În capitolul următor, cărturarii încearcă să stârnească o nouă dispută cu privire la Isus și la autoritatea sau puterea Sa de a-i elibera și vindeca pe oamenii posedați de demoni. Liderii religioși susțin că Isus „este stăpânit de Beelzebul” și că „scoate dracii cu ajutorul domnului dracilor” (Marcu 3:22).

Din nefericire, cărturarii nu au considerat că lucrarea Domnului Isus era de origine divină. În schimb, aceștia au atribuit acțiunile Sale puterii demonilor. Din cauza acestei acuzații răutăcioase și nedrepte, Isus Își apără acțiunile și le declară o manifestare a Duhului Sfânt. Mai mult, Isus îi acuză pe cărturari de blasfemie, hulă împotriva Duhului Sfânt. Concepția lor greșită cu privire la lucrarea lui Isus i-a făcut vinovați „de un păcat veșnic” (Marcu 3:29), „adică de un păcat cu consecințe infinite. [...] Păcatul de neiertat este refuzul încăpățânat de a recunoaște că Dumnezeu lucrează/a lucrat prin omul Isus.” Din nefericire, potrivit autorului James A. Brooks, refuzul lor încăpățânat „nu este un act singular, ci o acțiune și o atitudine obișnuită. Timpul imperfect [al verbului *hoti elegon*, 3:30] ar putea fi tradus drept «ei ziceau continuu»” (Mark, *The New American Commentary*, 1991, vol. 23, p. 76).

Aplicație

Pe lângă înțelegerea greșită a Fiului lui Dumnezeu de către farisei și cărturari, Isus a fost înțeles greșit chiar și de către membrii familiei Sale,

anume de frații Săi. Ellen G. White scrie în *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus* despre frații Lui: Ei „doreau ca El să Se supună părerilor lor, dar o asemenea purtare ar fi fost într-un dezacord total cu misiunea Lui divină. [...] Gândeau că, dacă El ar fi vorbit numai lucruri plăcute pentru farisei și cărturari, ar fi evitat neplăcutele dispute pe care le produceau cuvintele Lui. Ei considerau că El Se supraaprecia atunci când pretindea că are autoritate divină și când Se așeza mai presus de rabini și îi muștra pentru păcatele lor. [...] Aceste lucruri făceau ca drumul pe care El îl avea de parcurs să fie o cale spinoasă. Atât de mult Îl dureau pe Hristos faptul că nu era înțeles de familia Sa, încât era o ușurare să meargă acolo unde nu exista atâta lipsă de înțelegere” (p. 326). Pe pagina următoare, Ellen G. White face apel la noi: „Cei chemați să sufere pentru cauza lui Hristos, care au de îndurat neînțelegere și neîncredere până și în propria familie, pot găsi mângâiere la gândul că și Isus a suferit la fel. El îi înțelege, îi cheamă lângă El, ca să aibă parte de alinare de acolo de unde a avut parte și El: comuniunea cu Tatăl” (p. 327).

Pune-le membrilor grupei tale următoarele întrebări:

1. Ați avut vreodată un conflict, în cercul vostru social restrâns sau în familie, din cauza convingerilor voastre?
2. Dacă da, ce încurajare găsiți în ideea că și Domnul Isus a trecut prin lucrul acesta?

Parabole

Sabat după-amiază

De memorat: „El le-a mai zis: «Luați _____ la ce auziți. Cu ce _____ veți măsura, vi se va măsura și vi se va da și _____. Căci, celui ce _____, i se va _____; dar, de la cel ce _____, se va _____ și ce are»” (Marcu 4:24,25).

Studiul din această săptămână tratează parabolele din Marcu 4. Evanghelia după Marcu are cele mai puține parabole din toate evangheliile sinoptice (Matei, Marcu și Luca).

Cercetătorii s-au contrazis multă vreme cu privire la semnificația și interpretarea pildelor lui Isus: cum să le interpretăm, ce înseamnă, de ce le-a folosit Isus, ce fel de lecții trebuiau să transmită și cât de literal trebuiau interpretate sau dacă erau simple alegorii etc. Evident, nu vom rezolva toate aceste probleme în studiul din această săptămână. În schimb, le vom analiza și, prin harul lui Dumnezeu, vom ajunge să înțelegem ideile prezentate de Isus prin aceste parabole.

Marcu 4 conține cinci pilde: semănătorul, lumina, măsura, sămânța, grăuntele de muștar. Cea mai mare parte a capitolului este ocupată de parabola semănătorului. Aceasta este povestită prima, urmată de motivul rostirii pildelor în general și apoi de interpretarea pildei semănătorului. Acest tipar în trei pași va constitui subiectul secțiunilor de duminică, luni și marți. Apoi celelalte parabole vor face obiectul secțiunilor de miercuri și joi.

1 Citește Marcu 4:1-9. Care sunt tipurile de pământ și ce se întâmplă cu semințele care cad pe fiecare?

Adesea când citesc parabolele lui Isus din evanghelii, oamenii vor să sară repede la interpretarea dată de Isus. La urma urmei, nu acesta este scopul acestor istorisiri? De a ne învăța adevăruri spirituale pentru viața creștină? Ba da, dar uneori, în afară de unele comentarii scurte precum: „Împărăția cerurilor se aseamănă cu” sau „Cine are urechi de auzit, să audă”, Isus nu explică parabola.

Prin urmare, este bine să o luăm ușor și pur și simplu să analizăm istorisirea în sine pentru a înțelege direcția sugerată de diversele ei trăsături narative. Procedând așa în cazul parabolei semănătorului vom descoperi o varietate de idei. Sămânța este aceeași în fiecare caz, dar cade pe patru tipuri de pământ. Felul solului influențează puternic soarta seminței. În loc de o narațiune continuă, parabola este alcătuită de fapt din patru povestiri separate spuse până la capăt în fiecare cadru. Lungimea celor patru povestiri crește progresiv.

Sămânța care cade lângă drum este mâncată imediat de păsări. „Pe când semăna, o parte din sămânță a căzut lângă drum: au venit păsările și au mâncat-o” (Marcu 4:4).

În cazul seminței care cade pe teren stâncos este nevoie de câteva zile sau chiar săptămâni să-și atingă nefericitul sfârșit, fiind inclusiv arsă de soare.

Sămânța care cade pe solul plin de buruieni are nevoie de și mai mult timp pentru a-și atinge nerodnicul destin, fiind sufocată de spini.

Sămânța care cade în pământ bun are nevoie de cel mai mult timp, probabil de un întreg sezon de creștere, așa cum este normal pentru o cultură.

Trei dintre aceste povestiri sunt despre eșec, numai ultima este despre succes, o recoltă bună și bogată. Lungimea acestor povestiri, perioada din ce în ce mai lungă de care e nevoie în fiecare dintre ele, împreună cu faptul că numai una dintre ele este despre succes, indică riscul eșecului, dar și rezultatul bogat al succesului.

Parabola pare să facă referire la costul uceniciei și la riscurile implicate, dar și la răsplata bogată a faptului de a-L urma pe Domnul Hristos.

Care sunt alte câteva lecții spirituale pe care le putem învăța de la natură?

Isus Și-a încheiat pilda fără a oferi vreo explicație imediată. Potrivit textului (Marcu 4:1), când a rostit Isus parabola, era prezent „foarte mult norod”. Numai ulterior, în prezența unui grup mai mic (Marcu 4:10), a explicat semnificația parabolei.

2 Citește Marcu 4:13-20. Cum a interpretat Isus pilda semănătorului?

Isus interpretează parabola prin identificarea elementelor externe pe care unele detalii din povestire le reprezintă. Interpretarea indică faptul că narațiunea este o alegorie generală cu trimeri la lumea reală, neexistând neapărat un echivalent pentru fiecare detaliu în parte.

Isus identifică sămânța drept „Cuvântul”, mai precis Cuvântul lui Dumnezeu, în mod special așa cum a fost predicat de Isus. Iacov 1:21 declară: „De aceea lepădați orice necurăție și orice revărsare de răutate și primiți cu blândețe Cuvântul sădit în voi, care vă poate mântui sufletele.”

Felurile de pământ sunt tipurile de ascultători. În interpretarea lui Isus, toți aud Cuvântul; adică sămânța este semănată în toate genurile de sol. Dar acesta este primit în mod diferit. Solul de lângă drum este tare și păsările fură sămânța. Isus leagă acest lucru de faptul că Satana îndepărtează adevărul. Pământul stâncos are o adâncime mică. Isus leagă lucrul acesta de oamenii cu angajamente superficiale; aceștia nu au calculat costurile uceniciei. Pământul cu spini înecă sămânța semănată în el. Isus explică faptul că spinii reprezintă grijile vieții și bogățiile care înecă Cuvântul. Dar pământul bun îi reprezintă pe cei care aud Cuvântul și îl primesc, astfel încât crește și produce o cultură bogată.

Cele mai lungi explicații sunt cu privire la pământul stâncos și pământul cu spini. În descrierea ascultătorilor asociați cu pământul stâncos, Isus evidențiază elemente opuse – aceștia primesc cu bucurie Cuvântul, dar sunt ucenici doar pentru o vreme. Când vine persecuția, cad. Ascultătorii asociați cu pământul cu spini sunt un paradox. Ei nu cad din cauza vremurilor grele, ci din cauza vremurilor bune – se concentrează pe lucrurile acestei lumi, nu pe împărăția lui Dumnezeu. Grijile și preocupările lor se învârt în jurul a ceea ce are de oferit această lume.

Gândește-te la propria viață! Se strecoară în experiența ta diversele caracteristici ale pământului din parabolă? Ale celui de lângă drum, ale celui stâncos sau ale celui cu spini? Se poate întâmpla mai subtil decât îți dai seama. Ce alegere poți face pentru a te schimba, dacă este nevoie?

3 Citește Marcu 4:10-12. De ce îi învața Isus pe oameni în pilde?

O citire superficială a acestor versete lasă impresia că Isus învața în pilde pentru ca aceia din afară să nu înțeleagă ceea ce zicea. Dar o astfel de perspectivă nu se potrivește cu acțiunile lui Isus din alte părți din Marcu. În Marcu 3:5,6, Isus este mâhnit de inima împietrită a conducătorilor religioși. În Marcu 3:22-30, Isus ia în serios argumentele cărturarilor și le explică în detaliu de ce greșesc. În Marcu 12:1-12 conducătorii înțeleg că parabola Domnului despre administratorii de vie este despre ei. Este de fapt o avertizare cu privire la direcția în care se îndreaptă complotul lor la adresa Lui și consecințele lui teribile. Dacă El nu ar fi fost deloc preocupat de ei, nu i-ar fi avertizat. În consecință, este nevoie de o privire mai atentă asupra cuvintelor lui Isus de aici, din Marcu 4, pentru a ne da seama ce vrea să spună. Isus parafrazează Isaia 6:9,10.

4 Citește Isaia 6:1-13. Ce i se întâmplă aici lui Isaia și care este mesajul transmis poporului Israel?

Isaia are o viziune cu Dumnezeu în templu și este copleșit de slava divină și de propria necurăție. Dumnezeu îl curăță și îi încredințează un mesaj șocant. Ca și în cazul Evangheliei după Marcu, pare ceva neconcordant cu restul cărții Isaia, în care găsim multă alinare pentru poporul lui Dumnezeu.

În Isaia 6, mesajul caută să îi șocheze pe oameni pentru a-i trezi, astfel încât aceștia să renunțe la căile lor rele. În Marcu, cheia pentru înțelegerea cuvintelor lui Isus se găsește în Marcu 3:35. Pentru a înțelege cuvintele și învățăturile lui Isus, trebuie să faci voia lui Dumnezeu (Marcu 3:35). Lucrul acesta te aduce în familia lui Isus. Aceia care considerau deja că Isus era posedat de diavolul nu aveau să asculte.

Ideea urmărită prin citarea din Isaia 6 nu este că Dumnezeu îi ține pe oameni afară, ci că propriile lor idei preconceptuate și inimi împietrite îi împiedică să accepte adevărul mântuitor. Acest adevăr este conceptul general al parabolei semănătorului. Fiecare alege ce fel de pământ vrea să fie. Fiecare decide în dreptul său dacă se va preda sau nu Domnului Isus. La final, fiecare face o alegere.

5 Citește Marcu 4:21-23. Pe ce pune Domnul Isus accent în mod special în parabola despre lumină?

În acea parte a lumii, în zilele lui Isus, casele aveau mărimi și forme diferite, în funcție de locul în care erau construite și de cât de bogat era proprietarul. Casele au ajuns să urmeze un model grecesc, fiind construite în jurul unei curți, cu niveluri variate de complexitate. Sau poate că Isus vorbește aici despre casele mai mici ale țăranilor. Casă mare sau mică, important este principiul: într-o zi, adevărul despre Isus va ieși la iveală.

Isus pune două întrebări în Marcu 4:21. La prima se așteaptă un răspuns negativ – „Oare lumina este adusă ca să fie pusă sub baniță sau sub pat?” La a doua întrebare se așteaptă un răspuns afirmativ – „Nu este adusă ca să fie pusă în sfeșnic?” Isus prezintă un scenariu absurd, aproape amuzant, pentru a Se face înțeles. Lumina trebuie să lumineze, altfel își pierde rostul. Marcu 4:22 explică parabola făcând referire la secretele dezvăluite. Orice persoană al cărei e-mail sau computer a fost spart știe ce înseamnă secrete făcute publice. Dar Isus vorbește despre Evanghelie.

6 Citește Marcu 4:24,25. Ce lecție caută Domnul să transmită prin referirea la măsură?

În multe locuri din lume, produsele proaspete se vând în piețe deschise. Vânzătorii au de obicei un instrument pentru măsurarea produselor pe care le vând. Este o practică obișnuită ca astfel de vânzători să adauge o cantitate mai mare de produs pentru a-l face pe cumpărător să simtă că este tratat corect. Isus Se leagă de modul în care vânzătorii buni îi tratează pe cumpărători și face o observație cu privire la deschiderea față de adevăr. Dacă o persoană este deschisă și urmează lumina, va primi mai mult. Dacă respinge lumina, i se va lua și ce are.

Cum putem înțelege mai bine principiul potrivit căruia cu ce măsură măsurăm cu aceea ni se va măsura? Gândește-te la lucrul acesta în toate interacțiunile cu alți oameni.

7 Citește Marcu 4:26-29. Care este tema principală a acestei pilde?

Cea mai mare parte a Evangheliei după Marcu are paralele fie în Matei, fie în Luca ori în ambele. Dar nu și în cazul acestei parabole. Ea apare doar în Marcu. Elementul principal al acestei parabole este procesul de creștere. Isus afirmă că așa funcționează împărăția lui Dumnezeu. Oamenii au un rol de jucat, dar adevărata creștere este lucrarea lui Dumnezeu. Nu este un proces nesfârșit. Acesta se încheie cu ajungerea grâului la maturitate. Tot la fel, a doua venire a lui Isus va pune capăt istoriei lumii noastre.

8 Citește Marcu 4:30-32. Pe ce se pune accent în parabola grăuntelui de muștar?

Această pildă accentuează cum un lucru foarte mic crește în ceva remarcabil de mare. Boabele de muștar au de obicei un diametru de 1-2 milimetri. Planta descrisă aici este probabil muștarul-negru (*Brassica nigra*), cu boabe mici (peste 700 la gram). Deși nu sunt cele mai mici semințe din lume, sunt destul de mici, mai ales în comparație cu planta pe care o produc, ce poate crește până la trei metri înălțime. Isus remarcă faptul că până și păsările își fac cuiburi în ramurile plantei de muștar. Aceasta este o aluzie la Psalmul 104:12, făcând totodată trimitere la Daniel 4:10-12. Psalmul 104 vorbește despre puterea lui Dumnezeu la crearea lumii, iar Daniel 4 îl prezintă pe Nebucadnețar ca pe un copac mare sub care întreaga lume găsește umbră și hrană.

Ideea transmisă de Isus este că împărăția lui Dumnezeu, care la început a fost foarte mică, va deveni mare și impresionantă. L-or fi desconsiderat oamenii din zilele lui Isus pe predicatorul itinerant și plin de praf din Galileea și pe ucenicii Săi, dar timpul a arătat că împărăția Sa de har continuă să se extindă în întreaga lume.

„Evanghelia aceasta a Împărăției va fi propovăduită în toată lumea, ca să slujească de mărturie tuturor neamurilor. Atunci va veni sfârșitul” (Matei 24:14). Gândește-te cum era „biserica” atunci când a făcut Isus această prezicere. Cum ne întărește credința această prezicere atât de remarcabilă?

Suplimentar: Ellen G. White, *Parabolele Domnului Hristos*, cap. 2

„Adevărata sfințire este dedicarea totală în slujba lui Dumnezeu. Aceasta este condiția unei vieți creștine veritabile. Domnul Hristos preține o consacrare fără rezerve, pentru o slujire neîmpărțită. El cere inima, mintea, sufletul și toată puterea ființei. Dorințele eului nu trebuie satisfăcute. Cel care trăiește pentru sine nu este creștin.

Iubirea trebuie să fie principiul motivator al oricărei fapte. Iubirea este principiul fundamental al guvernării lui Dumnezeu, atât în cer, cât și pe pământ, și trebuie să constituie temelia caracterului creștin. Numai iubirea îl poate face să fie și să rămână statornic. Numai ea îl poate face capabil să reziste în fața ispitei și a încercării.

Iar iubirea se va dezvălui prin sacrificiu. Planul de răscumpărare a fost întemeiat pe sacrificiu – un sacrificiu atât de vast, de profund și de înalt, încât nu poate fi măsurat. Domnul Hristos a dat totul pentru noi, iar cei care Îl acceptă pe Hristos vor fi dispuși să sacrifice totul de dragul Răscumpărătorului lor. Gândul la onoarea și slava Lui va constitui o prioritate față de orice altceva” (Ellen G. White, *Parabolele Domnului Hristos*, p. 48-49).

Studiu zilnic: Zaharia 2 – 8; Ellen G. White, *Divina vindecare*, cap. „Fals și adevărat în educație”, subcap. „Literatura de senzație”

1. Câte neamuri vor alcătui poporul Domnului în ziua aceea?

2. Ce scria pe sulul de carte care zbura?

3. Ce era „ca diamantul de tare”?

4. Completați textul: „Iată trebuie să faceți:.....”

5. Care este cea mai sigură metodă în ce privește ficțiunea?

Privire generală

Studiind parabolele Domnului Isus din Marcu 4, observăm un laitmotiv literar important: împărăția lui Dumnezeu. Această temă apare pentru prima dată în Marcu 1:14,15 – „Isus a venit în Galileea și propovăduia Evanghelia lui Dumnezeu. El zicea: «S-a împlinit vremea și Împărăția lui Dumnezeu este aproape.»” Care este semnificația împărăției lui Dumnezeu așa cum este prezentată în Marcu? Găsirea răspunsului la această întrebare constituie subiectul principal al discuției din această săptămână. O înțelegere a acestui motiv literar și a semnificației sale ne va ajuta să pricepem mai bine parabolele Domnului Isus.

Teme

1. **Trimiterea la expresia „împărăția lui Dumnezeu” din cartea Daniel:** Vom studia un posibil context pentru sintagma „s-a împlinit vremea” din Marcu 1:15.
2. **Împărăția lui Dumnezeu în Evanghelia după Marcu:** Vom analiza sintagma „împărăția lui Dumnezeu” așa cum apare în Marcu 1 și 4.

Comentariu

Împărăția lui Dumnezeu este evidențiată încă de la începutul Evangheliei după Marcu: „S-a împlinit vremea și Împărăția lui Dumnezeu este aproape” (Marcu 1:15). Alte referiri la împărăția lui Dumnezeu se găsesc în: Marcu 4:11,26,30; 9:1,47; 10:14,15,23,24,25; 12:34 și 14:25. Prin urmare, împărăția lui Dumnezeu este o temă recurentă în Evanghelia după Marcu.

Trimiterea la expresia „împărăția lui Dumnezeu” din cartea Daniel

Viziunea din Daniel 7 conține explicit tema împărăției lui Dumnezeu. Fiul omului, potrivit cu Daniel 7:13,14, primește o împărăție și – spre deosebire de imperiile pământene prezentate la începutul capitoului – aceasta „nu va fi nimicită niciodată” (v. 14). Această viziune este atât despre Fiul omului, cât și despre împărăție. Mai mult, este legată de scena de pe pământ în care cornul cel mic domină pământul și în mod special pe sfinții Domnului. După această perioadă Fiul omului merge la Cel Îmbătrânit de zile pentru judecată. Daniel 7:26 declară: „Apoi va veni

judcata și i se va lua stăpânirea.” Astfel, puterea care îi persecută pe sfinți își va pierde dominația. Această scenă din Daniel reprezintă un punct de cotitură în istoria planului mântuirii, descriind răzbunarea poporului lui Dumnezeu la sfârșitul domniei cornului mic. Apoi „domnia, stăpânirea și puterea tuturor împărățiilor care sunt pretutindeni sub ceruri se vor da poporului sfinților Celui Preaînalt. Împărăția Lui este o împărăție veșnică” (Daniel 7:27).

Să analizăm implicațiile importante ale acestor evenimente viitoare! În primul rând, cornul cel mic își va pierde autoritatea asupra sfinților. În al doilea rând, judecata înseamnă răzbunarea poporului lui Dumnezeu, adică sfinții. Împărăția lui Dumnezeu nu este o împărăție izolată, limitată doar la sferele cerești. Din împărăția lui Dumnezeu fac parte sfinții, cu alte cuvinte este împărăția poporului lui Dumnezeu.

Întrebarea este: Cum devine împărăția lui Dumnezeu o realitate pentru oameni ca Daniel, ca Marcu și ca noi? Daniel ne ajută să răspundem la această întrebare prin clarificarea unui aspect esențial al instaurării definitive a împărăției lui Dumnezeu. Acest aspect esențial este intervenția lui Mesia, Cărmuitorul (Daniel 9:25). Daniel descrie că la sfârșitul profeției de 70 de săptămâni, „Unsul va fi stârpit” (Daniel 9:26). „El va face un legământ trainic cu mulți timp de o săptămână, dar la jumătatea săptămânii va face să înceteze jertfa și darul de mâncare” (Daniel 9:27). Domnul Isus a pus capăt jertfelor levitice pentru că a devenit El Însuși jertfa. Prin urmare, poporul împărăției este răscumpărat cu sângele lui Mesia (1 Petru 1:18,19). Petru adaugă o altă idee importantă în cronologia divină, când spune despre Isus: „El a fost cunoscut mai înainte de întemeierea lumii și a fost arătat la sfârșitul vremurilor pentru voi” (1 Petru 1:20). Formularea „[El] a fost arătat la sfârșitul vremurilor” ne oferă o importantă cheie de înțelegere a celor afirmate în Marcu 1:15, text asupra căruia ne vom îndrepta atenția în secțiunea următoare.

Împărăția lui Dumnezeu, în Evanghelia după Marcu

Marcu 1:14 și 15 afirmă că „Isus a venit în Galileea predicând evanghelia împărăției lui Dumnezeu și spunând: «Timpul este împlinit și împărăția lui Dumnezeu este aproape»” (BTF). Aceste versete conțin multe elemente importante care trebuie luate în considerare. În primul rând, esența predicării Domnului Isus era împărăția lui Dumnezeu. În Matei 4:23 se menționează explicit împărăția lui Dumnezeu: „Isus străbătea toată Galileea, [...] propovăduind Evanghelia Împărăției.” În al doilea

rând, conținutul propovăduirii Sale avea o orientare escatologică – „S-a împlinit vremea/Timpul este împlinit”. La ce vreme, la ce timp face Marcu referire aici? Trebuie să fie vorba despre ultima săptămână din profetia de 70 de săptămâni din Daniel 9.

În Marcu 1, autorul nu exprimă clar ce este împărăția lui Dumnezeu, dar ne oferă, în schimb, câteva elemente valoroase în Marcu 4 și în capitolele următoare cu privire la natura acestei împărății. De asemenea, Marcu prezintă împărăția lui Dumnezeu într-un cadru temporal profetic. Poate de aceea Evanghelia după Marcu a fost desemnată „evanghelia timpului împlinit” (vezi *Mark: The Evangelist of Fulfilled Time*, ed. Merling Alomía et al., 2003).

Cum ar trebui să înțelegem expresia: „Împărăția lui Dumnezeu este aproape”? Limba greacă folosită de Marcu în evanghelia sa ne oferă câteva indicii. În originalul grecesc, Marcu 1:15 este așa: „*Peplērōtai ho kairos kai ēngiken hē basileia tou theou.*” Conjunția *kai* – conjunția este un element de legătură între două cuvinte sau propoziții de același fel – este de obicei tradusă cu „și” în astfel de cazuri. Dar *kai* poate funcționa și ca particulă explicativă, numită de regulă *kai* epexegetic – adică „un cuvânt sau propoziție este legată prin termenul *kai* de un alt cuvânt sau de o propoziție pentru a explica ceea ce îl precedă și așa mai departe”. Prin urmare, *kai* ar putea fi tradus cu „adică, și anume” (vezi *A Greek-English Lexicon...*, p. 495.).

Prin urmare, dacă în Marcu 1:15 conjunția *kai* este folosită epexegetic, propoziția ar putea fi citită așa: „S-a împlinit vremea; adică Împărăția lui Dumnezeu este aproape.”

Cu alte cuvinte, venirea împărăției lui Dumnezeu înseamnă împlinirea timpului, a vremii despre care vorbește Daniel. În acest caz, Isus Hristos personifică împărăția lui Dumnezeu și o astfel de interpretare este în concordanță cu perspectiva pragmatică a lui Marcu. În Marcu 1, împărăția lui Dumnezeu este împărăția lui Isus Hristos, care a venit conform agendei profetice divine să proclame vestea bună despre împărăția lui Dumnezeu. Prin urmare, împărăția lui Dumnezeu implică răscumpărarea și restaurarea omenirii. Isus Hristos a fost întrebat de către farisei când avea să vină împărăția lui Dumnezeu și a răspuns: „Căci iată, Împărăția lui Dumnezeu este în mijlocul vostru/printre voi!” (Luca 17:21, NTR/NTSBR). Pavel pare să susțină și el această perspectivă când scrie: „Dar când a venit împlinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său [...] ca să răscumpere pe cei ce erau sub Lege, pentru ca să căpătăm înfierea” (Galateni 4:4,5).

Domnul Isus îi îndeamnă pe ucenicii Săi să creadă în Evanghelie – Evanghelia despre împărăție – și să se pocăiască. Pe lângă faptul că înseamnă „a se pocăi”, verbul *metanoēō* înseamnă „a fi convertit” și este „o condiție prealabilă pentru a avea parte de Împărăția lui Dumnezeu” (*A Greek-English Lexicon...*, p. 640). Orice element legat de propovăduirea lui Isus avea în vedere acest aspect. Oamenii sunt invitați să creadă și să accepte Evanghelia împărăției. Aceasta reprezenta o prioritate în direcția misiunii Sale. De exemplu, Domnul i-a îndemnat pe ucenicii Săi: „Haidem să mergem în altă parte, prin târgurile și satele vecine, ca să propovăduiesc și acolo, *căci pentru aceasta am ieșit*” (Marcu 1:38, subl. ad.).

Iată contextul în care ar trebui să citim parabolele din Marcu 4 și din restul cărții lui Marcu! Adică ar trebui să le citim ca pe o dezvăluire a „tain[ei] Împărăției lui Dumnezeu” (Marcu 4:11). Substantivul grecesc *mystērion* înseamnă „conținutul a ceea ce nu era cunoscut anterior, dar care a fost dezvăluit unui grup intern sau restrâns – «secret»” (Johannes P. Louw and Eugene Albert Nida (ed.), *Greek-English Lexicon of the New Testament: Based on Semantic Domains*, 1989, p. 345). „Misterele împărăției cerurilor” au fost destăinuie prin venirea Domnului Isus (Matei 13:11). Isus Însuși clarifică faptul că nu există nicio taină, niciun secret în mesajul Lui: „Căci nu este nimic ascuns care nu va fi descoperit și nimic tănuie care nu va ieși la lumină” (Marcu 4:22).

Aceste „taine” ale împărăției (care nu mai sunt taine, pentru că au fost dezvăluite) nu vor fi înțelese de toți oamenii. Evanghelia, sămânța, este semănată în toate tipurile de sol, dar, din nefericire, nu toate au aceleași rezultate (Marcu 4:3-20). Dezvoltarea spirituală în împărăția lui Dumnezeu este similară procesului de creștere a unei plante: „Pământul rodește singur: întâi un fir verde, apoi spic, după aceea grâu deplin în spic” (Marcu 4:28). Această dezvoltare include și secerarea roadelor: „Și, când este coaptă roada, pune îndată secera în ea, pentru că a venit secerișul” (Marcu 4:29). De aici se subînțelege următoarea idee: înainte ca Hristos să își adune poporul pentru împărăția Sa la secerișul final de la sfârșitul timpului, trebuie mai întâi să arunce sămânța – Evanghelia – în pământ (Marcu 4:26). Împărăția lui Dumnezeu pare mică la început; sămânța ei pare neimportantă. Dar „după ce a fost semănat(ă), crește și se face mai mare decât toate zarzavaturile și face ramuri mari” (Marcu 4:32).

Împlinirea vremii despre care vorbește Marcu în evanghelia sa a început când împărăția a venit în persoana lui Isus Hristos la prima Lui venire. Isus întrupat este esența Evangheliei – vestea bună. Isus a venit

să predice despre acea împărăție în fiecare sat care Îl primea. El a venit să arunce acea sămânță în pământul fiecărei inimi. Deși mică la început, împărăția va deveni mare la sfârșit.

Isus îi încurajează pe oameni să primească împărăția în împrejurările lor curente: „Adevărat vă spun că oricine nu va primi Împărăția lui Dumnezeu ca un copilăș cu niciun chip nu va intra în ea!” (Marcu 10:15). Cu alte cuvinte, Mântuitorul îi încurajează pe oamenii din vremea Lui și din a noastră să trăiască împărăția ca pe o experiență prezentă. Cu toate acestea, Isus Hristos afirmă că sfârșitul timpului nu a venit încă: „Adevărat vă spun că, de acum încolo, nu voi mai bea din rodul viței până în ziua când îl voi bea nou în Împărăția lui Dumnezeu” (Marcu 14:25). Escatologia lui Marcu ia în considerare faptul că „sfârșitul vremii” se găsește încă în viitor. Cu toate acestea, Marcu vrea să evidențieze împărăția și stadiul ei incipient – sau experimentarea ei în prezent, în vremea sa.

Aplicație

Ellen G. White declară: „Toți aceia care deveneau supuși ai Împărăției lui Hristos trebuiau să dea dovadă de credință și pocăință. Trebuia ca în viața lor să se vadă bunătatea, cinstea și credincioșia. Ei aveau datoria să-i ajute pe cei lipsiți și să-și aducă darurile înaintea lui Dumnezeu, să-i apere pe cei fără apărare și să fie un exemplu de virtute și împreunăsimțire. În felul acesta, urmașii lui Hristos vor da dovadă de puterea transformatoare a Duhului Sfânt. În viața lor de toate zilele, se vor vedea dreptatea, mila și iubirea lui Dumnezeu. Dacă nu luau seama la aceste lucruri, ei aveau să fie ca pleava care se aruncă în foc” (*Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 107).

Ținând cont de citatul de mai sus, roagă-i pe membrii grupei tale să răspundă la următoarele întrebări:

1. Cum trăiți practic împărăția lui Dumnezeu în prezent?
2. Care a fost reacția oamenilor la prima venire a Domnului Isus?
3. Cum vi se pare că reacționează oamenii la ideea de a doua venire a Domnului Isus?

În lumina acestei comparații, pune-le membrilor grupei tale următoarea întrebare:

4. Cât de importantă este împărăția lui Dumnezeu în proclamarea Evangheliei de către fiecare dintre noi?

27 iulie – 2 august

Minuni în jurul lacului

Sabat după-amiază

De memorat: „Isus nu i-a dat _____, ci i-a zis: «Du-te _____ la ai tăi și _____ tot ce ți-a făcut Domnul și cum a avut _____ de tine»” (Marcu 5:19).

Misiunea lui Isus se desfășura în cea mai mare parte în Galileea, în mod special în jurul Mării Galileei, un lac de aproximativ 20 de kilometri lungime și 13 kilometri lățime. Este cea mai mare întindere de apă din zonă și era centrul vieții pentru locuitorii din regiune.

Marcu 4 se încheie cu Isus și ucenicii Săi traversând Marea Galileei. Are loc o furtună, pe care Isus o potolește prin vorbe adresate vânturilor și valurilor. Marcu 6 se încheie cu o scenă asemănătoare, dar de data aceasta cu Isus pășind pe apă spre ucenicii Săi, care se află în barcă. Între aceste două scene pe apă sunt numeroase minuni făcute de Isus pe uscat și prima activitate misionară a ucenicilor. Aceste relatări fac obiectul studiului din această săptămână.

Caracteristica generală a acestor episoade dramatice este că îi permit cititorului să vadă cine este Isus. El este Cel care poate să liniștească furtuna, să vindece un demonizat, să vindece o femeie care doar Îi atinge hainele, să învie o fetiță moartă, să predice în orașul Lui natal, să Își trimită ucenicii într-o misiune de predicare, să hrănească 5.000 de oameni cu câteva pâini și câțiva pești și să umble pe apă – manifestări incredibile ale puterii, care îi aduc pe ucenici mai aproape de înțelegerea faptului că El este Fiul lui Dumnezeu.

- 1 Citește Marcu 4:35-41. Ce se întâmplă în această relatare și ce lecții putem extrage despre identitatea lui Isus?**

La începutul capitolului 4 din Marcu, Isus urcă într-o corabie pentru a învăța oamenii care stăteau pe țărm. În Marcu 4:10-12 pare să fi coborât din corabie și le vorbește ucenicilor în privat. Acum, după o zi lungă de predicare, ucenicii Îl iau pe Isus în corabie „așa cum era” (Marcu 4:36), cu alte cuvinte, foarte obosit. El adoarme imediat aproape de cârmă, care ar fi pupa acesteia. Pe lac se stârnește o mare furtună, iar corabia este în pericolul să se scufunde, așa că ucenicii Îl trezesc. În mod dramatic, Isus le poruncește vântului și valurilor să se oprească. O liniște extraordinară cuprinde lacul. Este de înțeles că ucenicii sunt îngroziți de această manifestare a puterii divine.

- 2 Citește Psalmii 104:1-9. Prin ce se aseamănă imaginea lui Yahweh de aici cu cea a lui Hristos liniștind furtuna?**

Relatarea din Marcu 4:35-41 urmează un tipar biblic des întâlnit, acela al unei „teofanii” – manifestarea vizibilă a lui Dumnezeu sau a unuia dintre îngerii Săi. Aceste evenimente au în comun cinci trăsături: (1) manifestarea puterii divine, (2) teama oamenilor, (3) porunca: „Nu te teme!”, (4) cuvintele revelației pentru care Dumnezeu sau îngerul s-a arătat, (5) reacția omului la respectiva revelație. Patru dintre cele cinci componente sunt prezente în această narațiune – potolirea furtunii este manifestarea puterii divine, frica ucenicilor este teama omului. Întrebarea: „Pentru ce sunteți așa de fricoși?” este un fel de a spune: „Nu te teme!” Întrebarea ucenicilor: „Cine este Acesta?” constituie reacția omului. Ceea ce lipsește sunt cuvintele revelației. Acest detaliu lipsă face parte din Motivul literar al Tainei/Revelației, prezent în întreaga carte, urmând ca adevărul despre Isus să iasă la iveală. Întrebarea ucenicilor: „Cine este Acesta de Îl ascultă chiar și vântul, și marea?” îl îndeamnă pe cititor să adauge singur cuvintele lipsă ale revelației – este Fiul lui Dumnezeu, Domnul Însuși.

Gândește-te la puterea lui Dumnezeu! Cum poți învăța să te bazezi pe această putere și să te încrezi în ea în toate circumstanțele din viața ta?

3 Citește Marcu 5:1-20. Din această extraordinară relatare ce învățăm despre marea luptă și, din nou, despre puterea lui Isus?

Dacă noaptea petrecută pe lac fusese de neuitat, sosirea în ținutul gadarenilor din dimineața următoare n-a fost mai puțin impresionantă. Istoria omului îndrăcit este prezentată cu detalii sfâșietoare. În ciuda oricărei forme de constrângere, el trăia în morminte și se tăia cu pietre. „Nimeni nu-l putea domoli” (Marcu 5:4) – până L-a întâlnit pe Domnul.

Bărbatul a alergat la Isus – despre ucenici nu se spune nimic (probabil fugiseră). Când s-a apropiat de Isus, bărbatul a căzut cu fața la pământ înaintea Lui. Verbul grecesc folosit este *proskyneō*, tradus de obicei cu „a se închina” (Marcu 5:6). Pare că bărbatul și-a dat seama că Isus era o Persoană care îl putea ajuta. Dar când a deschis gura, demonii din el au strigat la Isus, care, dincolo de țipetele demonilor, putea auzi rugămintea șoptită a omului după ajutor. Când au cerut să fie trimiși în turma de porci, Isus le-a permis demonilor să intre în porci. Întreaga turmă, aproximativ 2.000 de suide, s-a repezit de pe râpă în apă și s-a înecat. A fost un dezastru financiar pentru proprietarii lor.

Ceea ce este incredibil este că demonii știau exact cine era Isus și erau totodată conștienți de neputința lor în fața Lui, motiv pentru care L-au „rugat” de două ori (Marcu 5:10,12) să facă ce Îi ceruseră. În mod evident știau că are putere asupra lor.

Această istorisire are două caracteristici principale. În primul rând, este plină de elemente de pângărire, de profanare ceremonială, potrivit legii din Vechiul Testament. Mormintele și cei morți erau necurați (Numeri 19:11,16). Sângerarea îl făcea pe cel în cauză necurat (Leviticul 15). Porcii erau necurați (Leviticul 11:7).

Dar, în al doilea rând, în spatele acestei lungi liste de pângăriri se află lupta continuă între forțele binelui și cele ale răului. Isus scoate demonii (două puncte pentru Isus), demonii ucid porcii (două puncte pentru Satana). Oamenii din cetate îi cer lui Isus să plece (două puncte pentru Satana), dar Isus îl trimite înapoi pe omul vindecat ca martor al Său (trei puncte pentru Isus). Într-un fel, acest om era cel mai puțin probabil misionar, dar cu siguranță avea o poveste uimitoare de spus.

Ce speranță poți găsi în această relatare cu privire la puterea lui Isus de a te ajuta indiferent de situația cu care te lupti?

4 Citește Marcu 5:21-24. Care sunt trăsăturile care ies în evidență la Iair?

Conducătorii religioși, precum Iair, nu erau de obicei prieteni cu Isus (vezi Marcu 1:22; 3:2,6; Luca 13:14). Așadar este posibil ca acesta să fi fost disperat. Disperarea este ilustrată de căderea lui Iair în genunchi înaintea lui Isus. Rugămintea lui este înțeleasă de orice părinte – fiica lui era pe moarte. Dar Iair are credință că Isus poate oferi ajutor. Fără a spune ceva, Domnul pleacă împreună cu tatăl spre casa acestuia.

5 Citește Marcu 5:25-34. Ce le întrerupe înaintarea spre casa lui Iair?

Relatarea trece brusc la o altă scenă care stârnește milă – o femeie care suferă de 12 ani de o boală cumplită. Această narațiune despre Iair și despre femeie constituie a doua povestire în ramă din Marcu (vezi pasajul din Marcu 3:20-35, discutat în Studiul 3). În cazul de față, personajele prezentate în contrast, Iair și femeia, vin la Isus după ajutor.

Femeia se apropie din spate de Isus și Îi atinge hainele. Imediat, se însănătoșește. Dar Isus Se oprește și întreabă: „Cine s-a atins de hainele Mele?”

Femeia, care fusese atât de bolnavă, este dintr-odată sănătoasă. Dar se teme că Isus e furios din cauza celor întâmplate. Este cuprinsă de tot felul de emoții. Însă Domnul voia să o vindece, nu numai fizic, ci și sufletește.

Apoi ne întoarcem la Iair (vezi Marcu 5:35-43). Și conducătorul sinagogii trecea printr-o gamă largă de emoții. Isus n-a lăsat pe nimeni să meargă cu El și cu părinții, cu excepția lui Petru, Iacov și Ioan. Isus declară că fata nu este moartă, ci doar morțuie. Îi dă afară pe toți cei care o jeleau și intră în camera în care fetița zăcea moartă. Luând-o de mână, spune: „Talita cumi.” Marcu traduce aceste cuvinte: „Fetițo, scoală-te, îți zic!” De fapt, cuvântul *talita* înseamnă „miel”, fiind astfel un termen de alint pentru un copil de-al casei. Porunca de a ține secret acest lucru este parte din Motivul literar al Tainei/Revelației care apare în întreaga Evanghelie după Marcu și face trimitere la identitatea lui Isus și la faptul că, în cele din urmă, nu poate rămâne ascunsă.

6 Citește Marcu 6:1-6. De ce l-au respins pe Isus oamenii din orașul Său natal?

De obicei, când o persoană dintr-un oraș mic devine populară, oamenii din acel oraș se bucură de atenție. Nu și în Nazaret. Cetățenii Nazaretului erau jigniți și surprinși de succesul lui Isus ca învățător și vindecător. Trecerea Acestuia de la meseria de tâmplar la cea de învățător li s-a părut greu de acceptat. Este posibil să fi existat și o oarecare animozitate pentru că cele mai multe minuni le făcuse în Capernaum (vezi Luca 4:23). Și deja avusese o neînțelegere cu familia Sa (Marcu 3:31-35).

7 Citește Marcu 6:7-30. În ce fel misiunea celor 12 apostoli este în contrast cu decapitarea lui Ioan Botezătorul?

Aceasta este a treia povestire în ramă din Marcu (vezi Studiul 3). Misiunea celor 12 apostoli de a duce mesajul lui Isus în întreaga lume se află într-un puternic contrast cu întemnițarea și reducerea la tăcere a lui Ioan Botezătorul. Ucenicilor li se spune să călătorească fără prea multe lucruri și să depindă de ajutorul altora. Această strategie îi face pe misionari dependenți de fapt de cei cărora le slujesc, ceea ce contribuie la crearea unei legături cu aceia care au nevoie de mesajul lor.

Dar Ioan Botezătorul nu avea o astfel de legătură cu Irod și cu familia acestuia. Moartea lui Ioan este redată în detalii șocante ca urmare a complotului Irodiadei, care profită de ambivalența și pofta trupeză a lui Irod. Fiica Irodiadei pare să amplifice planul scandalos, prin cererea macabră de a-i fi adus capul lui Ioan Botezătorul pe o tavă.

Reducerea la tăcere a glasului răsunător al lui Ioan Botezătorul are loc în timp ce 12 apostoli proclamă pocăința, la fel cum făcuse Ioan. Moartea lui o prefigurează pe cea a lui Isus. Ioan este omorât, îngropat și declarat înviat din morți (Marcu 6:14-16,29), așa cum avea să fie Isus (Marcu 15 și 16). Aceste istorisiri paralele indică o criză viitoare pentru Isus și urmașii Săi.

Ai fost vreodată respins la fel ca Isus sau ai trecut printr-o criză greu de înțeles? Cum te va ajuta acea experiență în viitor?

8 Citește Marcu 6:34-52. Care era problema cu care se confruntau Domnul Isus și ucenicii și cum a fost rezolvată?

După întoarcerea lor din misiune, ucenicii merg cu Domnul Isus într-o zonă izolată de pe țărmul de est al Mării Galileei, să se odihnească. Dar o mare mulțime, de 5.000 de oameni, ajunge la locul acela înaintea lor. Domnul vede că sunt ca oile fără păstor și îi învață întreaga zi.

Seara, ucenicii recomandă trimiterea mulțimii să își caute de mâncare, dar Isus le spune să o hrănească ei. Dialogul care urmează (Marcu 6:35-38) ilustrează faptul că ucenicii se gândesc în termeni omenesci la o soluție. Însă în mod miraculos, Isus rezolvă problema hrănind acea mare mulțime cu doar cinci pâini și doi pești.

Elementele din acest episod sunt conforme concepției din acea vreme cu privire la Mesia. Așteptarea tuturor era ca Mesia să elibereze poporul Israel de dușmanii lui și să aducă neprihănirea și pacea. Existența unui număr mare de oameni adunați într-o zonă izolată sugera nuanțe militare de revoltă (compară cu Ioan 6:14,15; Faptele apostolilor 21:38). Această idee este întărită și de menționarea faptului că Isus îi vedea pe oameni ca pe „niște oi care n-aveau păstor”, un citat parțial din Numeri 27:17, unde Moise îi cere lui Dumnezeu să numească un lider pentru Israel după el. Această sintagmă privitoare la un păstor pentru poporul lui Dumnezeu apare și în alte părți din Vechiul Testament, de obicei cu referire la lipsa unui conducător sau a unui rege în Israel (compară cu 1 Împărați 22:17; 2 Cronici 18:16; Ezechiel 34:5,6).

Cu toate acestea, Isus nu le împlinește falsele așteptări. Dimpotrivă, îi trimite pe ucenici în altă parte și lasă mulțimea să plece. Și, în loc să conducă o revoltă față de Roma, ce face? Se retrage pe un munte și Se roagă – nu aceasta așteptau oamenii.

În locul concepției populare despre Mesia ca împărat care eliberează poporul Israel, Isus vine să elibereze oamenii din robia păcatului. Umblarea Lui pe mare le arată ucenicilor că El este într-adevăr Domnul naturii. Dar El nu vine să domnească, ci să-Și dea viața ca răscumpărare pentru mulți (Marcu 10:45).

Este importantă înțelegerea corectă a profeției? Dacă o concepție falsă despre prima venire a lui Hristos i-a dus pe unii la dezastru, cu cât mai mult o înțelegere falsă despre a doua Sa venire ar putea avea aceleași consecințe pentru unii?

Suplimentar: Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, cap. 35, 36

„Toți aceia care acceptă să fie instruiți de Dumnezeu trebuie să dea dovadă de o viață care nu e în armonie cu lumea, cu obiceiurile și practicile ei și fiecare om are nevoie de o experiență personală de dobândire a cunoașterii voii lui Dumnezeu. [...] El ne îndeamnă: «Liniștiți-vă și cunoașteți că eu *sunt* Dumnezeu» (Psalmii 46:10, BTF). Numai aici poate fi găsită adevărata liniște. Și aceasta constituie eficiența pregătire pentru aceia care lucrează pentru Dumnezeu. În mijlocul mulțimii grăbite și în vârtoarea activității intense a vieții, sufletul astfel înviorat va fi înconjurat cu o atmosferă de lumină și pace. [...]

Inimile lor nemulțumite se frământau de ce Isus, care era capabil să facă atâtea minuni cum văzuseră ei, nu putea să dea sănătate, forță și bogăție întregului Său popor, să-l elibereze de opresori și să-l înalțe în putere și onoare? Faptul că pretindea că este Trimisul lui Dumnezeu și refuza să fie împăratul lui Israel era o taină pe care ei n-o înțelegeau. Refuzul Lui era greșit interpretat. Mulți au ajuns la concluzia că nu îndrăzneau să dea curs afirmațiilor pe care le făcea pentru că El Însuși Se îndoia de caracterul divin al misiunii Sale. În felul acesta își deschideau inima pentru necredință și semințele pe care le semănase Satana au rodit înțelegere greșită și necredință” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 363, 385).

Studiu zilnic: Zaharia 9 – Maleahi 1; Ellen G. White, *Divina vindecare*, cap. „Fals și adevărat în educație”, subcap. „Mituri și basme” și „Învățătura lui Hristos”

1. Ce spunea profeția că va face Împăratul călare pe un măgar?

2. Ce se întâmplă când Domnul nu mai are milă de locuitorii țării?

3. Până și pe ce obiecte va fi scrisă expresia „Sfinți Domnului”?

4. Care este „poporul pe care S-a mâniat Domnul pentru totdeauna”?

5. Cum răspundea Isus întrebărilor iscoditoare?

Privire generală

Marcu 5 și 6 abordează subiecte similare celor din Marcu 1. În capitolele 5 și 6 observăm că Isus face minuni asemănătoare: scoate demoni, vindecă oameni și predică Evanghelia. Prin urmare, studiul nostru va analiza câteva episoade din ambele capitole care acoperă această gamă de subiecte.

Teme

Studiul din această săptămână abordează două minuni realizate de Domnul Isus. Prima este scoaterea unui duh necurat dintr-un neevreu. De cealaltă beneficiază o femeie „necurată” care face parte din comunitatea evreiască.

- 1. Isus și „Legiune”:** Marcu relatează că Isus călătorește în ținutul gadarenilor/gherasenilor, o comunitate de neevrei, și „L-a întâmpinat îndată un om care ieșea din morminte, stăpânit de un duh necurat” (Marcu 5:2). În urma acestei întâlniri, Isus îl vindecă pe bărbat.
- 2. Isus și vindecarea a două fiice:** Când Isus S-a întors în comunitatea Sa, un funcționar al sinagogii, Iair, a venit înaintea Lui și „I-a făcut următoarea rugămintă stăruitoare: «Fetița mea trage să moară; rogu-Te, vino de-Ți pune mâinile peste ea»” (Marcu 5:23). Isus o vindecă pe fiica lui Iair, pe lângă faptul că vindecă o femeie cu o hemoragie.

Comentariu

Isus și „Legiune”

Marcu oferă adeseori detalii geografice pentru a scoate în evidență lucrarea Domnului Isus în locuri aflate la depărtare de orașul Său natal. Astfel de elemente narrative transmit o intenție clară din partea lui Isus: să-i întâlnească pe cei dintre neamuri – pe neevrei – pe teritoriul lor. De exemplu, în Marcu 4:35, Isus le spune ucenicilor Săi: „Să trecem în partea cealaltă.” Iar în Marcu 5:1 găsim o menționare socio-geografică: „Au ajuns pe celălalt țărm al mării, în ținutul gadarenilor” („ținutul gherasenilor” în EDCR, NTR, NTSBR, VBRC).

Ținutul gherasenilor făcea parte din Decapole/Decapolis (Zece Cetăți; o ligă de 10 cetăți grecești – n.r.) (Marcu 5:20). Faptul că în apropierea cetății „era o turmă mare de porci care pășteau” (Marcu 5:11) ne ajută să

deducem că era o cetate păgână. Kelly R. Iverson prezintă cu acuratețe misiunea lui Isus în teritoriul neamurilor. El declară: „Acest episod marchează începutul unei serii de călătorii intenționate făcute de Isus în teritoriul neevreilor. Prima întâlnire cu neamurile în afara patriei evreiești are loc la est de Marea Galileei, în regiunea Gherasa. [...] Istorisirea despre demonizatul gherasean pune accent pe puterea lui Isus, inaugurează o misiune în rândul neamurilor și prevestește o lucrare în teritoriul acestora. Este o misiune pregătitoare, care deschide calea pentru întoarcerea Sa în regiune mai târziu în cadrul narațiunii (7:31-37)” („Even the Dogs Under the Table Eat the Children’s Crumbs”, în *Gentiles in the Gospel of Mark*, 2007, p. 20).

Prin urmare, ultima parte din Marcu 4 și începutul capitolului 5 redau tranziția misiunii Domnului Isus de la cadrul evreiesc la o regiune păgână. Cu toate acestea, există un element comun, întâlnit de Isus în ambele locuri: forțele demonice. Potrivit lui Marcu, Isus Își începe lucrarea printre evrei. Prima minune realizată de Isus are loc într-o sinagogă (un cadru evreiesc) în care un om posedat de un duh necurat strigă: „Ce avem noi a face cu Tine, Isuse din Nazaret? Ai venit să ne pierzi? Te știi cine ești: Ești Sfântul lui Dumnezeu!” (Marcu 1:24).

Acum, când Isus Își începe lucrarea în ținuturile neamurilor, vedem un scenariu asemănător. Marcu 5:2 ne spune: „Când a ieșit Isus din corabie, L-a întâmpinat îndată un om care ieșea din morminte, stăpânit de un duh necurat.” Atât în sinagoga cărturarilor, cât și printre neevrei, erau persoane posedate de duhuri necurate care aveau nevoie de vindecare. În ambele situații, oamenii erau ținuți captivi de demoni. Domnul a venit să îi readucă pe acești oameni în împărăție.

Marcu 5:7-9 descrie un dialog între Isus și demon(i). Interacțiunea urmează un tipar similar celui pe care îl vedem în Marcu 1:23-25. „Și a strigat cu glas tare: «Ce am eu a face cu Tine, Isuse, Fiul Dumnezeului celui Preaînalt? Te jur în Numele lui Dumnezeu să nu mă chiniești!» (Marcu 5:7). Interesant este că demonii au recunoscut cine era Isus. Ei i-au spus: „Ești Sfântul lui Dumnezeu” (Marcu 1:24); „Tu ești Fiul lui Dumnezeu” (Marcu 3:11) și „Fiul Dumnezeului celui Preaînalt” (Marcu 5:7). Este de remarcat că unele declarații hristologice din evanghelie vin din gura demonilor. Din partea învățătorilor lui Israel, însuși poporul lui Dumnezeu, nu există o astfel de mărturisire, la fel de puternică și de importantă.

Să analizăm informațiile pe care ni le oferă Marcu despre omul posedat de mulți demoni! Omul pretinde că numele lui este „Legiune”.

O legiune era o unitate militară romană alcătuită din 3.000-6.000 de infanteriști. (Vezi Robert H. Stein, *Mark*, 2008, p. 255.) Oricât de copleșit ar fi fost un om de o astfel de forță demonică, nu există nicio entitate demonică sau nu care să poată rezista sau învinge puterea Dumnezeului Preaînalt.

Soarta acestui bărbat posedat de demoni era crudă și sângeroasă. Marcu 5:5 îi descrie nenorocirea și suferința: „Totdeauna, zi și noapte, stătea în morminte și pe munți, țipând și tăindu-se cu pietre.” Cu privire la demonizat, Larry W. Hurtado scrie: „Bărbatul este descris deopotrivă complet înrobitor de puterile răului și imposibil de ajutat de către oameni (5:2-4). Mai mult, locuirea lui printre morminte, «locuința» morților, îl face aproape ca un zombi, un mort viu. Nu în ultimul rând, se autodistrug (5:5) și în mod evident este în chinuri. Toate acestea sunt o ilustrare vie a modului în care Noul Testament descrie condiția oamenilor separați de Hristos: morți din punct de vedere spiritual și robi ai răului” (*Mark*, 1989, p. 83).

Marcu 5:4 ne spune și că „nimeni nu-l putea domoli”. „Nimeni”, până când vine la el Isus. După această întâlnire cu Isus, „cel ce fusese îndrăcit și avusese legiunea de draci” (Marcu 5:15) stă acum jos liniștit, îmbrăcat și în toate mințile. O astfel de putere de eliberare se găsește numai la Isus Hristos. Cel care muștrase vântul și zisese mării: „Taci! Fără gură!” (Marcu 4:39) le poate porunci și duhurilor rele, spunându-le: „Ieși din omul acesta” (Marcu 5:8). Toate puterile întunericului sunt supuse autorității Domnului Isus.

Isus și vindecarea a două fiice

În Marcu 5:21, Marcu introduce o nouă secțiune narativă: Isus intervine în favoarea a două fiice ale lui Dumnezeu, „o femeie care de doisprezece ani avea o scurgere de sânge” (Marcu 5:25) și fiica lui Iair. Această secțiune conține un alt reper geografic în parcursul lui Isus. „A trecut [...] iarăși de cealaltă parte cu corabia” (Marcu 5:21). După activitatea lui Isus într-un ținut al neamurilor, scena revine acum într-un cadru evreiesc. Prin intervenția Domnului Isus în favoarea funcționarului sinagogii, Iair, Marcu confirmă această trecere. Acest bărbat important intră în scenă cu atitudinea bărbatului posedat de demoni din Marcu 5:6 – se aruncă la picioarele lui Isus (Marcu 5:22). Cererea lui Iair adresată în numele fiicei sale era ca Isus să Își „pun[ă] mâinile peste ea, ca să se facă sănătoasă și să trăiască” (Marcu 5:23, subl. ad.).

În momentul acela, o femeie disperată întrerupe firul narativ. De reținut că Isus tocmai venea de la vindecarea unui om care fusese posedat de o legiune de duhuri necurate! Și acum Își îndreaptă atenția empatică asupra unei femei necurate. Din cauza bolii, era impură ritualic și exclusă din viața religioasă a poporului Israel. „Femeia care are o scurgere de sânge timp de mai multe zile în afara ciclului sau a cărei scurgere ține mai mult ca de obicei va fi necurată în tot timpul scurgerii ei, ca pe vremea când îi vine ciclul” (Leviticul 15:25, EDCR).

Comentatorul M. Eugene Boring adaugă o altă dimensiune la suferința legată de boala ei: „De vreme ce, în accepțiunea culturii din care aceasta făcea parte, sângerarea vaginală cauza interzicerea căsătoriei și constituia motiv de divorț, femeia nu își putea îndeplini rolul de femeie, acela de a da viață, devenind mamă.” În plus, fusese adusă la sapă de lemn pentru că își cheltuise toți banii pe doctori, în zadar. Comentatorul adaugă: „La fel ca în cazul leprosului din 1:40, viața ei este de fapt o moarte vie, iar vindecarea ei ar fi o readucere la viață. Asemenea copilului care așteaptă în casa lui Iair, pentru ea nu mai există nicio speranță omenească” (*Mark, A Commentary*, 2006, p. 159, 160). În final, Isus readuce două persoane la viață: o femeie aproape moartă fizic și social (de luat în considerare viața cuiva care sângerează de 12 ani într-o societate ale cărei legi recomandau izolare în situația ei) și fiica lui Iair, o fetiță de 12 ani care era moartă.

În ambele cazuri apare o atingere vindecătoare. Femeia atinge haina lui Isus, iar Isus atinge mâna fetei. Cu toate acestea, autorul încearcă să le explice cititorilor că nu atingerea în sine a femeii a fost cea care i-a adus vindecarea. Mai degrabă credința, atât a femeii care sângera, cât și a lui Iair, a fost cea care a dus la rezultatul dorit. În primul caz, Isus o încurajează pe femeie, spunându-i: „Fiică, credința ta te-a mântuit” (Marcu 5:34). În al doilea caz, Isus îl încurajează pe tatăl fetei, pe Iair, să continue să creadă că fiica lui va fi înviată (Marcu 5:36).

Aplicație

Marcu, la fel ca ceilalți trei scriitori ai evangheliilor, descrie antagonismul unora dintre învățătorii evrei și al conducătorilor sinagogii față de Domnul Isus. Totuși acest antagonism nu împiedică implicarea religioasă a Domnului Isus în sinagogă și nici lucrarea Lui pentru oamenii din comunitatea Sa. De exemplu, Marcu 1:21 relatează că Isus și ucenicii Săi „s-au dus la Capernaum. Și în ziua Sabatului, Isus a intrat îndată în sinagogă și a început să învețe pe norod”. Prima minune a lui Isus con-

semnată în Evanghelia după Marcu are loc în sinagogă: „În sinagoga *lor* era un om care avea un duh necurat” (Marcu 1:23, subl. ad.). Apoi, în Marcu 5:22, Isus ajută pe unul din „fruntașii sinagogii”.

1. Uneori ne confruntăm cu neînțelegeri cu anumiți lideri sau cu alți membri ai comunității noastre bisericești. În ce măsură ne lăsăm afectați de aceste neînțelegeri și au de suferit convingerile și relațiile noastre cu cei din comunitate? Cum ne ajută exemplul Domnului Isus să înțelegem cum să procedăm în astfel de situații?
2. Isus a ieșit din comunitatea Sa de credință pentru a ajunge la cei din comunitățile de păgâni. Ce facem pentru a-i câștiga pentru împărăția lui Dumnezeu pe oamenii din afara zidurilor noastre? În răspunsul tău, ai în vedere Marcu 6:34 – „Isus a văzut mult norod și I s-a făcut milă de ei, pentru că erau ca niște oi care n-aveau păstor, și a început să-i învețe multe lucruri.”

Din interior spre exterior

Sabat după-amiază

De memorat: „_____ din om nu este _____ care, intrând în el, să-l poată _____, dar _____ din om, aceea-l _____” (Marcu 7:15).

În această săptămână studiem capitolul 7 și prima jumătate a capitolului 8 din Evanghelia după Marcu. La începutul capitolului 7, Isus stârnește controverse prin respingerea tradiției religioase. Totuși El face lucrul acesta într-un mod care susține profund un element deosebit de relevant pentru viața creștină din zilele noastre.

Isus face apoi un joc de cuvinte care deschide ușa adevăratei înțelegeri a ceea ce înseamnă credința.

După aceea pleacă în Tir și în Sidon și întâlnește o femeie care este considerată singura persoană din evanghelii care câștigă într-o dezbateră cu Isus. Interacțiunea lor este una neobișnuită și în spatele ei există câteva mesaje ascunse, pe care femeia le înțelege. Datorită credinței ei, Isus îi îndeplinește cererea.

Marcu 7, printr-o altă vindecare, transmite adevărul important că, oricât de impresionante ar fi minunile, ele singure nu sunt adesea suficiente pentru a deschide inima omului față de adevăr. La urma urmei, la ce le-au folosit minunile conducătorilor religioși care erau hotărâți să îl respingă pe Isus?

Marcu 8 explorează semnificația pâinii ca simbol al învățăturilor și tradițiilor. Aceste istorisiri conțin lecții importante despre practica vieții religioase.

1 Citește Marcu 7:1-13. Care sunt adevărurile relevante prezentate aici?

Pe copiii care studiază acest pasaj la Școala de Sabat ni-i putem imagina venind acasă și spunându-i mamei că nu trebuie să se spele pe mâini înainte să mănânce, pentru că așa a spus Isus. Dar această istorisire nu este despre igienă.

În zilele lui Isus, mulți oameni din țara Lui erau preocupați de puritatea rituală. În perioada intertestamentară, ideea spălării mâinilor pentru menținerea purității rituale a fost extinsă și în dreptul oamenilor obișnuiți, deși aceste reguli se aplicau inițial numai preoților în Vechiul Testament (Exodul 30:17-21). În legătură cu această regulă conducătorii religioși se plâng Domnului că ucenicii Săi nu o respectă.

El nu răspunde direct întrebării care I se pune. În schimb, Își apără ucenicii printr-un răspuns în două părți. În primul rând, citează cuvintele categorice ale lui Isaia care mustră o națiune care Îl cinstește pe Dumnezeu prin cuvinte, dar a cărui inimă este departe de El (Isaia 29:13). Citatul din Isaia condamnă înlocuirea poruncilor divine cu tradiții umane.

A doua parte a răspunsului lui Isus pornește de la citatul din Isaia. Domnul citează porunca lui Dumnezeu de a-ți cinsti părinții (Exodul 20:12), adică de a avea grijă de ei la bătrânețe, și o pune în opoziție cu tradiția religioasă în care cineva Îi oferea un lucru lui Dumnezeu (un dar, *corban*) și se putea folosi în continuare de lucrul respectiv, deși părinții lui vârstnici aflați în nevoie nu se puteau folosi de același lucru dat Domnului. Ne putem imagina răspunsul: „Îmi pare rău, tată! Mi-ar plăcea să te ajut, dar am dat banii la templu.”

Acest tip de ipocrizie este ceea ce atacă Isus atât de dur. Ei puneau tradițiile omenești mai presus de Cuvântul lui Dumnezeu și, făcând lucrul acesta, păcătuiau.

Așadar, care era răspunsul la întrebarea fariseilor? Răspunsul lui Isus dă de înțeles că nu I se pare convingătoare insistența lor pe curățarea mâinilor drept ceva necesar pentru a fi după voia Domnului. În schimb, răspunsul Lui susține în mod evident poruncile legii în detrimentul tradițiilor umane. (Vezi și Marcu 1:44; 7:10-13; 10:3-8; 12:26,29-31.)

Este posibil să avem și noi unele „tradiții” care intră în conflict cu principiile legii lui Dumnezeu? Dacă da, care ar fi acelea?

2 Citește Marcu 7:14-19. Ce a vrut să spună Isus prin jocul de cuvinte din Marcu 7:15?

Cuvintele lui Isus din acest pasaj au reprezentat și reprezintă o enigmă pentru mulți care iau în considerare concomitent învățăturile din Leviticul 11, cu privire la mâncărurile curate și necurate. Elimină Isus aceste distincții? Greșesc adventiștii de ziua a șaptea când susțin că membrii bisericii care consumă carne trebuie să o consume numai pe cea de animale din lista celor curate?

În primul rând, ar fi ciudat ca Isus să respingă brusc poruncile mozaice, în Marcu 7:14-19, după ce tocmai îl apăraseră pe Moise în raport cu tradiția, în Marcu 7:6-13. În al doilea rând, respectiva tradiție susținută de farisei nu avea nicio bază în învățăturile din Vechiul Testament, în schimb legile privind alimentația au. În al treilea rând, când Marcu 7:19 afirmă că Isus a făcut toate bucatele curate, sensul nu este că legile privind alimentația sunt abolite, ci că nu este validă tradiția contaminării prin atingere, stabilită de farisei. Un exemplu în acest sens este ideea greșită că, dacă te poți contamina prin intrarea în contact cu neamurile/neverii, atunci te poți contamina și dacă intri în contact cu mâncarea pe care aceștia au atins-o.

3 Citește Marcu 7:20-23. Ce a spus Isus că îl spurcă/îl contaminează pe om?

În Marcu 7:19, Isus reamintește faptul că mâncarea nu ajunge în inimă, ci în stomac și apoi trece prin tractul digestiv. Dar în Marcu 7:21-23, El notează că răul vine din inimă, din profunzimea persoanei. El prezintă o listă de vicii care încep ca gânduri rele, dar se încheie ca acțiuni păcătoase.

Prin menționarea poruncii a cincea în contextul viciilor este sugerată fiecare poruncă de pe a doua tablă a Decalogului. Mai mult, în Marcu 7:7, Isus face referire la închinarea deșartă, la încălcarea a ceea ce se află în centrul primelor patru porunci ale Decalogului. Astfel, în întregul pasaj, Domnul Isus este un apărător al legii lui Dumnezeu.

Poate că ai o teologie corectă, dar cui îi aparține, în definitiv și pe deplin, inima ta?

4 Citește Marcu 7:24-30. Ce lecții importante găsim în această relatare?

Călcând pe urmele pasajului dificil din studiul de ieri, istorisirea din acest pasaj ridică și ea întrebări tulburătoare. De ce îi răspunde Isus acestei femei atât de dur, lăsând să se înțeleagă că o consideră „cățel”?

Isus nu explică în mod clar, dar două elemente din răspunsul dat femeii sugerează ce anume transmite. În Marcu 7:27, El spune că „mai întâi” trebuie săturați copiii. Dacă există un „mai întâi”, pare logic să existe și un „apoi”. Celălalt element este că Isus folosește un diminutiv al cuvântului „câine” care nu înseamnă „cățeluș”, ci, în acest context, se referă la câinii cărora li se permite să stea în casă, spre deosebire de câinii vagabonzi. În răspunsul dat lui Isus, femeia recunoaște aceste două aspecte, fapt care ajută la explicarea răspunsului ei.

Răspunsul femeii este destul de clar: „Da, Doamne, [...] dar și căței de sub masă mănâncă din firimiturile copiilor” (Marcu 7:28).

Ce a inspirat-o pe această femeie? Cu siguranță a fost impulsionată de dragostea pentru fiica ei. Dar și Isus a încurajat-o. Isus a spus „mai întâi”, sugerând că ar putea exista un „după aceea”. Mai mult, a insinuat că era vorba de un câine de sub masă. La fel cum câinele era în casă sub masă, așa era și ea la picioarele lui Isus, implorând în favoarea fiicei ei. Prin urmare, ea a pretins dreptul unui câine la mâncarea care a căzut pe jos.

Răspunsul femeii îi dezvăluie credința. Faptul că a numit „firimitură” puternica minune a vindecării fiicei ei de la distanță denota (1) atât că puterea lui Isus era incredibil de mare (dacă o asemenea minune era o firimitură, ce ar fi însemnat o pâine întreagă?), (2) cât și că îndeplinirea cererii ei era o chestiune minoră pentru El. Isus a fost mișcat și i-a îndeplinit rugămintea.

„Prin purtarea față de această femeie, El a arătat că ea, care era privită ca o alungată din Israel, nu mai e străină, ci un copil în casa lui Dumnezeu. În calitatea ei de copil, are privilegiul să aibă parte de darurile Tatălui” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 401).

De ce prejudecățile privind alte etnii și naționalități sunt cât se poate de contrare învățăturii lui Isus? Cum putem căuta să ne eliberăm de acest rău?

5 Citește Marcu 7:31-37. Cine a fost adus la Domnul și ce a făcut Isus pentru el?

Din regiunea Tirului și Sidonului Hristos nu a ales drumul cel mai scurt pentru a Se întoarce în Galileea. Se pare că din Tir, Domnul Isus a luat-o spre nord, a urcat prin regiunea Sidonului, apoi în regiunea centrală și a coborât prin zona de nord-est a Mării Galileei, ajungând în cele din urmă lângă mare. Era o rută ocolitoare, în care a avut probabil mai mult timp să Își învețe ucenicii.

Textul nu indică exact cine l-a adus pe bărbat la Isus, dar problema acestuia era destul de clară – nu auzea și avea dificultăți de vorbire. Pierderea auzului îi izolează pe oameni de ceea ce îi înconjoară, iar surzenia profundă poate îngreuna învățarea vorbirii. Este posibil ca problema acestui bărbat să fi fost de lungă durată.

Isus îi înțelege situația dificilă și îl ia deoparte, în privat. Modul în care Domnul l-a vindecat pe acest om este bizar, mai ales pentru cititorii moderni. Își pune degetele în urechile lui, scupă, îi atinge limba și suspină. Bun, Isus atinge părțile afectate ale bolnavului pe care le va vindeca, dar de ce suspină? „El a suspinat gândindu-Se la urechile care nu voiau să se deschidă înaintea adevărului și la limbile care refuzaseră să-L recunoască pe Mântuitorul” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Isus*, p. 404).

Isus i-a redat bărbatului auzul în mod miraculos și l-a făcut capabil să vorbească limpede. Suspinul Lui ilustrează limitele pe care Dumnezeu Și le-a impus când le-a acordat oamenilor libertatea de a alege. Toți oamenii sunt liberi să aleagă cine le va conduce viața – Prințul vieții sau prințul întinericului. Isus putea să deschidă urechile surzilor, dar nu avea să forțeze inimile necredincioase să Îl recunoască drept Mesia.

Această scurtă relatare ilustrează de asemenea ce poate face Dumnezeu pentru cei care vin la El de bunăvoie. Poate că ai fost reticent la ideea de a-ți împărtăși credința, neștiind exact ce să zici, de parcă ai fi avut limba legată. Această minune îți dă încredere că Domnul Isus îți poate deschide urechile să fii sensibil la nevoile altora și să le împărtășești un cuvânt care să îi încurajeze în parcursul lor.

Ce faci cu darurile auzului și vorbirii? Cum le folosești?

6 Citește Marcu 8:11-13. Ce abordare a fariseilor L-a dezamăgit profund pe Isus?

De ce nu Și-a demonstrat Isus puterea divină pentru a-i convinge pe acești cârcotași? Problema este aceeași cu cea de la sfârșitul capitolului 3 din Marcu, unde Isus vorbește despre păcatul împotriva Duhului Sfânt. Dacă o persoană are urechile astupate și ochii închiși, nicio altă minune, nici chiar un semn din cer, nu o va convinge. Ar fi pur și simplu ignorată ca toate cele de până atunci. Nici măcar minunile nu sunt suficiente pentru a-i convinge pe cei hotărâți să nu creadă.

7 Citește Marcu 8:14-21. Ce uitaseră ucenicii și ce a vrut Isus să scoată în evidență din aceasta?

Domnul Isus Se folosește de această oportunitate pentru a-i avertiza pe ucenici cu privire la „aluatul” fariseilor și al lui Irod (Marcu 8:15), însemnând învățăturile lor (compară cu Matei 16:12).

Dar ucenicii înțeleg greșit și cred că Domnul vorbește despre faptul de a nu cumpăra pâine la propriu. Așa cum se întâmplă de obicei când ucenicii înțeleg ceva greșit, Domnul Isus îi învață apoi o lecție. Domnul le pune o serie de întrebări, primele de natură retorică, exprimându-Și dezamăgirea față de faptul că ei nu au înțeles misiunea Sa. Cuvintele Lui amintesc de cele rostite în Marcu 4:10-12, despre cei „ce sunt afară” și care nu înțeleg. Cuvintele Sale dure urmăresc să-i trezească pe ucenici din letargia lor spirituală.

În Marcu 8:19,20, Isus le pune întrebări simple despre câte coșuri cu resturi adunaseră după ce El îi hrănise pe cei 5.000 (Marcu 6:30-44) și pe cei 4.000 de oameni (Marcu 8:1-10), întrebări care transmiteau că ar fi trebuit să înțeleagă până acum că simpla limitare a resurselor nu este o piedică pentru Mesia Domnului. Ultima Lui întrebare din Marcu 8:21 este iarăși retorică: „Tot nu înțelegeți?” Este o întrebare legitimă, dacă ne uităm la tot ce văzuseră și trăiseră deja împreună cu Isus.

Cum putem învăța să ne păstrăm inima și mintea deschise față de realitatea existenței lui Dumnezeu și a iubirii Lui? Să ne gândim la toate dovezile care ne-au fost date cu privire la existența lui Dumnezeu și a iubirii Sale! De ce pare însă atât de ușor uneori să ne îndoim?

Suplimentar: Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, cap. 42-44

„Cât de răspândit este acest păcat subtil și înșelător între urmașii de astăzi ai Domnului, ca și pe vremuri! [...] Cât de prompt este gândul ca eul să fie satisfăcut și cât de mare, dorința după aprobarea oamenilor! Iubirea de sine și dorința de a găsi o cale mai ușoară decât cea rânduită de Dumnezeu duc la înlocuirea preceptelor dumnezeiești cu teorii și tradiții omenești. Chiar pentru ucenicii Săi sunt rostite cuvintele de avertizare ale lui Hristos: «Luați seama și feriți-vă de aluatul fariseilor!»

Religia lui Hristos este însăși sinceritatea. Zelul pentru slava lui Dumnezeu este motivul sădit de Duhul Sfânt și numai acțiunea eficientă a Duhului îl poate sădi. Numai puterea lui Dumnezeu poate alunga egoismul și ipocrizia. Semnul acțiunii Sale este tocmai această schimbare. Când credința pe care o acceptăm distruge egoismul și fățărnicia, când ne determină să căutăm slava lui Dumnezeu, nu slava proprie, putem fii siguri că este o religie adevărată. «Tată, proslăvește Numele Tău» (Ioan 12:28) a fost nota dominantă a vieții lui Hristos și, dacă Îl urmăm, aceasta va fi și nota dominantă a vieții noastre. El ne poruncește «să umblăm cum a umblat El» și «prin aceasta știm că Îl cunoaștem, dacă păzim poruncile Lui» (1 Ioan 2:6,3)” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 409).

Studiu zilnic: Maleahi 2 – Matei 4; Ellen G. White, *Divina vindecare*, cap. „Importanța căutării adevăratei cunoașteri”

1. Prin ce L-au obosit oamenii pe Domnul?

2. Împotriva cui Se va grăbi Domnul să mărturisească?

3. Pe cine numea Ioan Botezătorul „pui de năpârci”?

4. Ce cuvinte a repetat Domnul în fiecare răspuns dat diavolului în pustiul ispitirii?

5. De ce depind toate faptele noastre bune?

Privire generală

În timpul misiunii Sale, Isus a preamărit Scripturile drept revelație din partea lui Dumnezeu, citând adeseori din Vechiul Testament. Deși învățătorii lui Israel cunoșteau bine Scripturile ebraice, tradiția umană era, pentru cei mai mulți dintre ei, mai importantă decât învățăturile biblice. Dat fiind acest context, studiul nostru va analiza mai multe discuții dintre Isus Hristos și farisei.

Teme

Studiul din această săptămână are trei componente, așa cum sunt schițate în Marcu 7:6-8. (A treia componentă tratează subiectul creației așa cum reiese din episodul vindecării omului surd.)

1. Prima componentă analizează contextul din Vechiul Testament pentru Marcu 7:6-8 și analizează trimiterea la Isaia 29:13.
2. A doua componentă are în vedere tradițiile. În lumina versetelor din Marcu 7:6-8, vom compara tradițiile bătrânilor cu învățăturile lui Dumnezeu din Scripturi.
3. A treia componentă, cum am notat anterior, vizează narațiunea vindecării omului surd. Vom analiza modurile în care în această vindecare apar implicit elemente ale motivului literar al creației.

Comentariu

Contextul veterotestamentar pentru Marcu 7:6-8

Poporul lui Dumnezeu din secolul al VII-lea î.H. se confrunta cu un moment critic în experiența lui religioasă. Acesta este descris dinamic în Isaia 1: „Au părăsit pe Domnul, au disprețuit pe Sfântul lui Israel. I-au întors spatele” (Isaia 1:4). Prin urmare, Dumnezeu i-a întrebat: „Ce-Mi trebuie Mie mulțimea jertfelor voastre?” (Isaia 1:11). Nu are niciun sens să te apropii de Dumnezeu și să I te „închini” sub masca formalismului. Prin urmare, Dumnezeu îi vorbește poporului prin profetul Lui, iar profetul consemnează cuvintele în aceste versete poetice: „Nu mai aduceți daruri de mâncare nefolositoare, căci Mi-e scârbă de tămâie! Nu vreau luni noi, Sabate și adunări de sărbătoare, nu pot să văd nelegiuirea unită cu sărbătoarea!” (Isaia 1:13).

Spun oare aceste versete că Domnul este împotriva sistemului de jertfe, stabilit prin Moise pentru comunitatea israelită? Bineînțeles că nu. Domnul este împotriva religiei superficiale, pline de prefăcătorie și lipsită de adevărata temere de Domnul (compară cu Isaia 1:16,17). Contextul religios din Isaia 29:13, la care face aluzie Marcu 7, este ciudat de asemănător. O privire mai atentă asupra textului din Isaia 29:13 relevă un chiasm interesant. Traducerea de mai jos aparține autorului studiilor de față:

- A. „Poporul se apropie cu gura și buzele
- | B. Să Mă cinstească
- | B'. Dar închinarea pe care Mi-o aduce
- A' Este ca niște porunci repetate *pe de rost*.”

Ce problemă aveau închinătorii israeliți, după cum indică acest verset? Problema lor nu erau cuvintele liturgice în sine, ci cuvintele lor deveniseră o serie de simple repetări formale. De ce erau ei în acea situație? Inima lor (mintea, rațiunea lor) era departe de un devotament real față de Domnul. Prin urmare, cuvintele lor erau lipsite de sens.

Ar putea fi util să îl cităm aici pe J. Alec Motyer. Acesta spune: „Analizându-le închinarea, Suveranul nu vede decât conformare la reguli omenesti. Nu este vorba că Dumnezeu desconsideră folosirea cuvintelor, dar cuvintele fără suflet sunt lipsite de sens, iar închinarea nu este închinare (Marcu 7:6-8) dacă nu se bazează pe ceea ce a dezvăluit Dumnezeu și dacă nu răspunde la ceea ce a dezvăluit Dumnezeu” (*Isaiah: An Introduction and Commentary*, vol. 20 din Tyndale Old Testament Commentaries, 1999, p. 215, 216).

Pe scurt, poporul Israel, însuși poporul lui Dumnezeu, trăia într-o dihotomie religioasă. Israelii îndeplineau formele ritualice și liturgice, dar nu trăiau potrivit principiilor scripturale care le fuseseră transmise și care erau repetate atât de des în rândul lor. Închinarea, toate elementele ei, nu înseamnă nimic fără ascultare. Dumnezeu nu era împotriva unei celebrări cultice corespunzătoare; indignarea Lui era o consecință a formalismului excesiv care le caracteriza închinarea. (Vezi Teófilo Correa, „El Contexto Veterotestamentario de Marcos 7:6-7”, în *Marcos: El Evangelista del „Tiempo Cumplido”*, ed. Merling Alomía et al., 2003, p. 129.)

Tradiții în lumina textelor din Marcu 7:6-8

Când face trimitere la Isaia, Marcu se orientează după textul din Septuaginta, o traducere în greacă a Bibliei Ebraice (Vechiul Testament).

Pentru că publicul lui Marcu este alcătuit din neevrei, versiunea în greacă avea să le fie mai cunoscută. Marcu, respectând Septuaginta, face referire la închinarea deșartă, punând accent pe noțiunea de reguli omenești. Marcu 7:6,7 este tradus după cum urmează: „Norodul acesta Mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de Mine. Degeaba Mă cinstesc ei, dând învățături care nu sunt decât niște porunci omenești.”

Aceste versete constituie contextul pentru narațiunea din Marcu 7, care prezintă o confruntare între farisei și cărturari; subiectul era spălarea mâinilor. Marcu însuși oferă, în versetele 3 și 4, detalii narative în acest sens. „Fariseii însă și toți iudeii nu mănâncă fără să-și spele cu mare băgare de seamă mâinile, după datina bătrânilor.” Se pare că regula privitoare la spălarea mâinilor care îi viza pe preoții care slujeau în sanctuar fusese impusă de către bătrâni întregului popor. Practic oamenilor de rând li se cerea să respecte această tradiție. După cum menționează C. S. Mann, „subiectul acestei dezbateri nu este legea lui Moise, ci tradiția orală sau scrisă preluată din vechime și respectată datorită vechimii sale” („Mark, A New Translation With Introduction and Commentary”, *The Anchor Bible*, 1986, vol. 27, p. 312).

Isus condamnă această obligație instituită de preoți pentru oameni. De aceea El îi numește pe farisei și pe cărturari „fățarnici”, ipocriți (Marcu 7:6). Dar, în relatarea lui, Marcu nu se limitează la o simplă respingere a tradiției omenești: Isus îi muștră pe învățătorii lui Israel, acuzându-i că tradițiile lor au umbrat Cuvântul scris al lui Dumnezeu. Isus îi critică pe învățătorii religioși și îi acuză: „Voi lăsați porunca lui Dumnezeu și țineți datina așezată de oameni” (Marcu 7:8). Apoi îi muștră și mai mult: „Ați desființat frumos porunca lui Dumnezeu ca să țineți datina voastră” (Marcu 7:9). În Marcu 7:13, Isus deplânge această practică eronată care este un rezultat direct al intervenției învățătorilor lui Israel. Prin urmare, Isus le aduce următoarea acuzație: „Ați desființat astfel Cuvântul lui Dumnezeu prin tradiția *pe care o transmiteți*” (EDCR, subl. ad.).

Pe scurt, atât în generația lui Isaia, din secolul al VII-lea î.H., cât și în generația lui Marcu, în secolul I d.H., închinarea poporului lui Dumnezeu este inutilă, din cauza faptului că nu pune accent pe ceea ce contează și din cauza atitudinii ipocrite. Într-o oarecare măsură, fariseii și cărturarii sunt responsabili pentru această situație pentru că, în calitate de lideri, își folosesc considerabila influență pe care o au asupra poporului pentru a susține tradițiile umane în detrimentul revelației divine și pentru a înălța regulile omenești mai presus de poruncile lui Dumnezeu. În mod implicit, Hristos Își invită aici poporul să se întoarcă la Scripturi și la

calea dreptății și a milei. De asemenea, Hristos proclamă o spiritualitate care transcende simpla religiozitate externă și formală. În schimb, El susține o experiență spirituală ancorată într-o decizie conștientă și plină de devotament de a-L sluji pe Dumnezeu cu o inimă sinceră în lumina a ceea ce El a descoperit.

Vindecarea unui surdomut

Autorii biblici fac adesea trimitere la alte părți din Scriptură în scrierile lor. Aceste trimiteri iau forma unor citate explicite, cum este cazul în Marcu 1:2,3, unde Marcu citează Isaia 40:3, sau cum este cazul în Marcu 7:6,7, unde citează Isaia 29:13. Marcu pare să manifeste un interes deosebit pentru scrierile lui Isaia. Pe lângă citate, scriitorii biblici fac și aluzii la alte scrieri. În alte cazuri cititorul poate deduce anumite influențe (la nivel tematic) dintr-o altă sursă. Prin urmare, putem afirma că, în episodul vindecării surdomutului din Marcu 7:31-37, se poate observa o oarecare aluzie la tema creației.

Pentru a explora mai mult această idee, să luăm în considerare Geneza 2:7, care declară: „Domnul Dumnezeu a făcut pe om din țărâna pământului, i-a suflat în nări suflare de viață, și omul s-a făcut astfel un suflet viu” (compară cu Isaia 43:7). Geneza descrie crearea primului om de pe planeta noastră. Cuvântul „a făcut” este traducerea verbului ebraic *yśr*, care înseamnă și „a forma, a crea, a modela” (vezi David Clines, *The Dictionary of Classical Hebrew*, 1998, vol. IV, p. 269). Autorul Genezei folosește acest verb pentru a descrie acțiunea unui creator care dă o formă sau a unui olar care își modelează creația. Imaginea din registrul tactil a Celui care Își pune mâinile pe materie ca să modeleze din ea prima ființă umană este incontestabilă în Geneza. În plus, următoarea propoziție din Geneza 2:7 descrie acea parte a procesului care transformă materialele inerte în materie vie, conștientă. Domnul îi conferă lutului suflare de viață. Adică „i-a suflat în nări”.

Astfel, în Marcu 7 se face aluzie la crearea lui Adam. În cazul omului surd cu dificultăți și de vorbire (Marcu 7:32), Isus intervine folosindu-și mâinile și gura ca mijloc de vindecare. În modul acesta, Isus caută să Își „remodeleze” oarecum creația, lucru pe care îl face punându-și degetele în urechile omului. Apoi scuipe și atinge gura omului cu saliva Sa, iar la porunca cuvântului Său, bărbatul este creat din nou. În clipa aceea, bărbatul este un om nou. „Îndată i s-au deschis urechile, i s-a dezlegat limba și a vorbit foarte deslușit” (Marcu 7:35).

Dar elementele de mai sus nu sunt singurele pe baza cărora putem deduce o legătură între actul lui Isus de vindecare a surdomutului și tema creației. Există și alte dovezi, în Marcu 7:37. Oamenii sunt uimiți de Isus, declarând: „Toate le-a făcut bine! Chiar și pe surzi îi face să audă și pe muți să vorbească” (NTSBR). În acest singur verset, Marcu folosește de două ori verbul grecesc *poieō*, care poate fi tradus cu „a crea, a face”. În mod interesant, Septuaginta folosește același verb pentru a traduce verbul ebraic *bara’*, „a face”, din Geneza 1.

Prin urmare, Creatorul universului a venit pe pământ pentru a reface creația pe care Satana a distrus-o. Potrivit lui Marcu, Isus a venit să Își înceapă acțiunea de re-creare, făcându-le pe „toate [...] bine”. Fără îndoială, o astfel de misiune este împlinirea profetiei mesianice tot din Isaia:

„Spuneți celor slabi de inimă:

«Fiți tari și nu vă temeți!

Iată Dumnezeuul vostru, răzbunarea va veni,
răsplătirea lui Dumnezeu;

El însuși va veni și vă va mântui.»

Atunci se vor deschide ochii orbilor,

se vor deschide urechile surzilor;

atunci șchiopul va sări ca un cerb

și limba mutului va cânta de bucurie” (Isaia 35:4-6, subl. ad.).

Aplicație

1. De ce le-a cerut Domnul Isus anumitor persoane pe care le-a vindecat să nu spună nimănui despre lucrarea Lui sau despre misiunea Lui de vindecare? „Isus le-a poruncit să nu spună nimănui, dar, cu cât le poruncea mai mult, cu atât Îl vesteau mai mult” (Marcu 7:36). Compară Marcu 7:36 cu Marcu 8:30; 5:43 și 1:44,45. De ce crezi că oamenii făceau opusul cererii lui Isus?
2. Poți identifica vreo „tradiție” omenească ce a ajuns să înlocuiască Sfintele Scripturi în comunitatea ta? Sunt Sfintele Scripturi în continuare ghidul nostru de îndrumare a comunității noastre de credință în vremurile prezente? Ce înseamnă textul: „Inima lui este departe de mine” (Marcu 7:6)?

10 – 16 august

Lecții pentru ucenici (I)

Sabat după-amiază

De memorat: „Apoi a chemat la El _____ împreună cu _____
Săi și le-a zis: «Dacă voiește cineva să _____ Mine,
să se lepede de sine însuși, să-și ia _____ și să Mă
_____»” (Marcu 8:34).

Prima jumătate a Evangheliei după Marcu se concentrează pe persoana Domnului Isus și cine este El. Învățăturile și minunile Lui puternice indică același lucru: El este Mesia. În acest moment crucial din narațiune, Isus îi va întreba pe ucenici cine cred ei că este El.

Petru va oferi un răspuns clar la această întrebare, iar Isus va începe imediat să explice încotro se îndreaptă pașii Săi ca Mesia, adică, după cum știm, spre cruce.

Din ultima parte a capitolului 8 până la sfârșitul capitolului 10 din Marcu, Domnul Isus Se concentrează pe lecții dedicate ucenicilor despre parcursul Său. În aceste capitole va face preziceri referitoare la cruce. Acestea vor fi urmate de învățături speciale privitoare la ucenicie. Aceste lecții elocvente sunt în continuare relevante în zilele noastre.

Această secțiune a celei de-a doua evanghelii este delimitată de vindecarea a doi oameni orbi, unul la mijlocul capitolului 8 și celălalt la sfârșitul capitolului 10. Aceste „minuni-cadru” ilustrează în mod dramatic modul în care ucenicia include o înțelegere spirituală asupra persoanei Domnului Isus, cine este El și încotro Se îndreaptă. Așa cum, în urmă cu 2.000 de ani, i-au pus în dificultate pe cei 12 ucenici, învățăturile Sale continuă să îi contrarieze pe ucenicii din zilele noastre din cauza costurilor profunde – dar și a beneficiilor enorme – de care putem avea parte când îl urmăm pe Isus.

1 Citește Marcu 8:22-30. De ce a fost nevoie de două atingeri din partea lui Isus pentru vindecarea acestui orb și ce lecții reies din această relatare?

Evangelheliile relatează vindecarea mai multor orbi de către Isus. Pe lângă cel din pasajul de aici, din Marcu 8, mai este vindecat orbul Bartimeu, după cum se consemnează în Marcu 10:46-52. Matei face și el referire la doi orbi (Matei 20:29-34), iar Ioan 9 relatează vindecarea de către Isus a unui orb din naștere care se spală în scăldătoarea Siloamului.

Dar vindecarea din Marcu 8 este unică. Apare numai în Marcu și este singura minune a lui Isus care necesită două acțiuni pentru vindecarea deplină. Un detaliu emoționant este că Isus îl ia pe bărbat de mână și-l scoate din sat. Se simte mila Sa pentru acest om și dizabilitatea lui.

Dar de ce două atingeri? Întrucât aceasta este singura minune în care sunt necesare două acțiuni, este puțin probabil ca lucrul acesta să se datoreze unei lipse de putere din partea Domnului. Este mai degrabă o parabolă interpretată în realitate, care ilustrează modul în care cunoașterea spirituală are nevoie uneori de timp pentru a se maturiza. Acest lucru li s-a întâmplat și ucenicilor. Întreaga secțiune, Marcu 8:22 - 10:25, începe și se încheie cu vindecarea unui orb. În acest pasaj Isus îi învață în mod special pe ucenici despre moartea Sa iminentă. Ei nu reușesc să înțeleagă, deși El le repetă de multe ori.

Profesorilor le plac întrebările. Acestea sunt adesea cheia care deschide capacitatea elevului de a înțelege. În pasajul din Marcu 8 apare punctul de cotitură al cărții. Trei elemente confirmă această perspectivă. În primul rând, Isus le pune întrebări ucenicilor cu privire la identitatea Sa, lucru pe care nu l-a mai făcut înainte de acest moment. În al doilea rând, Petru este prima persoană neposedată de demoni care declară că Isus este Mesia. În al treilea rând, imediat după această revelație cu privire la cine este El, Isus începe să explice încotro se îndreaptă – spre cruce.

De ce le cere Isus ucenicilor să nu spună nimănui că este Mesia? Lucrul acesta pare a fi în contradicție cu întemeierea împărăției lui Dumnezeu. Cu toate acestea, în zilele lui Isus, ideea de Mesia avea conotații politice legate de înlăturarea stăpânirii romane. Isus nu a venit să fie acel tip de mesia, de aici cerința ca identitatea Lui să nu fie dezvăluită.

Ce ne învață acest fragment despre momentele în care este important să nu spunem unele lucruri, oricât de adevărate ar fi?

2 Citește Marcu 8:31-38. Ce ne învață aici Isus despre prețul urmăririi Domnului Hristos?

Ucenicii au ajuns la un punct de cotitură în relația lor cu Isus. Acum știu că El este Mesia. Cititorul Evangheliei după Marcu a știut acest lucru de la începutul cărții (Marcu 1:1), așa că a avut un avantaj în fața ucenicilor, uneori confuzi.

Când i-a chemat inițial pe ucenici, Isus le-a spus că avea să-i facă pescari de oameni (Marcu 1:17). Nu a zis nimic despre dificultăți. Dar acum, când aceștia știu cu adevărat cine este, El le descoperă scopul misiunii Sale – că este necesar ca El să sufere, să fie respins și ucis și apoi să învie după trei zile. Este o veste șocantă. Petru, care tocmai dăduse mărturie că Isus este Mesia, Îl ia deoparte și Îl muștră pentru că spune astfel de lucruri. Toate acestea sunt redată în evanghelie prin vorbire indirectă, dar acum scriitorul evangheliei consemnează cuvintele lui Isus, cuvinte care trebuie să îl fi rănit pe Petru când le-a auzit. Isus îl numește pe Petru „Satană” și îi spune să se dea din calea Lui, pentru că astfel de gânduri nu sunt în concordanță cu voia lui Dumnezeu.

„Cuvintele lui Petru nu erau de natură să-L ajute și să-L consoleze pe Isus în greutățile și încercările care Îi stăteau înaintea. Ele nu erau în armonie cu planurile pline de har ale lui Dumnezeu pentru o lume pierdută și nici cu lecția de jertfire de sine pe care Isus venise să o dea prin exemplul Său” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Isus*, p. 415).

Urmașii lui Isus sunt chemați să aibă același obiectiv cu El – să își ia crucea și să Îl urmeze. Crucificarea era cea mai cruntă, umilitoare și intimidantă metodă de execuție pe care o aveau romanii. De ce ar vrea cineva să ia crucea ca simbol al devotamentului față de Isus?

Isus explică nu numai prețul uceniciei, ci și valoarea ei imensă. În paradoxul credinței creștine, pierderea vieții devine modul de a găsi viața. În schimb, câștigarea întregii lumi, dar pierderea vieții veșnice este o dovadă de prostie. După cum misionarul Jim Elliot s-a exprimat atât de elegant în jurnalul său în 28 octombrie 1949, „nu este deloc prost cel care renunță la ceea ce nu poate dobândi pentru a dobândi ceea ce nu poate pierde”.

„Cine își iubește viața o va pierde și cine își urăște viața în lumea aceasta o va păstra pentru viața veșnică” (Ioan 12:25). Ai experimentat personal realitatea acestor cuvinte?

3 Citește Marcu 9:1-13. Ce au văzut Petru, Iacov și Ioan într-o noapte alături de Domnul?

Prezicerea Domnului Isus din Marcu 9:1, potrivit căreia unii dintre cei care stăteau lângă El nu aveau să guste moartea înainte de a vedea împărăția lui Dumnezeu venind cu putere, se împlinește câteva zile mai târziu, când îi duce doar pe Petru, pe Iacov și pe Ioan pe un munte înalt. Acolo Se transfigurează în fața lor în gloria împărăției cerești.

Ilie și Moise coboară din sfera cerească și vorbesc cu Isus. Luca notează că vorbeau despre sfârșitul lui Isus (în greacă, *exodus*), care urma să aibă loc în Ierusalim (Luca 9:30,31). Prin urmare, această scenă glorioasă se leagă de moartea viitoare a Domnului Isus pe cruce (compară cu Marcu 9:9) și avea să le dea speranță ucenicilor atunci când aveau să îl vadă crucificat.

În timp ce coborau de pe munte, în dimineața următoare, ucenicii îl întreabă pe Isus despre venirea mai întâi a lui Ilie. Cel mai probabil, această idee are legătură cu faptul că oamenii se așteptau ca Ilie să reapară înainte de Mesia (compară cu Maleahi 4:5,6). Isus răspunde că Ilie a venit deja, o referire la Ioan Botezătorul. La fel cum l-au ucis pe Ioan, îl vor omorî și pe Isus, dar El va învia după trei zile.

După acea glorioasă noapte, scena de la poalele muntelui a fost un jalnic haos (vezi Marcu 9:14-29). Cei nouă ucenici întâlneau un băiat posedat de un demon, băiat pe care nu îl puteau vindeca. În momentul în care Isus intră în scenă, toți fug să îl întâlnească. Se relatează apoi istoria puterii demonului asupra copilului. Isus pare să petreacă mult timp punând întrebări cu privire la detaliile posedării demonice. Lucrul acesta se dovedește prea mult pentru tată, care izbucnește: „Dacă poți face ceva, fie-Ți milă de noi și ajută-ne” (Marcu 9:22).

Isus sesizează imediat exprimarea neîncrezătoare. Răspunsul Domnului poate fi parafrizat: „Cum adică «dacă poți?»” (Marcu 9:23). Dintr-odată, ca lovit de fulger, tatăl își dă seama că nu numai fiul lui are o problemă – el însuși are o problemă: cu credința. Iar necredința lui ar putea să împiedice vindecarea fiului său. Tatăl disperat se lasă în seama milei lui Isus, cu replica memorabilă: „Cred, Doamne! Ajută necredinței mele!” (Marcu 9:24). Și Isus îl vindecă pe băiat.

În ce situații ai fost nevoit să strigi: „Cred, Doamne! Ajută necredinței mele!”? Ce ai învățat din acele experiențe?

- 4 Citește Marcu 9:30-41. Ce este diferit la a doua prezicere a Domnului Isus cu privire la moartea și învierea Sa (compară cu Marcu 8:31)? Cu privire la ce se ceartă ucenicii și ce le spune Isus?**

În prima predicție, Isus face referire la cei care Îl vor respinge și Îl vor ucide. În a doua Se referă la faptul că va fi trădat. Trădătorul nu este dezvăluit la momentul acesta, dar cititorul știe deja cine este, datorită identificării lui Iuda (vezi Marcu 3:19). Din nou, Domnul face referire la faptul că va fi ucis și apoi va învia după trei zile. Dar ucenicii par și mai puțin interesați de detaliile acestei preziceri decât în cazul primeia. Veștile neplăcute nu stârnesc discuții.

În Marcu 8:27, Isus Se afla la nord de Marea Galileei, lângă Cezareea lui Filip. În Marcu 9:30, trece prin Galileea, iar în Marcu 9:33 intră în Capernaum. Prin urmare, nu este dificil să ne închipuim drumul Lui de la nord la sud. Cu toate acestea, intră singur în Capernaum, cei 12 ucenici rămânând în urmă. În casă, îi întreabă despre ce au vorbit pe drum. Nu răspunde nimeni, un semn clar al disconfortului provocat de întrebare, aproape ca niște copii prinși făcând un lucru despre care știu că este greșit. Conversația lor fusese despre cine era cel mai mare. Oricât de mult s-ar feri majoritatea oamenilor să recunoască, acest subiect – cine este mai mare – preocupă pe toată lumea. Dar în împărăția lui Dumnezeu, această idee este complet pe dos.

Isus soluționează această problemă în două etape. În primul rând afirmă clar că, pentru a fi primul (cel mai mare), trebuie să devii un slujitor. Apoi, Isus ilustrează ce vrea să zică, printr-un gest. Se pare că un copil se afla în apropiere și asculta. Isus îl ia pe copil și îl așază în mijlocul grupului. Lucrul acesta ar fi fost intimidant pentru copil. Dar Isus îl ia apoi în brațe, detensionând scena. El spune că, dacă îl primești pe acel copilaș, Îl primești pe El. Și, dacă Îl primești pe El, Îl primești pe Tatăl Lui. În felul acesta cel mai mic copil este legat de Dumnezeu Însuși.

Ioan pune o întrebare cu privire la cei din afară, iar Isus rostește importanta lecție că aceia care nu sunt împotriva noastră sunt de partea noastră. Domnul afirmă că ajutorul acordat celor aflați în slujirea creștină, chiar și în moduri nesemnificative, nu este trecut cu vederea în cer.

Care este concepția biblică despre măreție, spre deosebire de cea a lumii? Pe care dintre ele o cauți?

5 Citește Marcu 9:42-50. Care sunt elementele din acest pasaj care leagă între ele lecțiile lui Isus?

La început, acest pasaj pare să fie o colecție de învățături disparate ale lui Isus puse laolaltă fără nicio noimă sau rost. Dar, la o privire mai atentă, se vede că fiecare lecție conține un cuvânt care o leagă de cea anterioară. Pasajul se învârtă în jurul a trei termeni principali care fac ca lecțiile să fie progresive – „face să cazi în păcat”, „foc” și „sare”.

Prima învățătură este despre „micuți”, cu referire la noii credincioși. Educatorii și conducătorii primesc în împărăția lui Dumnezeu responsabilitatea de a avea o grijă specială de acești noi convertiți, asemănătoare cu etica Vechiului Testament de a avea grijă de persoanele cele mai vulnerabile din societatea antică – văduvele, orfanii și străinii. Isus folosește o hiperbolă, spunând că ar fi mai bine să te îneci în mare decât să faci pe unul „din acești micuți” să păcătuiască.

Formula „face să păcătuiască” creează cea mai lungă lecție din acest pasaj. Cititorul se confruntă cu două enigme. Prima: chiar îi învață Isus pe oameni să își taie o mână sau un picior ori să își scoată un ochi? A doua: susține El un iad care arde veșnic? Răspunsul la prima întrebare este negativ, Isus nu îi învață pe oameni să se mutilizeze – acest lucru era respins de iudaism (compară cu Deuteronomul 14:1; 1 Împărați 18:27,28). Domnul folosește hiperbola pentru a Se face înțeles. Dacă pierderea unei mâini, a unui picior sau a unui ochi este groaznică, cu atât mai mult ar trebui să fie un dezastru pentru creștin să păcătuiască.

A doua întrebare primește tot un răspuns negativ. Isus nu susține că există un iad care arde veșnic. Gândește-te la niște oameni care intră în cetatea cerească cu un singur ochi, un singur picior sau o singură mână. Apoi gândește-te la oamenii care ajung întregi în iad. Nu ar trebui să fie invers? Ar fi o situație comică. Un asemenea amuzament pe un subiect atât de serios ne face să ne gândim că Isus ilustrează o idee prin intermediul hiperbolei. Păcatul ar trebui luat în serios în așa măsură încât ar fi preferabil să pierzi o mână, un picior sau un ochi decât să păcătuiești.

Cât despre iadul veșnic, consecințele lui sunt veșnice, nu focul iadului în sine. „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică” (Ioan 3:16, subl. ad.). Cei care sunt pierduți nu ard pentru totdeauna, ci pier pentru totdeauna – o foarte mare diferență.

Suplimentar: Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, cap. 47, 48

„Înainte de onoare este umilința. Pentru a sta într-un loc înalt înaintea oamenilor, Dumnezeu alege pe lucrătorul care, asemenea lui Ioan Botezătorul, ocupă un loc umil în fața lui Dumnezeu. Ucenicul care seamănă cel mai mult cu un copil este lucrătorul care are cel mai mult succes în lucrarea lui Dumnezeu. Inteligențele cerești pot să conlucreze cu acela care nu caută să-și înalțe eul, ci să salveze suflete. [...]

Prin tot ceea ce dobândim un avantaj asupra altora – prin educație și perfecționare, noblețe de caracter, instruire creștină, experiență religioasă – suntem datori față de cei mai puțin privilegiați și, pe cât ne stă în putință, să îi ajutăm și să îi servim. Dacă suntem tari, să înălțăm brațul celor slabi. Îngeri ai mării, care văd pururea fața Tatălui din cer, sunt bucuroși să servească celor mai mici ai Lui. Ființe înfiorate, care au multe trăsături de caracter criticabile, sunt în grija lor deosebită. Îngerii sunt totdeauna prezenți acolo unde sunt mai necesari, alături de cei ce au de dus lupta cea mai grea cu eul și ale căror împrejurări de viață sunt cele mai descurajatoare. Tocmai în această slujire vor colabora adevărații urmași ai lui Hristos” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 436, 440).

Studiu zilnic: Matei 5 – 11; Ellen G. White, *Divina vindecare*, cap. „Cunoașterea primită prin Cuvântul lui Dumnezeu”, până la subcap. „Descoperiri mai clare...”

1. În ce situație nu vom avea „răsplată de la Tatăl” nostru?

2. Cum vin și cum sunt prorocii mincinoși?

3. Despre care cetate se spune că a ieșit în întregime să-L întâmpine pe Isus?

4. Cum a fost îndreptățită Înțelepciunea?

5. Cine e pregătit să se angajeze în studiul științelor naturii?

Privire generală

Împărăția lui Dumnezeu este o temă predominantă în Marcu. Isus declară că El reprezintă împărăția lui Dumnezeu. Salvatorul a venit să Își readucă poporul în această împărăție. Prin urmare, toate aspectele agendei Sale pământești urmăresc facilitarea împlinirii planului răscumpărător al lui Dumnezeu. Nimeni nu Îl poate abate pe Hristos de la misiunea Sa. Cu un devotament neclintit, El Se dedică acesteia pe deplin. În afirmarea misiunii pământești a lui Isus, Tatăl, cu ocazia Schimbării la Față, anunță încă o dată filiația lui Isus și le cere urmașilor Săi să asculte de Fiul Lui.

Teme

1. Prioritatea misiunii Domnului Isus în lumina planului răscumpărător al lui Dumnezeu.
2. Gloria împărăției lui Dumnezeu așa cum este evidențiată în Marcu 9:1 și așa cum este zugrăvită expresiv în cadrul Schimbării la Față.

Comentariu

Prioritatea Domnului Isus

În evanghelia sa, Marcu acordă o atenție deosebită faptelor Domnului Isus în beneficiul oamenilor. De exemplu Marcu descrie interacțiunea lui Isus cu gloatele sau cu o persoană căreia i Se adresează. Ucenicii lui Hristos sunt întotdeauna prezenți în narațiuni, dar nu au un rol important în multe dintre scene. Însă Marcu 8:27-33 se constituie într-o pericopă – sau o scenă narativă – în care există o interacțiune strânsă între Isus și ucenicii Săi. Scena se deschide cu dialogul dintre Isus și toți ucenicii. Apoi, la final, dialogul se concentrează pe un singur ucenic, Petru.

Conversația începe cu întrebarea lui Isus cu privire la identitatea Sa. Unii ucenici dau glas senzației că există o diferență de opinie printre oameni cu privire la cine este Isus și care este misiunea Sa. Alți ucenici Îl identifică pe Isus cu lucrarea lui Ioan Botezătorul sau cu unii profeți. Întrebarea adresată de Isus ucenicilor nu înseamnă că El nu știa cine este. Dimpotrivă, El vrea să evidențieze scopul vieții Sale pe pământ și dorește ca ucenicii să Îi înțeleagă misiunea direct de la sursă. De aceea,

după răspunsul lui Petru: „Tu ești Hristosul” (Marcu 8:29), Isus începe să dezvăluie câteva repere viitoare ale parcursului Său. Petru Îl identifică pe Isus drept *ho Christos*, Hristosul (cu articol hotărât), Mesia, Unsul. (Vezi Danker et al., *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, p. 1091). Mesianitatea lui Isus este în armonie cu perspectiva escatologică a evangheliei: El era Alesul trimis de Dumnezeu să răscumpere poporul Israel. După afirmarea identității mesianice a lui Isus, Marcu prezintă detaliile legate de misiunea Lui în calitate de Mesia, afirmând: „Atunci a început să-i învețe că Fiul omului trebuie să pătimizească mult, să fie tăgăduit de bătrâni, de preoții cei mai de seamă și de cărturari, să fie omorât și după trei zile să învieze” (Marcu 8:31). Isus dorește ca ucenicii Săi să înțeleagă pe deplin viața Lui pe pământ. El va suferi în timpul lucrării Sale, va muri, apoi va învia.

Marcu 8:32,33 redă o conversație privată între Petru și Isus. Petru, potrivit lui Marcu, a început să Îl mustre pe Isus. Dar Matei este mai explicit cu privire la perspectiva lui Petru față de scopul lui Isus: „Să Te ferească Dumnezeu, Doamne! Să nu Ți se întâmple așa ceva!” (Matei 16:22). Răspunsul dat de Isus lui Petru a fost incredibil de sever: „Înapoia Mea, Satano! Fiindcă tu nu te gândești la lucrurile lui Dumnezeu, ci la lucrurile oamenilor” (Marcu 8:33). De ce a reacționat Isus în felul acesta față de Petru? Din simplul motiv că Petru s-a legat de aspectul eminamente esențial al vieții și misiunii Sale: planul lui Dumnezeu de răscumpărare. Domnul Isus nu permite niciodată nimănui să intervină în planul lui Dumnezeu, chiar dacă o astfel de intervenție vine îmbrăcată în intenții „bune”. Isus le-a permis oamenilor să se certe cu El. A tolerat insulte. A suferit prejudicii fără să Se plângă. Dar un lucru nu l-a permis Isus niciodată: obstrucționarea – sau încercarea deliberată de împiedicare sau anulare – a planului lui Dumnezeu pentru viața Lui.

Planul lui Dumnezeu Îl motivează pe Domnul Isus; este rațiunea vieții Sale. Planul lui Dumnezeu pentru viața Sa este mai important decât hrana fizică: „Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis” (Ioan 4:34; compară cu Marcu 6:31). Viața lui Isus este „hrănită” de planul lui Dumnezeu; toate celelalte lucruri sunt în plan secund. Viața lui Isus este supusă voinței lui Dumnezeu în mod desăvârșit. Tot la fel, urmașii Domnului pot pretinde că sunt cu adevărat ai Lui numai când duc o viață care Îl are în centru pe Dumnezeu și se concentrează pe planul Său pentru răscumpărarea lor.

O străfulgerare a gloriei împărăției divine

„Adevărat vă spun că sunt unii din cei ce stau aici care nu vor muri până nu vor vedea Împărăția lui Dumnezeu venind cu putere” (Marcu 9:1).

Acest verset ar trebui citit în lumina ultimelor versete din Marcu 8, unde Isus vorbește despre prețul uceniciei. Isus afirmă clar că „de oricine se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, în acest neam preacurvar și păcătos, Se va rușina și Fiul omului *când va veni în slava Tatălui Său împreună cu sfinții îngeri*” (Marcu 8:38, subl. ad.). În această pericopă, există două ere sau perioade la care face referire Isus: era generației prezente și era generației în viață pe pământ la momentul revenirii lui Isus. Schimbarea la Față a lui Isus – Transfigurarea Lui – din Marcu 9:2-7 este o reprezentare limitată, dar fidelă a evenimentului major al glorificării Sale viitoare. Petru, care a fost de față, pare să înțeleagă evenimentul în modul acesta: „În adevăr, v-am făcut cunoscute *puterea și venirea Domnului nostru Isus Hristos* nu întemeindu-ne pe niște basme meșteșugit alcătuite, ci *ca unii care am văzut noi înșine, cu ochii noștri, mărirea Lui*” (2 Petru 1:16, subl. ad.). Cu privire la cei care „nu vor muri”, din Marcu 9:1, *Comentariul Biblic Adventist* declară: „Este un lucru semnificativ că toate cele trei evanghelii sinoptice relatează Schimbarea la Față imediat după prezicerea aceasta. [...] În plus, toate trei menționează faptul că Schimbarea la Față a avut loc cam la o săptămână după această afirmație, subînțelegându-se că evenimentul era o împlinire a profeției. Legătura dintre cele două părți ale relatării pare să înlăture posibilitatea ca Isus să Se refere la altceva decât la Schimbarea la Față, care era o demonstrație în miniatură a împărăției slavei” (vol. 5, p. 436).

Pe de altă parte, s-ar putea spune că Marcu face trimitere la evenimentul escatologic al glorioasei zile a revenirii lui Isus, când „unii [din acel neam preacurvar și păcătos]” (Marcu 9:1) vor primi pedeapsa finală prin condamnare. Moartea, în cazul acesta, presupune moartea a doua. Prin urmare, cei neprihăniți nu ar trebui luați în calcul în Marcu 9:1. Dar, pentru a înțelege versetul în acest context, verbul „a muri” trebuie interpretat ca referire simbolică la „moartea a doua”.

O altă interpretare a textului din Marcu 9:1 derivă dintr-un sens particular al cuvântului „a vedea”. Grecescul *eidon* poate fi interpretat într-un sens mai general și tradus cu „a percepe, a deveni conștient de ceva, a observa în mod special, a experimenta ceva, a manifesta interes pentru” (vezi *A Greek-English Lexicon of the New Testament...*,

p. 279, 280). În sensul acesta, promisiunea din Marcu 9:1 poate include și alte evenimente pe lângă împlinirea promisiunii prin Schimbarea la Față. Și poate include și pe alții în afară de Petru, Iacov și Ioan, care au fost singurii martori la transfigurarea Domnului Isus.

Un comentariu al lui R. Alan Cole poate fi de folos în acest punct al discuției: „Versetul [Marcu 9:1] trebuie, prin urmare, să facă referire fie la Schimbarea la Față, care are loc imediat după, lucru care pare rezonabil; fie la evenimente ulterioare petrecute nu mai târziu decât durata vieții unui om de atunci, cum ar fi biruința lui Hristos asupra crucii, confirmată de înviere (Coloseni 2:15); fie la venirea Duhului; fie la extinderea ulterioară a binecuvântărilor împărăției în rândul neamurilor” (*Mark: An Introduction and Commentary*, vol. 2 din Tyndale New Testament Commentaries, 1989, p. 213, 214).

Un alt detaliu important de remarcat în Marcu 9:1 este că verbul *erchomai*, tradus cu „a veni” în fragmentul „Împărăția lui Dumnezeu venind cu putere”, este folosit la timpul perfect, sugerând ideea că împărăția deja a venit. Această idee este în concordanță cu mesajul Evangheliei după Marcu: „Împărăția lui Dumnezeu este aproape” (Marcu 1:15). Încă o dată, subiectul principal este aici împărăția lui Dumnezeu. Hristos speră cu ardoare ca unii dintre cei care stăteau în jurul Lui să înțeleagă sau să conștientizeze, înainte de ziua morții Sale, în ce constă împărăția Sa.

Fără îndoială, Schimbarea la Față și alte evenimente care au urmat, precum crucificarea și învierea lui Isus, au fost jaloane importante menite să testeze și să întărească credința ucenicilor. Această idee pare să fie în armonie cu perspectiva lui Ellen G. White: „Ucenicii credeau că Moise și Ilie fuseseră trimiși să Îl protejeze pe Învățătorul lor și să consolideze autoritatea Lui de împărat. Dar, înainte de coroană, trebuia să vină crucea. Subiectul discuției lor cu Isus nu era instaurarea lui Hristos ca împărat, ci moartea Sa la Ierusalim” (*Hristos, Lumina lumii/Viața lui Isus*, p. 422).

Schimbarea la Față/Transfigurarea a fost „o avanpremieră” a evenimentului magnific de la sfârșitul zilelor: a doua venire. Un astfel de eveniment glorios i-a umplut pe ucenici de uimire. Înaintea ochilor lor s-au arătat Moise și Ilie și au vorbit cu Isus (Marcu 9:4). Potrivit lui Ellen G. White, atât Moise, cât și Ilie îi reprezintă pe cei răscumpărați. Ilie îi reprezintă pe aceia care nu vor gusta moartea, iar Moise, pe aceia care vor învia din țărâna pământului. „Pe munte a fost reprezentată în miniatură împărăția viitoare a slavei – Hristos Împăratul, Moise ca reprezentant

al sfinților înviați, iar Ilie, al celor schimbați” (*Hristos, Lumina lumii/ Viața lui Iisus*, p. 422).

Schimbarea la Față ocupă un rol important în firul narativ al Evangheliei după Marcu. Prin acest eveniment, rolul lui Isus de Fiu al lui Dumnezeu este consolidat. Dumnezeu Tatăl dezvăluie o frântură a splendorii împărăției Sale. Apoi se formează un nor și umbrește slava lui Dumnezeu. Tatăl vorbește din nor, contrazicând sfatul pripit și arogant al lui Petru. După cum spune Marcu, „din nor s-a auzit un glas, care zicea: «Acesta este Fiul Meu preaiubit: de El să ascultați!»” (Marcu 9:7). Acest episod ilustrează cât de important este să Îl recunoaștem pe Isus ca Fiu al lui Dumnezeu. Însă ne transmite și că este esențial să ascultăm de El, nu doar să Îl recunoaștem. În Biblie, ascultarea este un sinonim pentru supunere. O astfel de supunere, sau ascultare, implică o predare zilnică față de Isus Hristos. Prin urmare, supunerea noastră ar trebui să urmeze cunoașterii Lui.

În pasajele din Evanghelia după Marcu pe care tocmai le-am studiat, autorul scoate în evidență identitatea mesianică a lui Isus și oferă indicii majore cu privire la puterea și gloria împărăției Sale. Suzanne W. Henderson exprimă bine această idee când scrie: „Al doilea evanghelist categoric făurește această identitate în flăcările misiunii mesianice a lui Isus: aceea de a anunța din timp victoria decisivă a lui Dumnezeu asupra puterilor din actuala eră a răului” (*Christology and Discipleship in the Gospel of Mark*, 2006, p. 4).

Aplicație

1. Evenimentul Schimbării la Față a fost indescritibil de uimitor sau de șocant, astfel că ucenicii s-au speriat (Marcu 9:6). Invită-i pe membrii grupei să se oprească pentru o clipă și să se gândească la a doua venire a Domnului Isus. Care sunt primele gânduri care le vin în minte? Roagă-i pe câțiva să își împărtășească impresiile.
2. Ce se va întâmpla la a doua venire cu neprihănirii care au murit? În cadrul grupei, analizați învățătura apostolului Pavel: „Într-o clipă, într-o clipeală din ochi, la cea din urmă trâmbiță. Trâmbița va suna, morții vor învia nesupuși putrezirii și noi vom fi schimbați. [...] Atunci se va împlini cuvântul care este scris: «Moartea a fost înghițită de biruință»” (1 Corinteni 15:52,54). Ce speranță și alinare găsiți în această perspectivă?

Lecții pentru ucenici (II)

Sabat după-amiază

De memorat: „Căci Fiul omului n-a venit să _____, ci _____ să slujească și să-și dea viața _____ pentru _____!” (Marcu 10:45).

Studiul din săptămâna aceasta are în vedere capitolul 10 din Evanghelia după Marcu, ce încheie secțiunea specială în care Domnul Isus îi învață pe ucenici și-i pregătește pentru cruce. Aproximativ jumătate din capitol este dedicată ucenicilor în sine, iar restul tratează chestiuni importante pentru ucenicie, dar spuse prin prisma altora care interacționează cu Isus. Fariseii vin și se ceartă cu El cu privire la divorț. Părinții își aduc copiii pentru ca Isus să îi binecuvânteze. Un om bogat Îi pune întrebări cu privire la viața veșnică, iar un orb Îi cere să îi redea vederea.

Acest capitol din Marcu transmite învățături importante cu privire la ce înseamnă să Îl urmărim pe Isus, în mod special în aspectele cotidiene: căsătorie, copii, raportarea la bogății, precum și care sunt răsplata și prețul când Îl urmărim pe Isus. Acestea sunt completate de vindecarea celui de-al doilea orb (Marcu 10:46-52; compară cu Marcu 8:22-26), care încheie secțiunea (Marcu 8:22 – 10:52) și constituie o frumoasă ilustrare a costurilor și rezultatelor de care avem parte când Îl urmărim pe Isus.

Împreună, aceste lecții îl pregătesc pe urmașul lui Isus – indiferent dacă vorbim de ucenicii de acum 2.000 de ani sau de ucenicii din secolul XXI – pentru solicitările care vin odată cu ucenicia.

1 Citește Marcu 10:1-12 și Geneza 1:27 și 2:24. Ce capcană ascundea întrebarea fariseilor despre divorț și ce lecții a transmis Isus prin răspunsul Său?

În acest pasaj, fariseii Îl întreabă pe Domnul dacă este permis ca un bărbat să divorțeze. În rândul fariseilor, divorțul era considerat legal. Întrebarea era din ce motive. Școala lui Șammai era, fără îndoială, mai restrictivă – numai pe motiv de infertilitate, neglijare materială, neglijare emoțională sau infidelitate conjugală. Școala lui Hillel era mult mai indulgentă, permițând divorțul din aproape orice motiv, deși procesul de acordare a divorțului era mai complex, contribuind la încetinirea procedurii.

Prin urmare, poate părea puțin ciudat că fariseii Îi pun lui Isus întrebarea generală dacă divorțul este acceptabil. În spatele acestei întrebări se ascundea un complot care căuta să Îi creeze lui Isus neplăceri cu Irod Antipa, conducătorul regiunii de la est de Iordan, unde Se afla Isus atunci. Antipa divorțase și se căsătorise cu Irodiada, soția fratelui său. Irod îl decapitase pe Ioan Botezătorul din cauza muștrărilor la adresa acestei relații ilicite (vezi Matei 14:1-12).

Isus parează întrebarea lor cu propria Lui întrebare, cerându-le fariseilor să spună ce a poruncit Moise în această privință. Pasajul la care fac referire fariseii în răspunsul lor se găsește în Deuteronomul 24:1-4, care descrie un caz aparte de recăsătorire după divorț. Israelii din zilele lui Moise practicau deja divorțul. Jurisprudența descrisă în Deuteronomul 24 era menită să ofere protecție femeii. Dar în zilele lui Isus, lucrul acesta fusese răstălmăcit de Școala lui Hillel pentru a face mai ușor divorțul din aproape orice motiv. Prin urmare, legea menită să protejeze femeia era folosită pentru a facilita abandonarea ei.

În loc să dezbată jurisprudența din Deuteronomul 24, Isus amintește de idealul original al lui Dumnezeu pentru căsătorie, din Geneza 1 și 2. El vorbește despre faptul că la început Dumnezeu a făcut un bărbat și o femeie (Geneza 1:27), două persoane. Apoi combină acest adevăr cu Geneza 2:24, text conform căruia un bărbat își lasă părinții și se alătură soției sale, iar cei doi devin un singur trup. Acest concept al unității devine baza afirmării legăturii căsătoriei de către Isus. Ceea ce Dumnezeu a unit nu ar trebui ca oamenii să despartă.

Ce poate face biserica ta pentru a întări relațiile de căsătorie ale membrilor ei? Cum îi ajută pe cei ale căror căsnicii s-au destrămat deja?

2 Citește Marcu 10:13-16. Ce făcea Isus pentru cei care-și aduceau copiii la El?

Deși copiii erau foarte doriți în lumea antică (în mod special băieții, într-o cultură dominată de bărbați), nașterea și copilăria nu erau ușoare. Fără asistența medicală modernă, riscurile pentru mamele în travaliu și pentru nou-născuți, sugari și copii erau ridicate. Multe culturi foloseau remedii tradiționale și amulete pentru a proteja persoanele vulnerabile de forțele malefice.

Deși erau doriți, copiii aveau un statut social inferior, asemănător cu cel al sclavilor (Galateni 4:1,2). În lumea greco-romană, cei care erau diformi sau nedoriți erau abandonați sau chiar aruncați în vreun râu. Băieții erau mai valoroși decât fetele; uneori fetițele nou-născute erau lăsate pradă elementelor naturii ca să moară. Câteodată, acești bebeluși abandonați erau „salvați” numai pentru a fi crescuți și vânduți ca sclavi.

Ucenicii par să nu fi înțeles învățătura lui Isus din Marcu 9 cu privire la primirea împărăției lui Dumnezeu ca un copilăș (Marcu 9:33-37). Acum ei le mustră pe mamele care-și aduseseră copiii la Isus să îi binecuvânteze, gândindu-se că El nu ar avea timp de o sarcină atât de simplă.

Se înșelau. Isus este revoltat. În Evanghelia după Marcu Domnul Isus are câteva reacții șocante și este revelator faptul că una dintre aceste reacții puternice a fost față de aceia care îi împiedicau pe copii să vină la El. Isus insistă ferm ca ucenicii să nu stea în calea copiilor. De ce? Pentru că împărăția lui Dumnezeu este a lor și aceasta trebuie primită cu atitudinea și viziunea unui copil – o referire probabil la încrederea simplă, absolută, în Dumnezeu.

„Caracterul vostru necreștin să nu-L reprezinte greșit pe Isus! Nu-i țineți pe micuți la distanță de El prin răceala și asprimea voastră! Nu le dați niciodată motiv să simtă că cerul nu ar fi un loc plăcut pentru ei dacă ați fi și voi acolo! Nu vorbiți despre religie ca despre un lucru pe care copiii nu îl pot înțelege și nici nu vă purtați ca și cum nu este de așteptat din partea lor să-L primească pe Hristos în copilărie! Nu le dați impresia greșită că religia lui Hristos este o religie a întristării și că, venind la Mântuitorul, ei trebuie să renunțe la tot ceea ce face viața mai frumoasă!” (Ellen G. White, *Divina vindecare*, p. 43, 44).

Cum Îl poți transmite mai bine pe Domnul Isus copiilor din jurul tău și în special celor din biserica ta?

3 Citește Marcu 10:17-31. Ce lecții esențiale sunt transmise aici despre credință și costul uceniciei pentru oricine, bogat sau sărac?

Modul în care Îl abordează acest om pe Domnul Isus demonstrează sinceritatea și respectul pe care le avea pentru El. Aleargă, îngenunchează înaintea Lui și Îi pune întrebarea esențială pentru destinul fiecărei ființe umane: *Care sunt cerințele pentru a moșteni viața veșnică?* Isus îi răspunde făcând referire la a doua tablă a Decalogului. Din nou, bărbatul își manifestă idealismul, spunând că a păzit toate acestea încă din tinerețe.

Dintre cele patru evanghelii, numai Marcu notează că Isus l-a îndrăgit pe acest om. Există ceva emoționant la idealismul acestui bărbat. Dar Isus îi pune la încercare sinceritatea, cerându-i să vândă totul și să Îl urmeze. Omul pleacă descurajat, pentru că avea multe bogății. De fapt, nu păzea cu adevărat poruncile. O călca pe prima, punând ceva mai presus de Dumnezeu în viața lui. Bogățiile sale erau idolul lui.

Isus explică apoi cât de seducătoare sunt bogățiile și că este mai ușor pentru un animal mare precum cămila să treacă prin urechea unui ac decât pentru un bogat să intre în cer.

Ucenicii sunt uimiți de cuvintele lui Isus și se întreabă cine poate fi mântuit. Isus prezintă concluzia în Marcu 10:27 – „Lucrul acesta este cu neputință la oameni, dar nu la Dumnezeu, pentru că toate lucrurile sunt cu putință la Dumnezeu.”

Marcu 10:27 pare un final frumos pentru istorisire: nu poți ajunge în cer prin propriile eforturi, ai nevoie de harul lui Dumnezeu pentru a fi mântuit.

Dar Petru se trezește spunând că el și prietenii lui au lăsat totul pentru a-L urma pe Isus. Isus răspunde că orice ai lăsat pentru a-L urma nu este nimic în comparație cu ceea ce vei primi, acum și „în veacul viitor”.

Iată cheia: moartea Domnului Isus este cea care înlătură vina omului, după care harul lui Hristos și învierea Sa sunt cele care îi dau putere să asculte de poruncile Sale.

Citește Romani 6:1-11. Cum transmit aceste versete realitatea harului lui Dumnezeu în viața noastră, atât prin faptul că ne îndreptățește, cât și prin faptul că ne înnoiește prin El?

4 Citește Marcu 10:32-45. Cum exprimă aceste versete continua neștiință a ucenicilor cu privire la misiunea Lui și la ce înseamnă a-L urma?

Domnul Isus Se apropie și mai mult de Ierusalim în drumurile Sale și, pe măsură ce înaintează, le descoperă ucenicilor ce se va întâmpla acolo. Nu este un scenariu pe care vor să îl audă. Este șocantă precizia cu care Își descrie Isus moartea și învierea. Dar este ușor să ignori ceea ce nu vrei să auzi. Asta par să facă și Iacov și Ioan când Îl abordează pe Domnul cu o cerere personală. Isus, pe bună dreptate, cere mai multe detalii, iar aceștia Îi răspund că vor să stea la dreapta și la stânga Lui în slava Sa. Este ușor să le critici cererea pe baza unui presupus egocentrism ieșit din comun. Dar acești doi bărbați se dedicaseră slujirii lui Isus, iar dorințele lor nu erau probabil complet egoiste în fond.

Isus caută să îi facă să înțeleagă mai bine ceea ce Îi cer. Îi întreabă dacă pot să bea din același pahar cu El sau să fie botezați cu botezul Lui. Paharul Lui va fi paharul suferinței în Ghetsimani și pe cruce (compară cu Marcu 14:36), iar botezul Lui va fi moartea și îngroparea Lui (Marcu 15:33-47) – evenimente paralele cu botezul Lui consemnat în Marcu 1.

Dar Iacov și Ioan nu văd lucrul acesta. Ei răspund la repezeală că pot. Isus profetizează apoi că vor bea într-adevăr paharul Lui și vor fi botezați cu botezul Lui. Iacov a fost primul dintre apostoli care a murit ca martir (Faptele 12:2). Ioan a fost cel care a trăit cel mai mult dintre apostoli și a fost exilat pe Patmos (Apocalipsa 1:9). Dar Isus afirmă că Dumnezeu este Cel care stabilește cine ocupă pozițiile de onoare.

Cum au răspuns ceilalți ucenici la cuvintele lui Isus? Nu prea bine. Același cuvânt grecesc, *aganakteō*, „a fi mâniat, indignat”, care apare în Marcu 10:14 cu privire la mânia lui Isus față de împiedicarea copiilor să vină la El este folosit și în Marcu 10:41.

Isus îi cheamă apoi pe toți să le împărtășească una dintre cele mai profunde învățături ale Sale. El le spune că aceia care stăpânesc peste neamuri/neevrei se folosesc de putere pentru a obține avantaje personale. Dar în împărăția lui Dumnezeu puterea trebuie folosită întotdeauna pentru a-i ridica și binecuvânta pe alții. Ca Împărat al împărăției lui Dumnezeu, Isus este un exemplu. Cum? Dându-Și viața ca răscumpărare – nu tocmai ceea ce urmașii Săi se așteptau să audă.

Ce înseamnă ca, în calitate de creștin, să le fii „slujitor” altora? Cum manifesti acest principiu în interacțiunile tale zilnice cu oamenii?

5 Citește Marcu 10:46-52. Cum a reacționat Bartimeu la faptul că Isus din Nazaret trecea pe acolo?

Până în acest moment în Evanghelia după Marcu, Isus le-a cerut oamenilor, cu câteva excepții, să păstreze tăcerea cu privire la minunile Lui și la cine este El. În această relatare, pe când Isus iese din Ierihon, un orb care cerșea pe marginea drumului, la auzul faptului că Acela care trece este Isus din Nazaret, începe să strige: „Isuse, Fiul lui David, ai milă de mine!” (Marcu 10:47). Rezonând cu Motivul Tainei/Revelației din această evanghelie, mulțimea încearcă în van să îl facă să tacă pe cerșetorul gălăgios.

Dar Bartimeu este neînduplecat și strigă și mai tare: „Fiul lui David, ai milă de mine!” (Marcu 10:48). Cuvintele Lui sunt o mărturisire atât a credinței în Isus ca Mesia, cât și a încrederii că El îl poate vindeca. Titlul „Fiul lui David” era asociat în zilele lui Isus cu două concepte – reinstaurarea unui rege pe tronul lui Israel (compară cu Isaia 11; Ieremia 23:5,6; 33:15; Ezechiel 34:23,24; 37:24; Mica 5:2-4; Zaharia 3:8; 6:12) și faptul că această persoană importantă avea să fie un vindecător și un exorcist.

Isus Se oprește și le spune să îl cheme pe orb. În mod semnificativ, orbul își aruncă haina când vine la El. Pe vremea lui Isus, orbii se aflau pe treapta cea mai de jos a societății, alături de văduve și de orfani. Erau persoane care trăiau la limita subzistenței și se aflau într-un pericol real. Haina era singura protecție a respectivului om. Lăsarea ei în urmă însemna că avea credința că Isus îl va vindeca.

Isus nu dezamăgește. De altfel, de fiecare dată când în evanghelii cineva vine la El după ajutor, îl primește întotdeauna. Domnul îi pune aceeași întrebare pe care le-a pus-o lui Iacov și Ioan în Marcu 10:36 – „Ce vrei să-ți fac?” (Marcu 10:51). Fără ezitare, orbul cere să își recapete vederea, pe care Isus i-o redă imediat. Orbul merge după El pe drum.

Această narațiune încheie secțiunea despre ucenicie din Marcu, slujind drept cadru al acestei secțiuni alături de cealaltă istorisire despre vindecarea unui orb, din Marcu 8:22-26. Cele două episoade ilustrează faptul că ucenicia înseamnă să vezi lumea cu alți ochi, uneori nu clar la început, dar urmându-L întotdeauna pe Isus pe calea pe care merge.

În ce mod ai strigat și tu uneori: „Isuse, Fiul lui David, ai milă de mine!”? Ce s-a întâmplat și ce ai învățat din acea experiență?

Suplimentar: Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, cap. 56, 57

„Isus a iubit totdeauna copiii. El primea simpatia lor copilărească și iubirea lor sinceră, neprefăcută. Laudele recunoscătoare de pe buzele lor curate erau ca o muzică pentru urechile Sale și Îi înviorau inima atunci când era abătut din cauza oamenilor vicleni și fățarnici cu care venea în contact. Oriunde mergea Mântuitorul, bunătatea înfățișării Sale și purtarea Sa delicată și amabilă câștigau iubirea și încrederea copiilor. [...]

Acelora care, asemenea tânărului bogat, sunt în posturi de încredere și au averi mari li se va părea poate un sacrificiu prea mare să lase totul pentru a-L urma pe Hristos. Dar aceasta este regula de purtare pentru toți cei care doresc să devină ucenici ai Săi. Nu se primește nimic altceva decât ascultare. Predarea de sine este miezul învățăturilor lui Hristos. Adesea ni se pare că ne este impusă într-un limbaj care pare poruncitor, pentru că nu există altă cale de a-l salva pe om decât de a îndepărta lucrurile care, dacă ar fi cultivate, ar duce la degradarea întregii ființe” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 511, 523).

Studiu zilnic: Matei 12 – 18; Ellen G. White, *Divina vindecare*, cap. „Cunoașterea primită prin Cuvântul lui Dumnezeu”, subcap. „Descoperiri mai clare ale lui Dumnezeu” și „Educația în viața veșnică”

1. De ce Domnul Se adresa mulțimilor în pilde?

2. Ce făceau bolnavii ca să se poată atinge de poala hainei Mântuitorului?

3. Cum erau gândurile ucenicului numit de Isus „Satano”?

4. Cum a spus Domnul să ne purtăm cu cei micuți?

5. Cum cresc puterile naturii umane?

Privire generală

În capitolele anterioare pe care le-am studiat, Marcu a accentuat atenția deosebită pe care Hristos a acordat-o în predicile Sale împărăției lui Dumnezeu. În capitolul 10 însă, Marcu notează impactul împărăției lui Dumnezeu asupra inimii acelor care i-au acceptat principiile. Marcu ne împărtășește apoi și modul în care putem avea parte de împărăția lui Dumnezeu în timp ce așteptăm marea ei manifestare la sfârșitul timpului.

Teme

Studiul nostru din această săptămână caută să răspundă la întrebarea cum putem intra în împărăția lui Dumnezeu. Vom vedea de asemenea dificultățile cu care se confruntă oamenii în încercarea de a intra în împărăție sau de a avea parte de împărăție acum. Vom avea în vedere următoarele trei aspecte:

1. Marcu ilustrează că oamenii care vor să intre în împărăția lui Dumnezeu trebuie să dovedească atitudinea naturală a copilașilor.
2. Dumnezeu îi cheamă atât pe bogați, cât și pe săraci să intre în împărăția lui Dumnezeu.
3. Pentru a ne bucura de împărăția lui Dumnezeu în prezent trebuie să păstrăm în minte anumite principii.

Comentariu

Împărăția lui Dumnezeu și copilașii

La fel ca în capitolele anterioare din Evanghelia după Marcu, subiectul împărăției lui Dumnezeu ocupă un loc central în capitolul 10. Însă autorul are în vedere și un element adiacent: cum intră oamenii în împărăția lui Dumnezeu. Cu alte cuvinte, cât de greu le este să facă lucrul acesta. Marcu exprimă această preocupare sub forma a două întrebări: „Ce să fac ca să moștenesc viața veșnică?” (Marcu 10:17) și „Cine poate atunci să fie mântuit?” (Marcu 10:26). În esență, aceste două întrebări exprimă aceleași idei: cine poate intra în împărăția lui Dumnezeu. Mai mult, răspunsurile la ambele întrebări afirmă importanța acordată de Domnul Isus împărăției lui Dumnezeu în predicarea Sa.

Pentru a intra în împărăția lui Dumnezeu, oamenii trebuie să o accepte și să creadă în ea cu încrederea și credința naturală a unui copilăș. Marcu 10:15 specifică: „Adevărat vă spun că oricine nu va primi Împărăția lui Dumnezeu ca un copilăș cu niciun chip nu va intra în ea.” Părinții pot confirma că, atunci când le dau cadouri micuților lor, aceștia nu întrebă ce trebuie să facă pentru a primi cadourile. Ei doar își întind brațele și iau darul. Isus Își dorește cu ardoare să vadă aceeași nerăbdare și acceptare în inima ascultătorilor Săi ca reacție la mesajul Său despre împărăție și la împărăție însăși. Limba greacă pare să întărească această idee. Verbul tradus cu „a primi” în versetul 15 provine din cuvântul grecesc *decho-mai*, care înseamnă „a apuca ceva”, „a primi cu bucurie informații și a le considera adevărate – a primi, a accepta, a crede cu ușurință”; „a accepta cu deschidere prezența unei persoane”, «a întâmpina cu bucurie»” (Johannes P. Louw și Eugene Albert Nida, *Greek-English Lexicon of the New Testament...*, vol. 2, 1989, p. 220, 372, 453). Cu alte cuvinte, Isus le spune ucenicilor Săi, precum și restului de ascultători, că, dacă vor să intre în împărăție, trebuie să *creadă* în împărăție, trebuie să *întâmpine* împărăția *cu bucurie* și trebuie să o *apuce* cu entuziasmul unui copil atunci când prinde în mână un cadou. Pe scurt, putem intra în împărăție dacă acceptăm vestea bună despre ea. Când vom crede vestea bună, ne vom însuși împărăția.

Chemare adresată atât bogaților, cât și săracilor

Pasajul despre tânărul bogat urmează imediat după ce Domnul Isus îi binecuvântează pe copilăși. Tânărul bogat se afla printre oamenii din mulțime care au văzut cum Domnul i-a luat pe copii în brațe și i-a binecuvântat. Acum Isus vorbește despre cum pot intra oamenii mari în împărăția lui Dumnezeu. Poate că tânărul a fost impresionat de compasiunea lui Isus față de copii și întrebarea lui a izvorât dintr-o inimă topită în acel moment de mila Salvatorului. Atras de Isus, tânărul întreabă: „Ce să fac ca să moștenesc viața veșnică?” (Marcu 10:17). În această întrebare, Marcu leagă două idei: moștenirea vieții veșnice și împărăția lui Dumnezeu. În pasajele care urmează în capitolul 10, Isus prezintă două elemente care pot împiedica sau îngreuna intrarea în împărăția lui Dumnezeu. Din răspunsul Lui aflăm că intrarea în împărăția lui Dumnezeu nu este complicată. Totodată trebuie să fim conștienți de dificultățile sau de cursele în care putem cădea în drumul nostru spre împărăție. Prima cursă implică bunurile materiale pe care le deținem.

După ce am citit episodul cu tânărul bogat, observăm că moștenitorii împărăției lui Dumnezeu cunosc foarte bine legea Lui și Scripturile. Dumnezeu îi iubește pe cei care Îi urmează învățăturile. Dar simpla ascultare nu este suficientă pentru a ne asigura intrarea în împărăția lui Dumnezeu. În Marcu 10:21,22, Isus identifică un aspect important care întărește principiile transmise în scena cu copilașii. Marcu scrie despre Isus și tânărul conducător bogat: „Isus S-a uitat țintă la el, l-a iubit și i-a zis: «Îți lipsește un lucru; du-te de vinde tot ce ai, dă la săraci, și vei avea o comoară în cer. Apoi vino, ia-ți crucea și urmează-Mă.» Măhnit de aceste cuvinte, omul acesta a plecat întristat de tot, căci avea multe averi.” Isus l-a îndrăgit pe tânăr și a apreciat devotamentul lui față de legea lui Dumnezeu. Cu toate acestea, tânărul nu credea în împărăția lui Dumnezeu și în tot ce presupunea aceasta. Numai o persoană care a acceptat împărăția lui Dumnezeu și care crede în ea poate avea parte de ea. Tânărul bogat nu credea în împărăție sau cel puțin nu era dispus să creadă în ea sau să o accepte.

La fel ca unii dintre ucenicii lui Isus, tânărul bogat conceptualiza împărăția lui Dumnezeu în termeni pământești, bogăția și puterea fiind componentele principale. S-ar putea spune că tânărul bogat era deja cetățean al „marii împărății” de pe acest pământ, adică împărăția lui Mamona sau a bogățiilor. „Căci avea multe averi” (Marcu 10:22). Dar, deși credea în Scriptură, tânărul bogat nu era dispus să renunțe la „propria împărăție”. Am putea susține că nu credea că împărăția divină putea să îi aducă în final viața mai bună pe care o căuta. Subiectul acestui pasaj nu este moralitatea sau bogăția, ci importanța pe care o acordă împărăției divine aceia care se declară credincioși în Isus. Din nefericire, prea mulți oameni construiesc în această lume imperii imense care îi împiedică să vadă ce relevanță ar avea împărăția lui Dumnezeu în viața lor. Prin urmare, nu pun pe primul loc împărăția lui Dumnezeu.

În discuția sa cu Petru, Isus a spus: „Adevărat vă spun că nu este nimeni care să fi lăsat casă sau frați sau surori sau tată sau mamă sau nevastă sau copii sau holde pentru Mine și pentru Evanghelie și să *nu primească acum, în veacul acesta, de o sută de ori mai mult*: case, frați, surori, mame, copii și holde, împreună cu prigoniri, iar în veacul viitor, viața veșnică” (Marcu 10:29,30, subl. ad.). În aceste versete se subînțelege o schimbare radicală a vechilor priorități în viață.

Important aici este că împărăția lui Dumnezeu trebuie să se înalțe în inima omului mai presus de devotamentul față de oricare altă „îm-

părăție” pământească. Prin urmare, Marcu pune accent pe stăpânirea lui Dumnezeu asupra vieții noastre. Când ne domină viața, Domnul stăpânește asupra bunurilor noastre. Dacă nu se întâmplă lucrul acesta, ieșim singuri din împărăția lui Dumnezeu.

Intrarea în împărăția lui Dumnezeu

Am analizat deja un obstacol major în calea intrării în împărăția lui Dumnezeu: bunurile materiale puse mai presus de împărăția lui Dumnezeu. Următorul subiect pe care îl vom discuta vizează relațiile dintre oameni. Cum ar trebui să trăiască cetățenii împărăției lui Dumnezeu în comuniune unii cu alții? Acest subiect reprezintă acum punctul nostru de interes.

Pentru început remarcăm că, în această parte din Marcu 10, este accentuată expresia „între voi”. Marcu 10:31 face legătura dintre discuția anterioară, despre posesiunile materiale, și discuția despre relații. Isus declară: „Mulți din cei dintâi vor fi cei de pe urmă, și mulți din cei de pe urmă vor fi cei dintâi.” Cu alte cuvinte, intrarea în împărăția lui Dumnezeu nu se bazează pe ierarhia umană. Pentru a ilustra această idee, să revenim pentru o clipă la pasajul despre Isus și ucenicii Săi în drum spre Ierusalim! Ucenicii credeau că Isus Se ducea la Ierusalim să pună bazele împărăției Sale. Prin urmare, doi dintre ei Îi adresează o rugămintă: „Dă-ne [...] să ședem unul la dreapta Ta și altul la stânga Ta când vei fi îmbrăcat în slava Ta” (Marcu 10:37). Observi că ucenicii nu au cerut să intre în împărăție? În schimb, au cerut poziții importante în cadrul acesteia. În răspunsul Lui, Isus a explicat că aceia dintre urmașii Săi care s-au străduit să intre în împărăție vor primi deopotrivă binecuvântări (Marcu 10:30) și persecuții în viața aceasta.

În Marcu 10:38-40 Isus a accentuat, încă o dată, că împărăția Sa includea paharul suferinței, nu o viață de domnie asupra altora. Nu este nimic greșit în a aspira la excelență în vreo instituție sau organizație, inclusiv în comunitățile ecleziastice. Dar Isus a pus accent pe modul în care ar trebui să se desfășoare o astfel de căutare a excelenței. În Marcu 10:42-45, El a specificat care ar trebui să fie atitudinea corectă a liderilor în comunitățile lor: „Oricare va vrea să fie mare între voi să fie slujitorul vostru și oricare va vrea să fie cel dintâi între voi să fie robul tuturor. Căci Fiul omului n-a venit să I se slujească, ci El să slujească și să-Și dea viața răscumpărare pentru mulți” (Marcu 10:43-45).

Cu alte cuvinte, cetățenia noastră în împărăția lui Dumnezeu – în mod special pentru aceia aflați în poziții de conducere – implică o viață de sacrificiu și de slujire, nu o viață de dominare a altora. Hristos este exemplul pe care ar trebui să ne străduim să îl urmăm.

Aplicație

1. Ce a vrut să spună Domnul când a zis: „Cât de anevoie este [...] să [se] intre în împărăția lui Dumnezeu” (Marcu 10:24)? Acest verset nu spune că este imposibil să intri în împărăția lui Dumnezeu, ci doar că este greu. De ce? Un posibil motiv este că se poate ca oamenii foarte bogați să nu observe nevoia lor de Dumnezeu sau ceea ce poate face El pentru ei.
2. Autorul acestui set de studii pentru instructori își amintește că în anii de studenție a avut ocazia să facă un studiu biblic cu un om bogat. Într-o zi, în timp ce parcurgeau materialul, bogatul s-a uitat direct în ochii autorului și i-a spus: „M-am bucurat să aflu mai multe despre Dumnezeul Bibliei. Dar nu cred că am nevoie de Dumnezeu. Dacă am nevoie de ceva, mă duc pur și simplu și cumpăr lucrul respectiv. Acesta este rostul vieții.” Putem obține totul în viață separați de Dumnezeu? Explică. Există unele lucruri în viață pe care nu le putem cumpăra cu bani? Care sunt acelea?
3. Există în grupa ta membri care cunosc oameni foarte bogați sau persoane aflate în poziții de conducere ori importante în societate? Dacă da, cum îi pot ajuta membrii grupei tale pe acești oameni să creadă că împărăția lui Dumnezeu este și pentru ei? De reținut că nimic nu este prea greu pentru Domnul! Din perspectivă umană, intrarea în împărăția lui Dumnezeu poate părea dificilă, dacă nu chiar imposibilă pentru unii oameni. Dar să nu uităm cuvintele lui Isus: „Lucrul acesta este cu neputință la oameni, dar nu la Dumnezeu, pentru că toate lucrurile sunt cu putință la Dumnezeu” (Marcu 10:27)!

Controverse în Ierusalim

Sabat după-amiază

De memorat: „Și, când stați în picioare de vă rugați, să _____ aveți împotriva cuiva, pentru ca și Tatăl vostru, care este în ceruri, să vă _____ greșelile _____” (Marcu 11:25).

O serie de cinci dispute între Isus și conducătorii religioși sunt consemnate în Marcu 2 și 3 (vezi Studiul 3). În studiul din această săptămână, după ce ajunge în Ierusalim Isus are șase polemici cu liderii religioși. Cele două serii de controverse sunt ca niște marcaje ale începutului și sfârșitului misiunii Sale pământești. Fiecare serie vizează chestiuni importante din viața creștină. Învățăturile lui Isus, chiar și în aceste situații polemice, ajută la călăuzirea credincioșilor atât în elementele fundamentale de credință, cât și în cele practice ale experienței de zi cu zi.

Conducătorii religioși vin să-L confrunte, să-L încurce și să-L învingă pe Isus, dar nu reușesc niciodată. Parte din studiul acestei săptămâni va include analiza aspectelor care îi aduc pe oameni în opoziție față de Dumnezeu și ce pot face creștinii pentru a trece peste prejudecăți când se adresează inimii celor care se opun chemării Duhului.

În Marcu 11, lucrarea lui Isus se desfășoară în Ierusalim cu ocazia Paștelui (martie-aprilie). Marcu 11 – 16 acoperă puțin mai mult de o săptămână. În această ultimă parte, timpul narativ încetinește semnificativ, în contrast cu primele 10 capitole, ce acoperă aproximativ trei ani și jumătate. Această încetinire indică importanța scenelor finale.

1 Citește Marcu 11:1-11 și Zaharia 9:9,10. Ce face Domnul Isus aici?

Jumătate din această narațiune redă ce se întâmplă când Isus trimite doi ucenici într-un sat din apropiere ca să ia un măgar pe care Domnul să călărească la intrarea în Ierusalim. De ce i se dedică atât de mult spațiu acestei relatări? Răspunsul vizează două aspecte. În primul rând, demonstrează puterea profetică a lui Isus, sporind prestigiul sosirii Sale și asociind-o cu voia lui Dumnezeu. În al doilea rând, acest aspect al relatării are legătură cu Zaharia 9:9,10, care vorbește despre rege intrând în Ierusalim călare pe un măgar. Amintește de intrarea lui Solomon în Ierusalim pe un măgar (1 Împărați 1:32-48), când Adonia a încercat să uzurpe tronul, iar David a poruncit ca Solomon să fie încoronat imediat.

„Cu cinci sute de ani înainte de nașterea lui Hristos, profetul Zaharia a prevestit venirea Împăratului lui Israel. Profetia aceasta urma să se împlinească acum. Acela care atâta vreme refuzase onorurile regale venea acum la Ierusalim ca moștenitorul promis al tronului lui David” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Isus*, p. 569).

Ierusalimul se află într-o regiune deluroasă la o altitudine de 750 de metri. În zilele lui Isus, populația acestuia era poate de 50.000 de locuitori, dar în perioada Paștelui numărul acestora creștea. Orașul se întindea pe o suprafață de doar 100 de hectare, iar Muntele Templului acoperea în jur de 15 dintre acele hectare. Superbul complex al templului domina orașul. Isus a intrat prin partea de est, coborând Muntele Măslinilor și intrând cel mai probabil prin Poarta de Aur pe Muntele Templului (o poartă în prezent zidită). Întregul oraș a fost tulburat de intrarea Sa, toți recunoscând semnificația gestului Său simbolic. Mulțimea care Îl însoțea pe Isus striga *hosanna*, un termen care la origine însemna „Salvează acum!”, dar care a ajuns să însemne „Laudă lui Dumnezeu!”

Vremea tăcerii și discreției, asupra căreia insistase Isus, trecuse. Acum Isus intră în mod public în Ierusalim făcând uz de un bine cunoscut gest simbolic regal. Intră în templu, dar, pentru că este târziu, doar Se uită în jur, apoi pleacă împreună cu cei 12 ucenici spre Betania. Ceea ce s-ar fi putut transforma într-o răscoală sau revoltă se încheie însă cu retragerea Sa în liniște. Dar ziua următoare va fi altfel.

Ideea de a călări un măgar evocă ideea de umilință. De ce este aceasta o trăsătură atât de importantă, mai ales pentru creștini? În lumina crucii, ce motive de mândrie am putea avea?

2 Citește Marcu 11:12-26. Cum înțelegi evenimentele descrise aici?

Dimineața, venind din Betania (aflată la puțin peste trei kilometri de Ierusalim), lui Isus Îi era foame. Văzând un smochin înfrunzit, S-a apropiat de El în speranța că va găsi niște fructe timpurii. Această faptă nu era considerată furt, deoarece, potrivit legii Vechiului Testament, o persoană putea mânca din roadele de pe câmpul sau din livada aproapelui pentru a-și potoli foamea (Leviticul 19:9; 23:22; Deuteronomul 23:25). Dar nu a găsit niciun fruct, așa că a zis pomului: „În veac să nu mai mănânce nimeni rod din tine!” (Marcu 11:14). Era un gest foarte ciudat și atipic pentru Isus, dar ceea ce urmează imediat după este și mai izbitor.

Ce s-a întâmplat în continuare a avut loc, cel mai probabil, în Curtea Neamurilor, unde avea loc vânzarea de animale pentru jertfă (permisă de puțin timp de Caiafa). Isus îi alungă pe vânzători din curte, pentru ca închinarea să se poată desfășura iarăși în liniște. Gestul Lui este un afront direct la adresa celor responsabili cu sistemul templului.

Isus combină două pasaje din Vechiul Testament sub forma unei muștrări usturătoare a comerțului nesfânt. El insistă că templul trebuie să fie o casă de rugăciune pentru toate popoarele (Isaia 56:7), evidențiind faptul că aici sunt incluse și neamurile. Apoi spune că liderii au făcut din templu o peșteră de tâlhari (Ieremia 7:11). La finalul acestei zile incredibile, Isus părăsește orașul împreună cu ucenicii Săi (Marcu 11:19).

În dimineața următoare, pe când se întorceau în oraș (vezi Marcu 11:20-26), ucenicii sunt uimiți să vadă smochinul uscat din rădăcini. În explicația Lui cu privire la ce s-a întâmplat, Isus îi învață o lecție despre rugăciune și iertare. Ce înseamnă toate acestea?

Aceste două episoade constituie a patra povestire în ramă din Marcu (vezi Studiul 4). În astfel de povestiri, ironia narativă sau paradoxul ia forma unor personaje similare care acționează contrastant sau a unor personaje contrastante care acționează similar. În această relatare, smochinul și templul sunt prezentate în paralel. Isus blestemă pomul, dar curăță templul – acțiuni contrastante. Dar paradoxul este că liderii religioși vor complota acum să Îl ucidă pe Isus și că acea acțiune va însemna sfârșitul importanței slujbelor de la templu, care s-au împlinit în persoana Domnului Isus.

Care sunt acele lucruri din viața ta care trebuie curățate de Domnul Isus? Cum se întâmplă lucrul acesta?

3 Citește Marcu 11:27-33. Care a fost provocarea adresată Domnului de liderii religioși și cum a răspuns El?

A doua zi după ce Isus a făcut ordine în templu, conducătorii religioși Îl confruntă în curțile templului, întrebând cu ce autoritate a acționat în ziua anterioară. Ei caută să Îl prindă în capcană. Dacă Isus spune că autoritatea Lui este de la Dumnezeu, atunci vor nega că un simplu tâmplar de la țară ar putea avea o astfel de autoritate. Dacă spune că autoritatea Lui este una omenească, atunci Îl vor respinge spunând că nu are minte.

Dar Domnul Isus Își dă seama de cursa pe care I-o întind și spune că va răspunde la întrebarea lor, dacă ei vor răspunde la cea pusă de El. Întrebarea Lui este dacă botezul lui Ioan Botezătorul era de la Dumnezeu sau de la oameni. Imediat, conducătorii își dau seama că ei sunt cei prinși în cursă. Dacă spun că de la Dumnezeu, atunci Isus va spune: „De ce nu l-ați crezut?”. Ca să spună că era de la oameni, le e teamă de norod. Prin urmare, mint și spun că nu știu. Aceasta Îi oferă lui Isus oportunitatea de a refuza să răspundă la întrebarea lor.

4 Citește Marcu 12:1-12. Ce urmează după refuzul lui Isus de a răspunde și care a fost rezultatul?

Isus spune o parabolă despre o vie, un proprietar și arendașii lui. Povestea spusă seamănă puternic cu parabola viei din Isaia 5, unde Dumnezeu îl acuză pe Israel de infidelitate. Toți aveau să recunoască această paralelă, mai ales conducătorii religioși.

Acțiunea se desfășoară într-un mod cât se poate de neobișnuit, întrucât arendașii refuză să îi ofere proprietarului orice fel de rod. În schimb, îi maltratează și îiucid slujitorii. În cele din urmă, proprietarul își trimite mult îndrăgitul fiu, pe care se așteaptă ca arendașii să îl respecte. Dar, printr-o logică ciudată, ei concluzionează că, dacă îl vor uide pe fiu, via va fi a lor. Lipsa lor de logică este frapantă, iar judecata care urmează să se abată asupra lor este îndreptătită.

Prin această povestire, Isus le transmitea conducătorilor religioși un avertisment solemn cu privire la direcția în care se îndreptau. În această lumină, pilda Lui este o avertizare plină de iubire. Nu este prea târziu pentru ei să se schimbe și să evite o judecată categorică. Unii se vor pocăi, se vor schimba și Îl vor accepta pe Isus. Alții, nu.

5 Citește Marcu 12:13-27. Ce se întâmplă aici și care sunt adevărurile pe care le transmite Domnul Isus?

Conducătorii religioși încercau să îl prindă pe Isus cu ceva ce puteau folosi pentru a-l condamna, fie în fața guvernatorului roman, fie în fața poporului. În această polemică este vorba despre plățirea taxelor. În acea perioadă și în acea zonă geografică, refuzul de a plăti taxele putea fi interpretat drept răzvrătire împotriva statului roman, o infracțiune gravă.

Răspunsul lui Isus de a da cezarului ce este al cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu nu doar că L-a ferit de căderea în capcană, dar a și oferit o învățătură profundă cu privire la responsabilitatea credinciosului față de stat. „El a declarat că, întrucât trăiau sub protecția puterii romane, aveau obligația să dea acelei puteri sprijinul cerut, atâta vreme cât aceasta nu venea în conflict cu o datorie mai înaltă. Deși supuși pașnici față de legile țării, ei trebuiau să dea ascultare în primul rând lui Dumnezeu” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 602).

Urmează apoi o întrebare despre înviere. Saduchei erau o categorie de preoți care acceptau numai cele cinci cărți ale lui Moise drept Scriptură. Nu credeau în înviere. Scenariul pe care îl prezintă lui Isus era probabil ipotetic. Era vorba despre șapte frați și o soție. Potrivit legii lui Moise, pentru ca bunurile materiale să rămână în familie, când un bărbat murea fără urmași, fratele lui trebuia să se căsătorească cu văduva acestuia și orice copii născuți din respectiva uniune aveau să fie legal ai bărbatului mort (Deuteronomul 25:5-10).

Căutând să discrediteze doctrina învierii, saduchei scot în evidență o dilemă morală: a cui soție va fi femeia la înviere? Isus le combate argumentul în două etape, făcând referire la Scripturi și la puterea lui Dumnezeu. Întâi de toate, descrie puterea lui Dumnezeu la înviere și spune că în ceruri nu va exista căsătorie. Apoi apără doctrina învierii făcând referire la Exodul 3:1-22, unde Dumnezeu afirmă că El este Dumnezeul lui Avraam, Isaac și Iacov. Isus sugerează că aceasta înseamnă că vor fi înviați; nu pot rămâne morți dacă Dumnezeu *este* Dumnezeul lui Avraam, Isaac și Iacov, care sunt, deocamdată, morți.

Dacă te-ar întreba cineva: „Cunoști puterea lui Dumnezeu?” ce ai răspunde și de ce?

6 Citește Marcu 12:28-34. Ce întrebare profundă a pus cărturarul prietenos și ce răspuns cu două aspecte i-a oferit Domnul?

În Evanghelia după Marcu, până în acest punct, majoritatea conducătorilor religioși, cu câteva excepții, sunt împotriva lui Isus. Lucrul acesta este valabil mai ales în Ierusalim, unde Domnul i-a înfruntat pe conducători cu privire la închinarea la templu, care stă la baza iudaismului. Astfel, faptul că un cărturar a ascultat disputele și a apreciat răspunsurile lui Isus este atât o dovadă de sinceritate, cât și de curaj, dată fiind animozitatea care predomina față de Isus. Mai ușor ar fi să stai deoparte și să privești, chiar dacă ai fi solidar cu Isus. Dar omul acesta nu face așa.

Cărturarul abordează direct esența religiei cu întrebarea lui despre care poruncă este cea mai importantă. Isus răspunde simplu și clar, citând *Șema* – mărturisirea de credință din iudaism care se găsește în Deuteronomul 6:4,5. Cea mai mare poruncă, spune Isus, este să Îl iubești pe Dumnezeu cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu tot cugetul tău și cu toată puterea ta, adică cu tot ceea ce ești. Isus îi oferă cărturarului un bonus, enumerând a doua cea mai importantă poruncă, citând iarăși Vechiul Testament, de data aceasta Leviticul 19:18 – să îți iubești aproapele ca pe tine însuși.

Uneori oamenii se întreabă cum este posibil să soliciți iubirea printr-o poruncă. Contextul cultural al poruncii din Deuteronomul ajută la găsirea unei explicații. Limbajul provine din tratatele antice, iar termenul tradus cu „a iubi” se referă la faptul de a fi loial, devotat, credincios punctelor tratatului, la faptul de a le respecta cu fidelitate. Prin urmare, deși nu exclude conceptul de afecțiune profundă între părți, este vorba mai mult de fapte care demonstrează o astfel de loialitate.

Cărturarul era sincer: a văzut claritatea și simplitatea răspunsului lui Isus și a recunoscut lucrul acesta. Ne putem imagina privirile furioase ale celorlalți conducători religioși, de vreme ce cărturarul cinstea și aprecia că răspunsul Domnului era unul legitim, lucru pe care nimeni altcineva nu era dispus să îl aprecieze. Și Isus l-a apreciat pe cărturar pentru răspunsul lui sincer, spunând că nu era departe de împărăția lui Dumnezeu. „Nu departe” nu înseamnă „înăuntru”. Cărturarul încă mai trebuia să recunoască cine era Isus și să Îl urmeze – pasul următor pe drumul credinței.

Cum învățăm să Îl iubim pe Dumnezeu și să ne iubim aproapele ca pe noi înșine? De ce este crucea cheia împlinirii acestor porunci?

Suplimentar: Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, cap. 64-66

„Faptul că Hristos a blestemat pomul pe care propria putere îl crease constituie o avertizare pentru toate bisericile și pentru toți creștinii. Nimeni nu poate respecta legea lui Dumnezeu fără să slujească altora. Dar sunt mulți oameni care nu duc viața neegoistă, plină de milă a lui Hristos. Unii, care cred despre ei că sunt creștini excelenți, nu înțeleg ce înseamnă slujire pentru Dumnezeu. Ei plănuiesc și urmăresc numai folosul lor. Acționează numai pentru ei. Timpul are valoare numai în măsura în care pot să adune pentru ei. Aceasta le este ținta în toate împrejurările vieții. Ei nu servesc altora, ci numai lor. Dumnezeu i-a creat să trăiască într-o lume unde trebuie îndeplinită o slujire neegoistă. El a intenționat ca ei să-i ajute pe semenii lor pe orice cale. Dar eul este atât de mare, încât nu mai pot să vadă altceva. Ei nu au legături cu oamenii din jur. Aceia care trăiesc în felul acesta sunt asemenea smochinului care se prefăcea că era ceva, dar rod nu avea. Ei țin formele închinării, dar fără pocăință sau credință. Onorează legea lui Dumnezeu cu buzele, dar le lipsește ascultarea. Zic, dar nu fac. În sentința rostită asupra smochinului, Hristos demonstrează cât de urâtă este în ochii Lui această prefăcătorie. El declară că păcătosul neprefăcut este mai puțin vinovat decât acela care zice că-I servește lui Dumnezeu, dar nu aduce roade pentru slava Sa” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 584).

Studiu zilnic: Matei 19 – 25; Ellen G. White, *Divina vindecare*, cap. „Ajutor în viețuirea zilnică”, până la subcap. „Planuri pentru viitor”

1. Cine va intra greu în împărăția cerurilor?

2. La care munte crezi că Se referea Domnul în Matei 21:18-22?

3. De ce nu trebuie să numim pe nimeni „Tată” pe pământ?

4. De ce sunt trimiși blestemații în focul veșnic?

5. Ce să facă aceia care simt că lucrarea lor nu este apreciată?

Privire generală

Marcu este cea mai scurtă dintre cele patru consemnări evanghelice ale misiunii lui Isus. Până în capitolul 9, autorul redă lucrarea Domnului Isus în regiunea Sa din Galileea. Începând cu Marcu 10 însă, trece la lucrarea lui Isus în Iudeea, în mod special în Ierusalim.

În drumul Său spre marea cetate, Isus le explică ucenicilor misiunea Sa care va avea loc acolo. Relatarea nu doar că marchează o schimbare a locului în care se desfășoară lucrarea lui Isus, ci le și prezintă cititorilor ultima parte a misiunii și vieții Sale pe pământ.

Teme

Studiul din această săptămână analizează câteva evenimente importante din viața lui Isus care au loc în Ierusalim, în mod special în legătură cu templul:

1. Anunțarea patimilor Domnului în raport cu moartea Sa.
2. Drumul lui Isus spre Ierusalim, deși Marcu menționează în capitolul 10 că El a rămas o vreme în regiunea Iudeei. Capitolul 11 descrie intrarea spectaculoasă a lui Isus în cetatea istorică.
3. Activitatea lui Isus în Ierusalim și în templu, locurile în care se desfășoară majoritatea discuțiilor din Marcu 11 și 12.

Comentariu

Anunțarea patimilor

Începând cu Marcu 8, Domnul anunță în mod explicit suferința Lui iminentă de pe cruce. „Atunci a început să-i învețe că Fiul omului trebuie să pătimească mult, să fie tăgăduit de bătrâni, de preoții cei mai de seamă și de cărturari, să fie omorât și după trei zile să învieze” (Marcu 8:31). Mai târziu, în capitolul următor, Isus descrie scenele viitoare ale morții Sale: „Fiul omului va fi dat în mâinile oamenilor; ei Îl vor omorî, și a treia zi după ce-L vor omorî, va învia” (Marcu 9:31). Isus știe că drumul Său spre Ierusalim este drumul suferinței și al morții. Dar este hotărât să-l parcurgă pentru că misiunea Lui este să moară pe cruce pentru salvarea omenirii.

Din nefericire, ucenicii nu înțeleg cuvintele lui Hristos despre misiunea Sa ca pe o împlinire directă a profeției. Ucenicii cred că Isus va

întemeia o împărăție pământească în timpul vieții lor. De aceea ei discută posibilele privilegii sau poziții pe care le pot dobândi într-o astfel de împărăție și de pe urma unei astfel de împărății. Luca, în evanghelia sa, consemnează acest sentiment de neliniște în rândul ucenicilor după ce moartea Domnului le spulberase speranțele și ambițiile. „Noi trăgeam nădejde că El este Acela care va izbăvi pe Israel” (Luca 24:21), spune unul dintre ei. De aceea, deși urmat de mulțimi de oameni, Isus umblă în cele din urmă singur. Numai El înțelege semnificația deplină a fiecăreia dintre acțiunile Sale. Iată ce scrisese Isaia în numele Lui cu sute de ani înainte: „Eu singur am călcat în teasc și niciun om dintre popoare nu era cu Mine” (Isaia 63:3)!

Isus ajunge la Ierusalim

Legendară cetate Ierusalim Îl primește pe Mesia fără mare fast din partea conducătorilor religioși și a învățaților din popor. Isus vine pe un mânz. Nu este recunoscut ca rege de aceia care judecă aspectul exterior. Unii, poate ucenicii, strigă cu bucurie despre venirea împărăției: „Cei ce mergeau înainte și cei ce veneau după Isus strigau: «Osana! Bindecuvântat este cel ce vine în Numele Domnului! Bindecuvântată este Împărăția care vine, Împărăția părintelui nostru David! Osana în cerurile preaînalte!»” (Marcu 11:9,10).

Partea următoare a relatării lui Marcu din capitolul 11 se concentrează asupra templului – centrul ceremoniilor religioase pentru întreaga națiune israelită – și în mod special asupra slujbelor sale. Din perspectiva lui Isus, scopul pentru care templul fusese construit inițial devenise de domeniul trecutului. Ellen G. White explică lucrul acesta în cuvintele următoare: „Aceste slujbe fuseseră instituite de Însuși Domnul Hristos. În fiecare parte era un simbol al Său și fusese plin de vitalitate și frumusețe spirituală. Dar iudeii au pierdut viața spirituală din ceremoniile lor și s-au agățat de forme moarte. Ei s-au încrezut în jerfe și practici ceremoniale, în loc să se încreadă în Acela spre care ele arătau. Pentru a pune ceva în locul celor pe care le pierduseră, preoții și rabinii au înmulțit cu de la ei putere cerințele de împlinire a formelor; dar, cu cât acestea deveneau mai aspre, cu atât mai puțin se manifesta iubirea față de Dumnezeu. Ei își măsurau sfințenia după mulțimea ceremoniilor lor, în timp ce inimile lor erau pline de îngâmfare și ipocrizie” (*Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 29).

Marcu ne spune: „Isus a intrat în Ierusalim și S-a dus în Templu. După ce S-a uitat *la toate lucrurile de jur împrejur*, fiindcă era pe înserate, a plecat la Betania cu cei doisprezece” (Marcu 11:11, subl. ad.). A doua zi, când S-a întors la templu, indignarea Sa nu a mai putut fi stăpânită. „Isus a intrat în Templu. A început să scoată afară pe cei ce vindeau și cumpărau în Templu; a răsturnat mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor ce vindeau porumbei” (Marcu 11:15).

Apoi, citând Scriptura, Isus îi acuză: „Oare nu este scris: «Casa Mea se va chema o casă de rugăciune pentru toate neamurile»? Dar voi ați făcut din ea o peșteră de tâlhari” (Marcu 11:17). Fără îndoială, Isus este revoltat din cauza lipsei de scrupule din cadrul tranzacțiilor desfășurate în incinta templului. Ellen G. White comentează asupra acestui aspect: „Vânzătorii cereau prețuri exorbitante pentru animalele vândute și-și împărțeau câștigurile cu preoții și conducătorii, care astfel se îmbogățeau pe seama credincioșilor” (*Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 155).

În același timp, știm că „fiecare israelit de sex masculin trebuia să plătească o taxă anuală pentru templu în valoare de jumătate de siclu. [...] Dezbaterile privind ceea ce făceau autoritățile templului cu banii în plus sugerează că finanțele erau complet lipsite de transparentă” (David Instone-Brewer, „Temple and Priesthood”, în *The World of the New Testament...*, ed. Joel B. Green și Lee Martin McDonald, 2013, p. 203, 204).

Marcu 11:18 îndreaptă atenția cititorilor asupra preoților, a conducătorilor serviciilor de la templu și asupra cărturarilor, precum și asupra modului în care „căutau cum să-L omoare [pe Isus]”. Cât este de trist să vezi că liderii religioși sunt cei care pun la cale moartea lui Isus! Când au fost astfel muștrați de Mântuitorul, „ar fi trebuit să corecteze abuzurile din curtea templului” (*Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 156, 157). În loc să asculte mesajul lui Isus, conducătorii vor ca mesagerul să dispară. Ellen G. White scrie de asemenea: „Chiar și preoții care slujeau în templu pierduseră din vedere însemnătatea serviciului pe care îl îndeplineau. Ei încetaseră să privească dincolo de simbol, la lucrul pe care acesta îl reprezenta. Când aduceau darurile de jertfă, se comportau ca niște actori într-o piesă de teatru. Actele ceremoniale, pe care Însuși Dumnezeu le instituisese, erau transformate în mijloace de a orbi mintea și de a împietri inima. Dumnezeu nu mai putea face nimic pentru om prin

mijloacele acestea. Întregul sistem trebuia să fie desființat” (*Hristos, Lumina lumii/Viața lui Isus*, p. 36).

În ziua următoare, Domnul a intrat din nou în templu (Marcu 11:27). Din nou, conducătorii preoților, cărturarii și bătrânii au venit să se contrazică cu El. L-au luat la rost cu privire la autoritatea Sa și L-au întrebat: „Cu ce putere faci Tu aceste lucruri?” (Marcu 11:28). Isus a răspuns la întrebarea lor cu o altă întrebare și a evitat să le dea un răspuns direct. De fapt, Isus răspunsese aceleiași întrebări în trecut, dar nu avusese loc nicio schimbare în atitudinea liderilor lui Israel de atunci. Mai mult, Isus știa, după intenția întrebării lor, că nu voiau decât să intre în polemică cu El, în loc să se pocăiască de mândria și împietrirea inimii lor. Era clar că din învățăturile lui Isus ei înțelegeau caracterul Său divin: „Învățătorule, știm că spui adevărul și nu-Ți pasă de nimeni, căci nu cauți la fața oamenilor și înveți pe oameni calea lui Dumnezeu în adevăr” (Marcu 12:14).

În alte ocazii liderii religioși I-au pus întrebări lui Isus din viclenie, așa cum este descris în Marcu 12:13 – „Apoi au trimis la Isus pe unii din farisei și din irodieni ca să-L prindă cu vorba.” Conducătorii religioși căutau toți „să-L prindă [pe Isus]” (Marcu 12:12).

În parabola viei (Marcu 12:1-11), Isus demască precis uneltirile mârșave ale liderilor religioși de a-I lua viața în viitorul apropiat. Hristos le confirmă perfidia în parabolă prin următoarele cuvinte: „Și au pus mâna pe el, l-au omorât și i-au aruncat trupul afară din vie” (Marcu 12:8). Dar, dată fiind discuția noastră despre templu, lucrul cel mai important sunt cuvintele lui Isus din versetul 9. În acesta Isus explică ce se va întâmpla potrivit planului lui Dumnezeu de salvare: „Va veni, va nimici pe vierii aceia și via o va da altora” (Marcu 12:9).

Odată cu moartea lui Isus, întregul sistem al tabernaculului a luat sfârșit. Toate simbolurile sale făceau trimitere la Isus. În plus, rămășița credincioasă a lui Israel avea să continue misiunea. William L. Lane explică soarta cumplită a poporului Israel propriu-zis, în următoarele cuvinte: „În cadrul parabolei, consecința inevitabilă a respingerii fiului a fost o judecată decisivă, catastrofală. Acest lucru indică importanța crucială a respingerii lui Ioan și a lui Isus, care se evidențiază atât de mult în [Marcu] 11:27 – 12:12, pentru că este vorba de respingerea lui Dumnezeu. Fără a-Și declara filiația transcendentă, Isus sugerează în mod evident că sinedriul l-a respins pe ultimul mesager al lui Dumnezeu și că va urma dezastrul. Misiunea sacră a poporului ales va fi transferată noului Israel al lui Dumnezeu” (*The Gospel According to Mark: The*

Aplicație

1. Ce lecții practice putem învăța din actul Domnului Isus de curățare a templului? De notat următoarea declarație: „Curțile Templului din Ierusalim, pline de zgomot și negustorie nesfântă, reprezentau prea bine templul inimii, întinat de prezența patimilor senzuale și de gânduri nefinite. Prin curățarea templului de cumpărătorii și vânzătorii lumii, Isus a făcut cunoscută misiunea Lui de a curăța inima de murdăria păcatului – de dorințele pământești, de plăcerile egoiste și de obiceiurile rele care strică sufletul” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Isus*, p. 161).
2. În Marcu 12:14, unul dintre farisei îi spune lui Isus: „Învățătorule, știm că spui adevărul și nu-Ți pasă de nimeni, căci nu cauți la fața oamenilor și înveți pe oameni calea lui Dumnezeu în adevăr.” Se pare că liderii religioși recunosc cine este Isus și autoritatea învățăturii Sale. Cu toate acestea, nu sunt dispuși să Îl urmeze pe Isus și să devină parte din împărăția Sa. Întreabă-i pe membrii grupei tale cum au putut conducătorii să Îi recunoască autoritatea și să Îl respingă în același timp. Cum se repetă aceeași recunoaștere și respingere în vremurile moderne?

31 august – 6 septembrie

Zilele finale

Sabat după-amiază

De memorat: „Atunci se va vedea Fiul omului _____ pe nori cu mare _____ și cu _____. Atunci va trimite pe îngerii Săi și va _____ pe cei aleși din cele patru vânturi, de la marginea _____ până la marginea _____” (Marcu 13:26,27).

Studiul din această săptămână începe cu o secvență scurtă de la sfârșitul capitolului 12 din Marcu, unde Domnul Isus face o declarație profundă cu privire la gestul mărunț al unei văduve. Cea mai mare parte a acestui studiu vizează însă Marcu 13, o profeție tulburătoare despre soarta templului din Ierusalim și nu numai. Acest capitol, împreună cu paralele sale din Matei 24 și Luca 21, vorbește despre căderea Ierusalimului și despre evenimentele de după, până la sfârșitul lumii.

Marcu 13 arată foarte clar că profeția se întinde din zilele profetului, adică ale lui Isus, până la vremea sfârșitului, a doua Sa venire. Aplicăm ceea ce cunoaștem drept „interpretarea istoricistă a profețiilor privitoare la zilele sfârșitului”, spre deosebire de încercarea de a plasa aceste profeții în trecut sau într-un viitor foarte îndepărtat.

Asemenea multor altor învățături ale lui Isus din Marcu, mesajul Domnului vine ca răspuns la o întrebare sau la o nelămurire din partea ucenicilor. Astfel Isus are ocazia de a transmite învățături esențiale pentru viața și experiența creștină. Isus nu doar prezice viitorul, ci și îi învață pe ucenicii Săi, atât din zilele acelea, cât și din prezent, cum să se pregătească pentru încercările viitoare.

7 septembrie: Ziua Educației (colectă)

1 Citește Marcu 12:41-44. Cât a dăruit văduva și ce a avut Isus de spus în această privință?

Templul din Ierusalim era o structură incredibil de frumoasă. Muntele Templului domina cetatea, iar pietrele masive din care era alcătuită construcția constituie o minune până în ziua de astăzi, unele cântărind sute de tone. Refacerea și extinderea templului au început sub Irod cel Mare, în jurul anului 20 î.H., dar construcția și decorarea structurii au continuat până în anii 60 d.H.

Mulți oameni aduceau daruri valoroase și le depuneau în cele 13 cufere situate în Curtea Femeilor, aproape de templu. Acolo stătea Isus când a văzut o femeie apropiindu-se și aruncând înăuntru două *lepta*. Acesta ar fi echivalentul a 1/32 dintr-un *dinar*, salariul normal al unui zilier. Prin urmare, darul femeii era destul de mic.

Isus însă a fost impresionat de darul ei. Mulți bogați dăruiau sume mari, dar Isus nu a comentat nimic cu privire la ele în timp ce erau depuse în cufere. Dar darul acestei femei a generat laudă din partea Domnului. El declară că aceasta a dăruit mai mult decât toți ceilalți. Cum este posibil? Isus afirmă că ei au dăruit din surplusul lor, dar ea, din sărăcia ei. Ei mai aveau mult, dar ea a dat tot ce mai avea ca să trăiască. Acest lucru face din darul ei un dar extravagant, deși valoarea lui monetară era mică.

Această secvență conține o lecție profundă despre administrarea resurselor. Dăruirea pentru cauza lui Dumnezeu nu depinde de acțiunile conducătorilor, pentru a fi validă. Conducerea religioasă a templului era coruptă, dar Isus nu a certificat oprirea dăruirii din această cauză. Dacă au existat vreodată conducători religioși corupți (Caiafa? Ana?), cei din vremea aceea au fost printre cei mai corupți. Iar Isus știa lucrul acesta.

Este adevărat că liderii au responsabilitatea sfântă de a folosi resursele după voia lui Dumnezeu, dar chiar dacă ei nu se achită de această responsabilitate, cei care dăruiesc pentru cauza lui Dumnezeu sunt în continuare binecuvântați prin dăruirea lor, așa cum a fost această femeie.

Pe de altă parte, a nu mai aduce zecimea și darurile atunci când conducătorii fac ceva inadecvat înseamnă a dăruia în funcție de acțiunile conducătorilor, nu în semn de recunoștință față de Dumnezeu. Oricât de tentant ar fi să acționăm așa, lucrul acesta este greșit.

Ce ar trebui să ne învețe această relatare despre importanța corectitudinii cu ceea ce oferim pentru lucrarea Domnului?

2 Citește Marcu 13:1-13. Cum au reacționat ucenicii la afirmația lui Isus despre templu și ce înseamnă răspunsul dat de Isus?

După cum am notat, clădirea templului era o structură cu adevărat uimitoare. Josephus notează că Porticul Regal, în partea de sud a complexului, avea 162 de stâlpi, fiecare dintre aceștia putând fi cuprins de trei oameni ținându-se mână (*Antichități iudaice*, 15.11.5 §§413–414). Isus spune că *totul va fi dărâmat*. O astfel de profeție cu privire la această construcție incredibilă i-ar fi putut părea oricui sfârșitul lumii.

„Când lui Isus I s-a atras atenția asupra măreției templului, ce gânduri neexprimate trebuie să fi avut Cel Respins! Într-adevăr, priveliștea era frumoasă, dar El a zis cu tristețe: Da, văd. Zidurile sunt cu adevărat magnifice. Voi arătați la zidurile acestea care aparent sunt indestructibile; dar ascultați cuvintele Mele: Vine ziua când «nu va rămâne aici piatră pe piatră, care să nu fie dărâmată»” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Isus*, p. 627).

Ucenicii vor să știe când se va împlini această prezicere făcută de Isus. Prin urmare, în Marcu 13:4, un mic grup, Petru, Iacov, Ioan și Andrei, Îl întreabă cu privire la ziua aceea. Vor să știe când se vor întâmpla aceste lucruri și care va fi semnul că sunt pe cale să se întâmple.

Ceea ce uimește în Marcu 13:5-13 este că Isus Își petrece majoritatea timpului nu descriind căderea Ierusalimului, ci avertizându-i pe ucenici cu privire la ceea ce îi așteaptă în lucrarea lor de întemeiere a bisericii creștine timpurii. Și nu sună ca și cum va fi ușor.

De fapt, vor fi persecutați, judecați, iar unii vor fi uciși. Dar Domnul afirmă că toate acestea nu înseamnă că a sosit timpul. Nu trebuie să se lase înșelați de evenimente tulburătoare. Mai mult, Duhul Sfânt le va da cuvintele pe care să le rostească la vremea potrivită, chiar și atunci când familia și prietenii îi vor părăsi.

Ideea de bază din aceste cuvinte introductive din profeția lui Isus este că poporul lui Dumnezeu nu trebuie să se teamă de tumult și de încercări. Trebuie să fie vigilent, pentru că Duhul lui Dumnezeu le va da tuturor putere să treacă prin necazuri.

Tu ai avut parte de dificultăți pentru că L-ai urmat pe Isus? Dacă nu ai avut parte de niciuna, oare nu ar trebui să te întrebi dacă Îl urmezi cu adevărat?

3 Citește Marcu 13:14-18. Ce indiciu ne oferă Domnul Isus ca să înțelegem ce este „urâciunea pustiirii”?

Isus ajunge la ideea centrală despre căderea Ierusalimului, în Marcu 13:14. El face referire la „urâciunea pustiirii” („reprezentantul oribilei distrugerii” [BVA]). Domnul spune că cititorul ar trebui să înțeleagă. Prin aceste cuvinte, Isus îi îndreaptă pe ucenici spre cartea lui Daniel. Această terminologie apare în Daniel 9:27; 11:31 și 12:11, cu o paralelă în Daniel 8:13.

4 Citește Daniel 9:26,27. Cine este „Unsul” și cine este „domn[ul] care va veni”?

„Unsul” din Daniel 9:26 este cuvântul ebraic *māšiah*, în română Mesia. Un studiu atent asupra pasajului din Daniel 9:24-27 arată clar că acest uns înseamnă venirea lui Isus Hristos.

Dar cine este „domn[ul] care va veni”, care aduce pustiirea cetății Ierusalim? Cetatea a fost distrusă de generalul roman Titus. Prin urmare, pare logic ca el să fie „domn[ul] care va veni”, la care se face referire în Daniel 9:26,27. Cele două personaje au legătură unul cu altul pentru că modul în care Mesia a fost tratat a hotărât soarta cetății.

Ce sau cine este însă această „urâciune a pustiirii” (sau „oribila distrugere” [BVA]) despre care vorbește Isus, cu trimitere la Daniel? Din nefericire, mulți cercetători cred că termenul „urâciune/distrugere” face referire la profanarea templului de către Antioh Epifanul în secolul al II-lea î.H. Însă acest lucru nu cadrează. Isus descrie „urâciunea pustiirii”/„oribila distrugere” ca pe ceva care are loc după timpul petrecut de El pe pământ, prin urmare nu ar putea face referire la ceva ce s-a întâmplat cu două secole înainte de misiunea Lui pământească.

În schimb, „urâciunea” se referă cel mai probabil la arborarea stindardelor romane păgâne în Israel în timpul asediului Ierusalimului de la sfârșitul anilor 60 d.H. Acesta a fost semnul pentru creștini să fugă, lucru pe care l-au și făcut.

Întocmai cum a prezis Domnul Isus, Ierusalimul a căzut. Cât de mult te încrezi în El, în Biblie și în toate prezicerile ei?

5 Citește Marcu 13:19. La ce se referă acest verset?

Marcu 13:14, cu referirea la urâciunea pustiirii, este nucleul întregului capitol, totul gravitează în jurul acestui element (vezi studiul de marți). Marcu 13:19 marchează un punct de tranziție. Face referire la un „necaz [...] mare”/„dezastru [...] mare” (BVA) așa cum nu a mai fost de la crearea lumii. Lucrul acesta prevestește o persecuție și mai mare sau și mai extinsă decât cea de la căderea Ierusalimului. În plus, în Marcu 13:19 se trece la timpul viitor, făcându-se trimitere la evenimente situate mai departe în timp de vremea lui Isus.

La fel cum Marcu 13:14 evocă profeția din Daniel 9, aici, în Marcu 13:19-23, marea persecuție descrisă evocă profețiile din Daniel 7 și 8, unde puterea cornului mic persecută poporul lui Dumnezeu timp de „o vreme, două vremuri și o jumătate de vreme” (Daniel 7:25). Această perioadă profetică de 1.260 de zile este egală cu 1.260 de ani propriu-zis (Numeri 14:34; Ezechiel 4:6) și s-a întins din 538 d.H. până în 1798 d.H., când Napoleon și-a trimis generalul să îl ia pe papă prizonier. În acest răstimp de 1.260 de ani, puterea cornului mic îi persecutase și îi ucisese pe cei care nu erau de acord cu sistemul ei de guvernare bisericească.

6 Citește Marcu 13:20-23. Ce speranță oferă Dumnezeu poporului Său pentru perioada de persecuție și ce avertizare transmite în legătură cu finalul persecuției?

Marcu 13:20 vorbește despre persecuția scurtată de dragul poporului lui Dumnezeu. Din punct de vedere istoric, focul persecuției s-a diminuat după Reforma protestantă, scurtând perioada de suferință. Pe măsură ce puterea cornului mic a scăzut, tot mai mulți oameni s-au alăturat reformelor. Dar puterea cornului mic avea să se ridice iarăși, după cum indică profeția din Apocalipsa 13.

În Marcu 13:21-23, Isus avertizează cu privire la o altă amenințare, cea a prorocilor mincinoși și a hristoșilor mincinoși, care se vor ridica înainte de întoarcerea Lui. Isus Își avertizează urmașii să se ferească de ei.

Chiar dacă mișcarea Lui de-abia începuse atunci când a rostit avertizarea cu privire la hristoșii mincinoși, Isus a putut face o prezicere care s-a adeverit (chiar și astăzi există oameni care pretind că sunt Isus). Cum ar trebui ca această predicție să ne sporească încrederea în Cuvântul lui Dumnezeu?

7 Citește Marcu 13:24-32. Ce mare eveniment este descris aici?

Nu este altceva decât revenirea lui Isus în slavă, precedată de semne la soare, lună și stele. Noul Testament este plin de profeții care fac trimiteri la acest minunat eveniment. Apostolul Pavel îl descrie în detaliu în 1 Tesaloniceni 4:13-18, unde vorbește despre cei care au adormit în Hristos și care sunt înviați și reuniți cu sfinții vii pentru a-L întâlni pe Domnul Hristos în atmosferă. În 1 Corinteni 15, apostolul prezintă detaliat realitatea învierii, care are loc la întoarcerea lui Hristos.

Petru descrie și el marea zi, în 2 Petru 3:3-13, explicând că Domnul nu întârzie cu împlinirea făgăduinței Lui, ci dorește ca toți oamenii să vină la pocăință. Și Apocalipsa are descrieri vii ale revenirii lui Hristos (vezi Apocalipsa 1:7; 6:12-17; 14:14-20 și 19:11-21). Învățătura constantă a Noului Testament este că revenirea lui Hristos este personală, literală, vizibilă și audibilă. Oricine Îl va vedea atunci când va veni.

Ce vrea însă Domnul să spună prin „neamul acesta” și „ziua aceea” sau „ceasul acela”? Aceste cuvinte i-au tulburat pe mulți oameni, pentru că evident generația căreia i Se adresa Domnul Isus a murit demult.

S-au sugerat mai multe soluții la acest pasaj. Unii afirmă că substantivul „neam” poate face referire la un grup etnic, în acest caz, la evrei. Adică, etnia evreiască nu avea să piară înainte de întoarcerea lui Isus. O altă soluție este interpretarea că generația de oameni care vede toate semnele împlinite este cea care nu va trece/nu va muri înainte de revenirea lui Hristos.

Dar o soluție mai simplă este să observăm că în Marcu 13:30 Isus folosește cuvântul „acesta”, ca în „neamul acesta”, iar în Marcu 13:32 cuvântul „aceea”/„acela”, ca în „ziua aceea, sau ceasul acela”. În Marcu 13, cuvântul „acesta” (*houtos, hautē, touto*) apare mai mult în versetele 1-13, care culminează cu distrugerea Ierusalimului. Cuvântul „aceea”/„acela” caracterizează ultima parte a capitolului.

Prin urmare, formularea „neamul acesta” face referire, cel mai probabil, la generația din primul secol, care a văzut distrugerea Ierusalimului, conform cu Marcu 13:30. Dar Marcu 13:32 face referire la a doua venire a lui Hristos, care va avea loc în viitor și care era mai departe în timp de primul secol. În consecință, Marcu 13:32 folosește cuvântul „aceea”/„acela” pentru a vorbi despre evenimente mai îndepărtate de primul secol.

Suplimentar: Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, cap. 69

În lume se întâmplă multe lucruri care sunt foarte tulburătoare. Oamenii sunt speriați cu adevărat de ceea ce se întâmplă. Ce facem noi, ca adventiști de ziua a șaptea, care avem un fel de „informații din interior” cu privire la aceste evenimente, pentru a le insufla oamenilor speranța pe care o avem în Isus și în promisiunea venirii Sale?

„Pentru că nu știm timpul exact al venirii Lui, ni se dă sfatul să veghem. [...] Aceia care așteaptă venirea Domnului nu lenevesc. Așteptarea venirii lui Hristos are ca scop să-i facă pe oameni să se teamă de Domnul și de judecățile Lui asupra neascultării, precum și să le deschidă ochii față de marele păcat de a respinge ofertele Sale de milă. Aceia care sunt vigilenți în privința venirii Domnului își curăță sufletul prin ascultare de adevăr și îmbină vigilența cu o activitate intensă. Pentru că știu că Domnul este la ușă, zelul lor este înviorat și ei colaborează cu ființele cerești în lucrarea de salvare de suflete. Aceștia sunt slujitorii credincioși și înțelepți care le dau celor din casa Domnului «partea lor de hrană la vremea potrivită» (Luca 12:42). Ei rostesc adevărul care este în mod deosebit aplicabil în această perioadă. După cum Enoh, Noe, Avraam și Moise au vestit adevărul, fiecare pentru vremea lui, tot așa slujitorii lui Hristos rostesc acum o avertizare deosebită pentru generația lor” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 634).

Studiu zilnic: Matei 26 – Marcu 4; Ellen G. White, *Divina vindecare*, cap. „Ajutor în viețuirea zilnică”, subcap. „Planuri pentru viitor” la final

1. Cine și când „a plâns cu amar”?

2. Cine a suferit mult în vis din pricina neprihănitului Isus?

3. Între ce ore s-a făcut întuneric peste toată țara?

4. Cum reacționau duhurile necurate când Îl vedeau pe Isus?

5. Care este cea mai bună pregătire pentru încercările zilei de mâine?

Privire generală

Marcu 13 conține punctul de vedere al Domnului Isus asupra escatologiei, adică asupra evenimentelor din zilele sfârșitului. Cuvintele Lui sunt precedate de o întrebare adresată de ucenici ca reacție la declarația Lui cu privire la distrugerea templului din Ierusalim, un eveniment pe care aceștia îl asociau cu sfârșitul lumii: „Spune-ne când se vor întâmpla aceste lucruri și care va fi semnul când se vor împlini toate aceste lucruri?” (Marcu 13:4).

Teme

1. Ce este escatologia – o scurtă definiție a escatologiei.
2. Escatologia din Marcu 13 – analizarea contextului acestui capitol și perspectiva lui Ellen G. White pe acest subiect.

Comentariu

Ce este escatologia

Dicționarul enciclopedic al limbii române (1993-2009) definește escatologia în următorii termeni: „(gr. *eskhatos* «ultima» + *logos* «studiu») s. f. (REL.) Totalitatea concepțiilor despre sfârșitul Universului și despre destinul omului după moarte. ♦ (În creștinism) Învățătura despre instaurarea împărăției lui Dumnezeu după a doua venire a lui Hristos, ca Judecător.” Definiția *Dicționarului religios* (1994) este și mai precisă: „Concepție existentă în unele religii despre sfârșitul universului, despre distrugerea lumii și despre destinul omului după moarte. ♦ (În creștinism) Învățătură despre evenimente legate de sfârșitul vieții omului pe pământ și de mântuirea lui (*eshatologie particulară*), precum și despre realitățile ultime ale sfârșitului lumii (a doua venire a Domnului, învierea morților, judecata universală, cer nou și pământ nou, viața veșnică și chinurile veșnice), când lumea începe din nou având ca scop nu sfârșitul, ci eternitatea (*eshatologie universală*).”

Este important de observat că expresiile biblice „sfârșitul veacului” sau „împlinirea vremii” nu sunt legate numai de *parousia* – adică de a doua venire a lui Isus și de sfârșitul lumii. Sensul cuvântului „escatologie” include (în alte limbi, nu și în limba română – n.r.) împlinirea vestirii, a unui anunț privind sfârșitul unei perioade sau începutul unei

perioade. Acesta este cazul în Marcu 1:15, unde Isus Însuși proclamă că „s-a împlinit vremea”. Fără îndoială, împlinirea la care se face referire aici este legată de profeția de 70 de săptămâni. Un alt exemplu de împlinire escatologică este cel al urâciunii pustiirii, din Daniel 9, unde se face referire la distrugerea Ierusalimului, după cum vom studia în continuare. Escatologia din Marcu 13 include elemente legate de aceste două profeții – 70 de săptămâni și urâciunea pustiirii – și împlinirea lor.

Escatologia din Marcu 13

Înainte să analizăm anumite elemente din escatologia lui Marcu din capitolul 13, ar putea fi util să reținem faptul că escatologia este, în mare parte, același lucru cu o istorie anticipată. Adică ce perspective are istoria înainte de a avea loc.

Să începem cu o întrebare fundamentală: De ce avem genul literar escatologic în literatura biblică? Posibil pentru că escatologia biblică urmărește să arate că Domnul deține controlul asupra istoriei, că totul decurge conform planurilor Sale. Cu toate acestea, escatologia mai are un scop: acela de a ține poporul lui Dumnezeu la curent cu împlinirea profețiilor lui Dumnezeu, inclusiv a celor legate de *parousia*. Fiind astfel informați, credincioșii vor fi influențați în mod pozitiv de evenimentul așteptat. Prin urmare, putem spune că escatologia este Evanghelia – sau vestea bună – despre ziua de mâine.

Dacă știi astăzi că un prieten bun mă va vizita luna viitoare, voi profita de această informație pentru a face cumpărături, a mă pregăti și a-mi aranja casa în vederea primirii musafirului în cel mai bun mod cu putință. Ar trebui să ne pregătim în același mod pentru venirea lui Isus.

Observăm, de asemenea, că în escatologia lui Marcu se pune accentul pe vigilență. Versetele următoare conțin această temă: Marcu 13:9,23,28,33,35 și 37. Pe scurt, am putea spune că escatologia ne este dată cu scopul practic de a ne ajuta să fim vigilenți.

Primul element escatologic din Marcu are legătură cu vestea distrugerii Ierusalimului și a templului. Acest eveniment viitor marca împlinirea urâciunii pustiirii/oribilei distrugerii (BVA), anunțată în Daniel 9. Așadar, escatologia lui Isus provine din profeția biblică. În Marcu, Domnul nu anunță neapărat un eveniment nou, ci Se referă la împlinirea unui timp hotărât. Nu există în explicația Lui o dată precisă a ceea ce avea să se întâmple, dar Isus oferă semne. Astfel, urâciunea pustiirii – la care se face referire în Marcu 13:14 – devine realitate prin distrugerea

Ierusalimului și a templului său (Marcu 13:2). Atât Flavius Josephus, istoricul evreu, cât și Ellen G. White descriu ultimele zile nefericite ale templului și ale cetății.

„Astfel Titus s-a retras în fortăreața Antonia și a hotărât să ia cu asalt templul a doua zi, dis-de-dimineață, cu întreaga lui armată și să campeze în jurul casei sfinte. Cât despre casa aceea, categoric Dumnezeu o condamnase de mult la foc; iar acum ziua aceea nefastă venise, dată fiind răsturnarea vremurilor; era a zecea zi a lunii Lous [Ab], ziua în care și templul dinaintea lui fusese ars de împăratul Babilonului; deși flăcările acestea au fost atâtea și pricinuite chiar de către evrei; căci, după retragerea lui Titus, rebelii au stat liniștiți pentru o vreme, apoi i-au atacat iarăși pe romani, când aceia care păzeau casa sfântă s-au luptat cu cei care stingeau focul în [curtea] interioară a templului; dar acești romani i-au pus pe evrei pe fugă și au ajuns până la casa sfântă. [...] Acum în jurul altarului zac grămezi de cadavre, iar pe treptele care duc la el curg șiroaie de sânge, împreună cu trupurile căzute ale celor care fuseseră uciși mai sus [pe altar]” (Josephus, *The New Complete Works of Josephus*, cartea 6, 1999, p. 896).

„După distrugerea templului, întreaga cetate a căzut repede în mâinile romanilor. Conducătorii iudeilor și-au abandonat turnurile invincibile, iar Titus le-a găsit pustii. Privind la ele cu uimire, a declarat că Dumnezeu le dăduse în mâinile lui, deoarece nicio mașină de război, oricât de puternică, n-ar fi reușit să învingă acele bastioane formidabile. Atât cetatea, cât și templul au fost rase din temelii, iar locul pe care fusese sfântul locaș a fost «arat ca un ogor» (Ieremia 26:18). În asediul și în măcelul care au urmat, au pierit peste un milion de oameni, iar supraviețuitorii au fost luați prizonieri, vânduți sclavi, târați la Roma pentru a mări alaiul învingătorului, dați fiarelor sălbatice în amfiteatre sau împrăștiați ca peregrini fără patrie pe tot pământul” (Ellen G. White, *Tragedia veacurilor*, p. 35).

Cetatea iubită era acum în ruine. Cu toate acestea, este important să ne amintim că, pentru a-i ajuta pe oameni să părăsească cetatea și să-și salveze astfel viața, anumite evenimente au vestit apropierea distrugerii. Printre aceste semne se numărau învățăturile false. Isus a avertizat: „Fiindcă vor veni mulți în Numele Meu și vor zice: «Eu sunt Hristosul!» Și vor înșela pe mulți” (Marcu 13:6); urmau să apară revoluții sociale și politice, războaie și foamete (Marcu 13:7,8), precum și persecuții (Marcu 13:9,11-13). Isus accentuează că, înainte de împlinirea zilei aceleia mari,

„mai întâi trebuie ca Evanghelia să fie propovăduită tuturor neamurilor” (Marcu 13:10). Fără îndoială aceia care au fost atenți la semne și-au salvat viața de distrugerea care a urmat. Ellen G. White afirmă că, „în distrugerea Ierusalimului n-a pierit niciun creștin. Hristos le dăduse ucenicilor Săi avertizarea și toți aceia care au crezut cuvintele Sale au așteptat semnul promis” (*Tragedia veacurilor*, p. 30).

Împlinirea profeției după sute de ani

„Evreii respinseseră îndemnul Fiului lui Dumnezeu, iar acum muștrarea binevoitoare și implorarea nu îi făceau decât și mai hotărâți să reziste până la ultimul. Inutile au fost eforturile lui Titus de a salva templul; Cineva mai mare decât el declarase că nu va rămâne piatră pe piatră” (*Tragedia veacurilor*, p. 33).

Așadar elementele escatologice din Marcu 13 legate de urâciunea pustiirii/oribila distrugere s-au împlinit parțial la decimarea Ierusalimului de către forțele lui Titus în anul 70 d.H. Dar Marcu descrie în capitolul 13 o altă împlinire de o importanță considerabilă. Ca o paranteză, să începem cu mențiunea că unele proclamații escatologice ar trebui studiate având în vedere un cadru mai larg. Adică ar trebui să ne gândim la modurile în care lentila escatologică ne poate ajuta să înțelegem mai bine evenimentul prezis. Din această perspectivă, profeția despre urâciunea pustiirii transcende distrugerea Ierusalimului în sfera ei de aplicare, prevestind în același timp distrugerea planetei noastre la sfârșitul timpului. Ellen G. White descrie acest eveniment viitor ca pe o a doua împlinire a acestei profeții: „Profeția Mântuitorului cu privire la venirea judecăților lui Dumnezeu peste Ierusalim *urmează să aibă și o altă împlinire*. În comparație cu ea, acea pustiire teribilă a fost doar o palidă umbră. În soarta cetății alese putem vedea soarta unei lumi care a respins îndurarea lui Dumnezeu și a călcat în picioare legea Sa. Sombre sunt consemnările nenorocirii omenesci la care pământul a fost martor în decursul lungilor lui veacuri de fapte rele” (*Tragedia veacurilor*, p. 36, subl. ad.). De asemenea, Ellen G. White adaugă: „Hristos vedea în Ierusalim un simbol al unei lumi împietrite în necredință și răzvrătire și grăbindu-se să suporte ca răsplătă judecățile lui Dumnezeu” (*Tragedia veacurilor*, p. 22).

Putem găsi dovezi textuale în sprijinul profeției despre urâciunea pustiirii, confirmând astfel o a doua împlinire, după cum a afirmat Isus în Marcu 13:24 – „dar, în zilele acelea, *după necazul acesta*” (subl. ad.).

Copiii lui Dumnezeu vor fi salvați în cursul acelei perioade, la fel cum urmașii Săi au fost salvați de distrugerea Ierusalimului. Să cităm însă și scrierile inspirate: „Așa cum El i-a avertizat pe ucenicii Săi cu privire la distrugerea Ierusalimului, dându-le un semn al apropierii prăpădului ca să poată scăpa, tot așa El a avertizat lumea cu privire la ziua distrugerii finale și i-a dat semne ale apropierii ei, încât toți aceia care vor, să poată scăpa de mânia viitoare” (*Tragedia veacurilor*, p. 37)!

Marcu 13 se încheie cu o avertizare, care nu este lipsită de încurajare: „Ce vă zic vouă, zic tuturor: «Vegheați!»” (Marcu 13:37).

Aplicație

1. Cât de conștientă este comunitatea noastră de faptul că evenimentele din Marcu 13 cu privire la distrugerea acestei lumi sunt pe cale să se împlinească?
2. Iată ce afirma Ellen G. White în urmă cu peste 100 de ani: „Lumea nu este astăzi mai dispusă să creadă mesajul care vizează această vreme de cum erau iudeii să primească avertizarea Mântuitorului cu privire la Ierusalim. Oricând ar veni, Ziua Domnului va veni pe neașteptate asupra celor neevlavioși. În timp ce viața se desfășoară pe făgașul ei ne-schimbat, iar oamenii sunt absorbiți de plăceri, de afaceri, de comerț, de procurarea banilor, iar conducătorii religioși laudă progresele lumii și oamenii sunt legănați într-o falsă siguranță – atunci, după cum un hoț fură la miezul nopții locuința nepăzită, o catastrofă neașteptată va veni peste cei neglijenți și neevlavioși «și nu va fi chip de scăpare»” (*Tragedia veacurilor*, p. 38).

7 – 13 septembrie

Prins și judecat

Sabat după-amiază

De memorat: „El zicea: «Ava – adică _____ –, Ție toate lucrurile Ți sunt cu _____; depărtează de la Mine paharul acesta! Totuși facă-se _____ Eu, ci _____ Tu»” (Marcu 14:36).

Capitolele 14 – 16 din Marcu sunt cunoscute drept capitolele patimilor, deoarece descriu suferința, moartea și învierea Domnului Isus. După cum am notat la Studiul 9, ultimele șase capitole din Marcu acoperă numai aproximativ o săptămână. Majoritatea evenimentelor din Marcu 14 – 16 au loc în joia sau în vinerea acestei Săptămâni a Patimilor. Moartea Domnului Isus va avea loc vinerea, iar învierea, duminica.

Studiul din această săptămână se concentrează asupra capitolului 14 din Marcu, începând cu a cincea povestire în ramă, care îmbină două acțiuni opuse în legătură cu Isus. Urmează Cina cea de Taină, sau Cina Domnului, după care vine chinul Lui din Ghetsimani. Acolo este arestat și dus înaintea conducătorilor pentru a fi judecat. Scena judecății este legată de renegarea lui Isus de către Petru, alcătuind a șasea și ultima dintre povestirile în ramă din Marcu. Din nou este vorba de două acțiuni opuse, dar, printr-o paradoxală turnură, ele afirmă același adevăr.

Două intrigi contrastante se desfășoară în paralel în cadrul narațiunii. Într-un stil alert, Marcu îi prezintă cititorului aceste intrigi conflictuale, dezvăluind în același timp victoria lui Isus.

14 septembrie: Ziua Vizitatorului Școlii de Sabat

1 Citește Marcu 14:1-11. Care două relatări se întrepătrund aici și cum se completează una pe cealaltă?

Mai erau două zile până la Paște. Întâlnirea a avut loc fie în noaptea de marți, fie în miercurea acelei săptămâni. Conducătorii religioși au un plan și un timp stabilit. Mai au nevoie doar de un agent prin care să-și atingă scopul. Identitatea acestuia este surprinzătoare.

Acest pasaj este a cincea povestire în ramă din Marcu (vezi Studiul 3). Istorisirea complotului împotriva lui Isus este legată de cea a unei femei care unge capul lui Isus cu un mir prețios. Două personaje asemănătoare acționează complet diferit, creând un contrast ironic, paradoxal.

Marcu nu dezvăluie cine este femeia din această istorisire. Darul incredibil oferit de ea lui Isus contrastează cu viclenia de care dă dovadă Iuda în trădarea Domnului Său. Numele ei nu este dezvăluit; despre el ni se spune că este unul dintre cei 12. Valoarea darului ei este menționată; prețul lui este doar promisiunea primirii unor bani.

Nu se precizează niciun motiv pentru care femeia face acest lucru, dar musafirii de la cină sunt revoltați de ceea ce ei consideră că este o mare risipă a salariului pe aproape un an, transformat în parfumul turnat pe Isus. Isus însă intervine în apărarea ei și spune că ceea ce a făcut această femeie va fi inclus în proclamarea Evangheliei în lume, spre pomenirea ei. Este ceva de neuitat. Într-adevăr, toate cele patru evanghelii relatează această secvență într-un fel sau altul, probabil datorită cuvintelor lui Isus care immortalizează fapta ei.

Și trădarea lui Iuda e de neuitat. Marcu sugerează că motivația lui a fost lăcomia. Evanghelia lui Ioan exprimă clar lucrul acesta (Ioan 12:4-6).

Marcu întrebuințează un joc de cuvinte în jurul termenului „bun(ă)/bine” pentru a ilustra că sunt în desfășurare două motive sau intrigi. Isus spune în Marcu 14:6 că fapta/lucrarea femeii este „bună” (NTR, BTF) și adaugă că săracilor li se poate face „bine” întotdeauna (Marcu 14:7). Apoi, în Marcu 14:9, numește fapta ei parte din „Vestea Bună” (BVA)/„Evanghelia”. Pe de altă parte, în Marcu 14:11, Iuda caută „un prilej nimerit/bun” pentru a-L trăda pe Isus. Acest joc de cuvinte sugerează că acest complot al oamenilor de a-L distruge pe Mesia va deveni de fapt parte din istoria Evangheliei pentru că aduce la îndeplinire voia lui Dumnezeu de a-Și da Fiul pentru salvarea omenirii.

Cum ne ajută Romani 8:28 să explicăm ce se va întâmpla aici?

2 Citește Marcu 14:22-31 și Exodul 24:8. Ce semnificație importantă pentru credința creștină găsim în acest pasaj?

Marcu 14:12 consemnează că aceasta este prima zi a Sărbătorii Azimelor, când se jertfea mielul pentru Paște. Masa avea loc joi seara.

La Cina cea de Taină, Isus instituie o slujbă nouă comemorativă. Este o tranziție de la sărbătoarea evreiască a Paștelui și este direct legată de ieșirea poporului Israel din Egipt și de dobândirea statutului de popor al lui Dumnezeu la Sinai. La pecetluirea legământului, în Exodul 24:8, Moise stropește poporul cu sângele jertfei și spune: „Iată sângele legământului pe care l-a făcut Domnul cu voi pe temeiul tuturor acestor cuvinte.”

Este surprinzător faptul că în cadrul Cinei Domnului/Sfintei Cine, pe care Isus o instituie aici, nu se folosește în niciun fel mielul de la masa de Paște. Aceasta pentru că Isus este Mielul lui Dumnezeu (compară cu Ioan 1:29). Pâinea de la Cina Domnului reprezintă trupul Său. Noul legământ (compară cu Ieremia 31:31-34) este pecetluit cu sângele lui Isus, reprezentat prin pahar. El spune: „Acesta este sângele Meu, sângele legământului celui nou, care se varsă pentru mulți” (Marcu 14:24).

Apoi, în mijlocul tuturor acestor lucruri, Isus prezice că toți ucenicii Săi Îl vor părăsi. El citează Zaharia 13:7, care vorbește despre sabia care lovește păstorul și oile care se risipesc. Isus este păstorul, iar ucenicii Săi sunt oile. Este un mesaj dur și deprimant. Dar Isus adaugă un mesaj de speranță, repetând prezicerea privitoare la învierea Sa. De data aceasta adaugă că va merge înaintea ucenicilor în Galileea. Această prezicere este cea la care va face referire tânărul de la mormântul lui Isus, în Marcu 16:7, prin urmare are o semnificație deosebită aici.

Toate acestea sunt însă prea greu de acceptat de ucenici, mai ales de Petru, care susține că și dacă toți ceilalți L-ar părăsi, el nu-L va părăsi. Cu toate acestea, Isus continuă cu limbajul solemn și prezice că Petru se va lepăda de El de trei ori înainte ca să cânte cocoșul de două ori. Această predicție va juca un rol crucial în scena procesului lui Isus și a lepădării lui Petru de El; prin urmare, are un rol esențial și aici.

Ce poți învăța din toate momentele în care I-ai promis lui Dumnezeu că vei face sau nu un anumit lucru, dar ai sfârșit neținându-te de cuvânt?

3 Citește Marcu 14:32-42. Pentru ce S-a rugat Isus în Ghetsimani și ce răspuns a primit?

Ieșind din Ierusalimul înconjurat de ziduri, unde mâncaseră Paștele, Isus și ucenicii Săi au trecut valea Chedron pentru a ajunge într-o grădină de pe colinele Muntelui Măslinilor. Numele Ghetsimani înseamnă presă de ulei, sugerând că în apropiere se afla o presă de procesare a uleiului de măline. Nu se cunoaște locul exact, pentru că romanii au tăiat toți arborii de pe Muntele Măslinilor în timpul asediului din anul 70 d.H.

După ce intră în grădină, Isus îi lasă pe ucenici acolo și merge mai departe cu Petru, Iacov și Ioan. Apoi însă îi lasă și pe aceștia trei și înaintea-ză de unul singur. Această distanțare în spațiu sugerează faptul că Isus devine din ce în ce mai izolat și mai singur în fața suferinței Sale viitoare.

Isus Se roagă ca paharul suferinței să fie îndepărtat, dar numai dacă este voia lui Dumnezeu (Marcu 14:36). El folosește termenul aramaic *Abba*, pe care Marcu îl traduce cu „Tată”. Termenul nu înseamnă „tati/tăticule”, așa cum au sugerat unii. Termenul folosit de un copil pentru a se adresa tatălui său era *abi* (vezi Raymond E. Brown, *The Death of Messiah*, Anchor Bible Reference Library, 1994, vol. 1, p. 172, 173). Cu toate acestea, folosirea termenului *Abba*, *Tată*, implică într-adevăr o legătură familială strânsă, care nu trebuie neglijată.

Isus Se roagă pentru îndepărtarea paharului suferinței. Dar Se supune voii lui Dumnezeu (compară cu Rugăciunea Domnească, Matei 6:10). Din restul narațiunii patimilor reiese clar că răspunsul lui Dumnezeu la rugăciunea lui Isus este „Nu!” Nu va îndepărta cupa durerii, pentru că prin acea experiență îi este oferită lumii salvarea.

Când te confrunți cu necazuri, ești încurajat de faptul că ai prieteni care te susțin. În Filipeni 4:13, Pavel vorbește despre faptul că poate face totul prin Hristos, care îl întărește. Dar mulți uită versetul următor, Filipeni 4:14, unde apostolul începe cu „dar/însă”. Acolo el scrie: „Însă ați făcut bine că ați fost alături de mine în necaz” (NTR). Același lucru Și l-ar fi dorit Isus în Ghetsimani. De trei ori a venit căutând alinare din partea ucenicilor. De trei ori i-a găsit dormind. La sfârșit, îi trezește să meargă cu El la judecată. El este pregătit. Ei, nu.

4 Citește Marcu 14:43-52. Ce se întâmplă aici și este crucial pentru planul de mântuire?

Este șocant că unul dintre cei mai apropiați tovarăși ai lui Isus L-a trădat în fața adversarilor Lui. Evangheliile nu intră în prea multe detalii cu privire la motivele lui Iuda. Dar Ellen G. White scrie: „Din fire, Iuda avea o puternică iubire de bani, dar nu fusese dintotdeauna atât de corupt ca să poată face o faptă ca aceasta. El nutrise spiritul rău al avariției până când acesta a devenit motivul dominant al vieții sale. Iubirea lui pentru Mamona a fost mai mare decât iubirea pentru Domnul Hristos. Devenind rob al acestui viciu, el s-a predat lui Satana și avea să fie târât adânc în păcat” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Isus*, p. 716).

Trădarea în sine este detestată de toată lumea, chiar și de cei care se folosesc de trădători (compară cu Matei 27:3-7). Dar fapta lui Iuda este cu atât mai abominabilă cu cât caută să își ascundă trădarea sub masca prieteniei. El spune mulțimii că bărbatul pe care el Îl va săruta este Cel care trebuie arestat. Se pare că Iuda voia să își ascundă perfidia de Isus și de ceilalți ucenici.

Haosul se dezlănțuie când mulțimea Îl prinde pe Isus. Cineva scoate o sabie (Ioan 18:10,11 spune că a fost Petru) și taie urechea slujitorului marelui-preot. Isus Se adresează oamenilor din mulțime, mustrându-i că fac în secret ceea ce le-a fost teamă să facă în mod deschis, când El îi învăța pe oameni în templu. Dar Isus încheie cu o referire la împlinirea Scripturilor. Un alt semn al dublei intrigi care se desfășoară în narațiunea patimilor – că voia lui Dumnezeu se împlinește chiar și în timp ce voia omului acționează să Îl distrugă pe Mesia.

Toți ucenicii fug, inclusiv Petru, care va apărea totuși din nou, urmându-L pe Isus de la distanță și sfârșind prin a da el însuși de necaz. Dar Marcu 14:51,52 menționează un tânăr care Îl urma pe Isus – un detaliu consemnat doar aici, nicăieri altundeva în evangheliile canonice. Unii cred că este vorba chiar de Marcu, lucru ce nu poate fi dovedit. Ceea ce este remarcabil este că fuge dezbrăcat. Tânărul, în loc să lase totul ca să „Îl urmeze pe” Isus, lasă totul ca să „fugă de” Isus.

Gândește-te la ideea de a fi robul chiar și al unui singur viciu (doar un viciu l-a determinat pe Iuda să facă ce a făcut). Cât de mult urăști păcatul?

5 Citește Marcu 14:60-72. Compară comportamentul Domnului Isus în aceste împrejurări și comportamentul lui Petru. Ce lecții înveți din aceste diferențe?

Marcu 14:53-59 descrie cum a fost adus Isus în fața sinedriului și prima parte a procesului Său. Este deosebit de frustrant. Conducătorii încearcă în mod repetat să își demonstreze acuzațiile la adresa lui Isus. Scriitorul evangheliei notează cum mărturiile erau false, iar martorii nu cădeau de acord. În cele din urmă, marele-preot se ridică și se adresează direct lui Isus. La început Isus nu răspunde, dar apoi marele-preot Îl pune sub jurământ înaintea lui Dumnezeu (vezi Matei 26:63) și Îl întreabă direct dacă este Mesia. Isus recunoaște sincer și deschis că este, apoi face referire la textul din Daniel 7:13,14, care vorbește despre Fiul omului care stă la dreapta lui Dumnezeu și va veni pe norii cerului. Acest lucru este prea mult pentru marele-preot, care își sfâșie hainele și cere condamnarea lui Isus, pe care conciliul o acordă imediat. Conducătorii încep să Îl umilească pe Isus – să Îl scuie, să Îi acopere fața, să Îl bată și să Îi ceară să facă profeții.

În timp ce Isus Se află înăuntru, este judecat și dă o mărturie dreaptă, Petru este afară și exprimă o minciună. Aceasta este a șasea și ultima povestire în ramă din Marcu, iar aici ironia situației se evidențiază în mod special. Sunt două personaje paralele, Isus și Petru, care acționează în mod diferit. Isus dă o mărturie dreaptă, iar Petru una mincinoasă. De trei ori este Petru abordat de o slujitoare sau de martori și de fiecare dată neagă orice legătură cu Isus, ba chiar blestemă și înjură în acest sens.

În acel moment se aude un cocoș care cântă pentru a doua oară, iar Petru își amintește brusc de profeția lui Isus că se va lepăda de Domnul său de trei ori chiar în noaptea aceea. Distrus, izbucnește în lacrimi. Iată ironia izbitoare, paradoxul – la sfârșitul procesului Său, Isus este legat la ochi și lovit, după care I se poruncește să prorocască. Era o bătaie de joc, de vreme ce nu putea vedea cine L-a lovit. Dar, chiar în momentul în care ei fac lucrul acesta, Petru Îl reneagă pe Isus în curtea de jos, împlinind exact una dintre profețiile Lui. Prin urmare, renegându-L pe Isus Petru demonstrează că Isus este Mesia.

Ce cuvinte de speranță ai adresa cuiva care, deși dorește să Îl urmeze pe Isus, nu reușește uneori? Care dintre noi nu s-a lovit de eșec când încerca să facă ce dorește Isus?

Suplimentar: Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, cap. 75, 76

„În timp ce blestemele înjositoare erau încă pe buzele lui Petru, iar cântatul pătrunzător al cocoșului îi răsuna încă în urechi, privirea Mântuitorului s-a întors de la judecătorii încruntați spre sărmanul Său ucenic. În același timp, privirea lui Petru a fost atrasă de Învățătorul său. În privirea aceea blândă, el a citit milă adâncă și întristare, dar nu se afla în ea nicio umbră de mânie.

Vederea acelei fețe palide și suferinde, privirea aceea plină de compasiune și iertare au străpuns inima lui Petru asemenea unei săgeți. Conștiința i-a fost trezită. Memoria i s-a împrosătat. Petru și-a amintit de promisiunea făcută cu câteva ore înainte, că va merge cu Domnul său la închisoare și la moarte. Și-a amintit de amărăciunea sa atunci când Mântuitorul i-a spus în camera de sus că, în aceeași noapte, se va lepăda de trei ori de Domnul său. Petru tocmai declarase că nu-L cunoaște pe Isus, dar acum el își dădea seama cu o chinuitoare durere cât de bine îl cunoștea Domnul său și cât de bine citise Domnul în inima lui falsitatea care îi era chiar și lui necunoscută” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 712, 713).

Studiu zilnic: Marcu 5 – 11; Ellen G. White, *Divina vindecare*, cap. „În contact cu alții”

1. De ce cuvinte nu a ținut seama Isus?

2. Ce a făcut copila demonizată după ce a fost vindecată?

3. Ce trebuie să facă persoana care dorește să vină după Isus?

4. Care lucru este cu neputință la oameni?

5. Care este argumentul cel mai convingător și apelul cel mai solemn?

Privire generală

În Marcu 14 citim despre complotul de a-L ucide pe Domnul Isus. Marcu ne spune explicit că acest complot fusese pus la cale de ceva vreme, dat fiind faptul că „preoții cei mai de seamă și cărturarii căutau cum să prindă pe Isus cu vicleșug și să-L omoare” (Marcu 14:1). Prin urmare, dorința inamicilor lui Isus de a-L ucide începe să ia o formă sinistrală. Marcu 14 relatează evenimentele trădării și condamnării Lui de către liderii religioși.

Teme

1. Ungerea lui Isus Hristos cu un parfum costisitor.
2. Lepădarea lui Petru.
3. Suferința Domnului ca o împlinire directă a profeției.

Comentariu

Trei atitudini față de Salvator

Marcu 14:1-11 este prima pericopă sau secțiune a capitolului. În acest pasaj, Marcu introduce două scene cu trei personaje sau grupuri de personaje principale: (1) preoții și cărturarii; (2) o femeie al cărei nume nu este dezvăluit și (3) ucenicii și Iuda Iscarioteanul. Primul grup este dispus să plătească o sumă importantă de bani pentru a-L omorî pe Isus, după cum se arată în Marcu 14:1,11. Această disponibilitate a lor dovedește cât de corupți deveniseră conducătorii templului și serviciile acestuia. Isus avea dreptate atunci când le-a spus: „Ați făcut din [templu] o peșteră de tâlhari” (Marcu 11:17). Erau atât de disperați să Îl ucidă cu orice preț încât au recurs la plățirea unuia dintre membrii cercului Său de apropiați pentru a-și atinge scopurile. Textul pare să sugereze de asemenea că liderii religioși au plătit oameni ca să Îl prindă pe Isus: „A venit o mulțime de oameni cu săbii și cu ciomege, trimiși de preoții cei mai de seamă, de cărturari și de bătrâni” (Marcu 14:43). Totodată, este posibil ca liderii religioși să se fi aflat în spatele celor „mulți [care] făceau mărturisiri mincinoase împotriva Lui, dar mărturisirile lor nu se potriveau” (Marcu 14:56). În lumina acestor ipoteze, este interesant de cântărit cât de mulți bani au cheltuit preoții și restul conducătorilor evrei ca să se asigure de moartea lui Mesia.

Al doilea personaj este o femeie neidentificată care a fost dispusă să cheltuie pentru Isus o sumă exorbitantă din propriii bani. A cumpărat un parfum foarte scump pentru a unge capul și picioarele lui Isus. Ucenicii au estimat că parfumul valora o sumă mare de bani, peste 300 de dinari (Marcu 14:5). Un dinar era unitatea monetară romană și „se pare că era echivalentul salariului pe o zi întreagă al unui muncitor de rând (Matei 20:1-16)” (Lee Martin McDonald, „Money in the New Testament Era”, în *The World of the New Testament...*, 2013, p. 573). Pornind de la aceste informații, putem trage concluzia că femeia a cheltuit o sumă aproape la fel de mare ca salariul pe un an. Poate că economisise banii în mulți ani de muncă grea. În orice caz, erau într-adevăr foarte mulți bani. Femeia a dorit să își arate recunoștința față de Isus printr-un cost și un sacrificiu personal imens. Isus, la rândul Lui, i-a răsplătit din plin darul, care arăta cât de mult Îl prețuia. Marcu 14:9 consemnează: „Oriunde va fi propovăduită Evanghelia aceasta, în toată lumea, se va istorisi și ce a făcut femeia aceasta, spre pomenirea ei.”

Personajele din a treia scenă, după cum am notat, sunt ucenicii și Iuda. Spre deosebire de femeia anonimă, aceștia credeau că parfumul era prea prețios ca să fie irosit pe Isus. Ei insistă pe ideea că „mirul acesta s-ar fi putut vinde cu mai mult de trei sute de dinari, care li s-ar fi putut da săracilor” (Marcu 14:5, EDCR). Cu toate că banii nu fuseseră ai lor sub nicio formă, aceștia au învinuit-o și au discreditat-o pe femeie pentru că I-a făcut Domnului Isus acest dar.

Iuda a fost dispus să primească bani pentru a-L da pe Isus pe mâna celor care puneau la cale moartea Lui. Marcu nu ne oferă detalii cu privire la negocierea prețului pentru moartea lui Isus. Despre negocieri aflăm din Evanghelia după Matei. Potrivit lui Matei, Iuda i-a întrebant pe preoți: „Ce vreți să-mi dați, și-L voi da în mâinile voastre?» Ei i-au cântărit treizeci de arginți” (Matei 26:15). Formula „treizeci de arginți”, tradusă și cu „treizeci de sicli de argint”, vine din grecescul *triakonta argyria*. Fiecare dintre acești *argyria* este echivalentul a aproximativ patru drahme. Drahma era „unitatea monetară grecească, echivalentă din punct de vedere valoric cu dinarul roman. [...] Cel mai probabil aceasta este moneda în care Iuda și-a primit cei «treizeci de arginți» sau o sută douăzeci de dinari (Matei 26:15)” (*The World of the New Testament...*, p. 573, 574).

Suma plătită de preoți și acceptată de Iuda era inferioară sumei plătite de femeie pentru parfum. Pe scurt, o femeie singură a plătit aproxima-

tiv 300 de dinari pentru a-L unge pe Isus în semn de aducere-aminte, în timp ce Iuda a acceptat numai 120 de dinari pentru a-L trăda. Discrepanța vorbește de la sine. Arată cât de puțin prețuit era Învățătorul de Iuda și de ucenicii care îi împărtășeau părerea.

Năvalnicul Petru: aproape și departe de Isus

Ultimul personaj din scenele discutate din Marcu 14 este Petru. Petru are un rol activ în capitolele finale. El a fost printre cei însărcinați să pregătească Paștele (Marcu 14:12,13; compară cu Luca 22:8). Ulterior, când Isus a prezis cum ucenicii Lui aveau să Îl abandoneze atunci când avea să fie arestat, „Petru I-a zis cu și mai multă tărie: «Chiar dacă ar trebui să mor împreună cu Tine, tot nu mă voi lepăda de Tine»” (Marcu 14:31; compară cu Marcu 14:29).

Petru n-a fost în stare să dea curs rugăminții lui Isus: „Vegheați și rugați-vă” (Marcu 14:38). Mai târziu, tot el a sărit în apărarea lui Isus și, dând dovadă de violență, a tăiat urechea dreaptă a slujitorului marelui-preot (Ioan 18:10; compară cu Marcu 14:47).

O altă scenă în care apare Petru este cea în care Isus este condus la marele-preot. Petru Îl urma pe Isus de la distanță (Marcu 14:54). Mai târziu, este luat la întrebări de către cei care îl dau în vileag drept unul dintre urmașii lui Isus. În răspunsul dat acuzatorilor săi, Petru „a început să se blesteme și să se jure: «Nu cunosc pe Omul acesta despre care vorbiți!»” (Marcu 14:71).

Capitolul se încheie cu Petru izbucnind în lacrimi de amarnică re-mușcare. Portretul lui Petru zugrăvit în aceste șase scene descrie experiența multora dintre urmașii lui Isus din zilele noastre. Când suntem un cavaler pe cal alb luptând pentru cauza lui Isus, când ne clătinăm și devenim personajul negativ care Îl trădează. Pentru a evita această instabilitate de caracter, Isus ne sfătuiește: „Vegheați și rugați-vă, ca să nu cădeți în ispită” (Marcu 14:38). Istoria lui Petru nu se încheie cu o înfrângere. Călăuzit de Duhul Sfânt, a devenit un stâlp al comunității creștine.

Isus și împlinirea profeției

În final, să evidențiem agonia Domnului Isus din scenele din Marcu 14! Cât de mult trebuie să Îl fi durut pe Isus faptul că propriii Săi ucenici, cei mai apropiați tovarăși ai Săi, nu I-au înțeles misiunea! La vederea un-

gerii Sale de către femeie, ucenicii s-au certat cu privire la marea risipă de bani făcută prin gestul ei de a-I turna pe cap un parfum scump. Cât de dureros trebuie să fi fost pentru Domnul că doi dintre ucenicii Săi aveau să Îl trădeze, iar ceilalți aveau să Îl părăsească! Cât de sfâșietor trebuie să fi fost pentru El să fie martor la faptul că liderii religioși și învățătorii propriului Său popor încercau să-L omoare pe El, Mesia cel vestit! Isus a trăit pe acest pământ ca om. A simțit toată durerea pe care ar putea-o suporta vreodată inima omenească în aceste circumstanțe traumatizante: „El le-a zis [ucenicilor Săi]: «Sufletul Meu este cuprins de o întristare de moarte»” (Marcu 14:34). Cu toate acestea, nimic și nimeni nu Îl putea abate de la calea aleasă de El: calea morții.

Hristos Își înțelege clar soarta. Știe de ce parcurge calea pe care a ales-o și unde Îl va duce. El a spus: „Fiul omului, negreșit, Se duce după cum este scris despre El” (Marcu 14:21). Este conștient că tot ceea ce I se întâmplă Lui sau se întâmplă împotriva Lui face parte dintr-un plan divin. Își dă seama că „toate aceste lucruri s-au întâmplat ca să se împlinească Scripturile” (Marcu 14:49). De aceea, atunci când Petru a încercat să Îl convingă să renunțe la voia lui Dumnezeu pentru El în planul de mântuire, Isus l-a văzut pur și simplu pe Satana vorbind prin Petru, așa cum îi vorbise cândva Evei prin intermediul șarpelui. Isus a venit în această lume pentru a-Și da viața ca răscumpărare pentru omenire. Din acest motiv, Biblia a prezis că „Unsul va fi stârpit și nu va avea nimic” (Daniel 9:26) sau, literal, „nu va avea pe nimeni”. Această soartă cumplită s-a întâmplat adevărat.

Aplicație

1. De ce au crezut ucenicii că parfumul turnat pe capul lui Isus era o risipă? În cadrul discuțiilor din grupă pe marginea acestei întrebări, roagă-i pe membrii grupei să mediteze la următoarele gânduri: „Cuvintele spuse cu indignare: «Ce rost are risipa aceasta?» au adus intens în atenția lui Hristos sacrificiul cel mai mare făcut vreodată – darul Său, căci El S-a dăruit pe Sine ca ispășire pentru o lume pierdută. Domnul voia să fie atât de darnic față de familia omenească încât să nu se poată spune că El putea face mai mult. Dăruindu-L pe Isus, Dumnezeu a dat tot cerul. Din punct de vedere omenesc, o jertfă ca aceasta era o risipă. Pentru felul omenesc de a judeca, întregul plan de mântuire este o risipă de mijloace. Lepădarea de sine și jertfa din toată inima ne întâmpină pretutindeni. Oștirea cerească privește cu uimire la familia omenească, ce refuză să fie înălțată și îmbogățită prin iubirea fără margini exprimată prin Hristos.

Pe bună dreptate îngerii ar putea să strige: «Ce rost are această risipă?»” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 565).

2. Care să fi fost motivul pentru care Iuda L-a trădat pe Isus? Înainte de răspuns, poate fi citit următorul paragraf: „Iuda considera că, dacă Domnul Hristos avea să fie crucificat, atunci evenimentul urma să aibă loc oricum. Partea sa în trădarea Mântuitorului n-ar fi schimbat rezultatul. Dar, dacă Domnul Hristos nu trebuia să moară, atunci el nu făcea decât să-L forțeze pe Isus să Se elibereze. Orice s-ar fi întâmplat, Iuda avea să câștige ceva de pe urma trădării lui. El a considerat că face o afacere bună vânzându-L pe Domnul său” (*Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 720).

14 – 20 septembrie

Judecat și răstignit

Sabat după-amiază

De memorat: „Și în ceasul al _____, Isus a _____ cu glas tare: «Eloi, Eloi, Lama Sabactani?», care, tâlmăcit, înseamnă: «Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, _____?»” (Marcu 15:34).

Marcu 15 este miezul narațiunii patimilor. Prezintă procesul Domnului Isus, condamnarea Lui, batjocura din partea soldaților, răstignirea și apoi moartea și îngroparea Lui. Evenimentele din acest capitol sunt prezentate scurt și la obiect, cu detalii clare, cel mai probabil pentru că autorul lasă faptele să vorbească de la sine.

În întreg capitolul, paradoxul – sau ironia de situație – joacă un rol important. De aceea este nevoie să avem o definiție clară a ceea ce este paradoxul. Acesta are deseori trei componente: (1) două niveluri de sens, (2) cele două niveluri se află în conflict sau se contrazic unul pe celălalt și (3) o persoană care nu observă paradoxul sau ironia situației nu realizează ce se întâmplă și nu știe că ea este cea care va suferi consecințele.

În săptămâna aceasta, de la întrebarea lui Pilat: „Ești Tu Împăratul iudeilor?” la soldații batjocoritori, la semnul de deasupra crucii, la batjocura liderilor religioși: „Pe alții i-a mântuit, și pe Sine Însuși nu se poate mântui” și până la apariția neașteptată a lui Iosif din Arimateea, capitolul este plin de paradoxuri sau de ironii dureroase care dezvăluie însă adevăruri categorice despre moartea Domnului Isus și despre semnificația acesteia.

21 septembrie: Ziua Slujirii Pastorale

1 Citește Marcu 15:1-15. Ce situații paradoxale sau ironice observi aici?

Pilat din Pont a fost guvernator în Iudeea în anii 26-36 d.H. Nu a fost un conducător blând, iar unele dintre acțiunile sale au generat conșter-nare în rândul locuitorilor (vezi Luca 13:1). Procesul lui Isus în tribu-nalele evreiești s-a încheiat cu condamnarea Acestuia la moarte pentru blasfemie. Dar, în majoritatea cazurilor în timpul stăpânirii romane, evreii nu puteau decide execuții, așa că L-au dus pe Isus la Pilat pentru condamnare. Nu se menționează acuzația adusă lui Isus în fața lui Pilat, dar o putem deduce din scurta întrebare pe care Pilat I-o adresează lui Isus: „Ești Tu Împăratul iudeilor?” (Marcu 15:2). În vremurile Vechiului Testament, Israel își ungea regii, așadar nu e greu de înțeles cum termenul Mesia („Unsul”) putea fi răstălmăcit pentru a însemna pretenția la un omagiu în calitate de rege și, prin urmare, a rivaliza cu cezarul. Astfel, Isus a fost acuzat în fața sinedrului de blasfemie, în timp ce acuzația prezentată în fața guvernatorului a fost de răzvrătire, care ar fi dus la moarte.

Ironia situației constă în faptul că Isus este atât Mesia, cât și împă-ratul iudeilor. Condamnarea Lui pentru blasfemie și răzvrătire a fost greșită, ar fi trebuit să primească în schimb omagiu și închinare. Cu toate acestea, Isus acționează în continuare într-o manieră regală. Răspunsul dat de El lui Pilat: „Tu [însuși o] spui” (Marcu 15:2, EDCR, NTSBR, BTF, NTR), este un răspuns vag, care ocolea o asumare. El nu neagă acest titlu, dar nici nu îl confirmă. Acest răspuns poate sugera că El este împă-rat, dar de altă natură (compară cu Ioan 18:33-38).

Marcu 15:6 introduce în narațiune obiceiul de eliberare a unui de-ținut cu ocazia Paștelui. În Marcu 15:9, Pilat întreabă dacă să Îl elibe-reze pe „Împăratul iudeilor” și, deși este posibil ca el să fi fost ironic, el însuși ajunge victima ironiei. Marcu 15:9,10 exemplifică ce înseam-nă să înțelegi sau să nu înțelegi ceva. Pilat înțelege că liderii religioși L-au denunțat pe Isus din invidie, dar nu înțelege și că, întrebând mulți-mea, face jocul liderilor religioși. Aceștia instigă mulțimea și cer răstig-nirea lui Isus. Pilat se eschivează. Răstignirea era un mod îngrozitor de a muri, în mod special pentru un om pe care el Îl considera nevinovat. Cât de dureros de paradoxal este faptul că guvernatorul păgân voia să Îl elibereze pe Mesia, în timp ce conducătorii religioși Îl voiau crucificat.

Ce te poate împiedica să urmezi mulțimea atunci când te confrunți cu o mare presiune în acest sens?

2 Citește Marcu 15:15-20. Ce I-au făcut soldații lui Isus și care este semnificația acestui gest?

Romanii recurgeau la o formă crudă de bătaie pentru a-i pregăti pe prizonieri pentru execuție. Victima era dezbrăcată, legată de un stâlp și apoi biciuită cu bice din piele care aveau prinse pe ele bucăți de os, sticlă, pietre și cuie.

După ce Isus a fost biciuit, soldații însărcinați cu executarea Lui au continuat să Îl umilească îmbrăcându-L într-o mantie purpurie, punându-I pe cap o coroană de spini și numindu-L în batjocură împăratul iudeilor. Grupul de soldați este numit „ceata ostașilor” sau „cohortă” (EDCR, NTSBR), însemnând în acest caz între 200 și 600 de oameni.

Ironia situației sau paradoxul din această scenă este evident pentru cititor, pentru că Isus chiar este Împărat, iar cuvintele ironice ale soldaților proclamă acest adevăr. Acțiunea soldaților era o parodiare a modului în care soldații îl aclamau pe împăratul roman cu cuvintele: „Plecăciune, Cezar, Împărate!” Prin urmare, există o comparație implicită cu împăratul. Isus a suportat batjocura manifestată în trei feluri: a fost lovit în cap cu o trestie, a fost scuipat, a primit omagiul insultător al unora în timp ce se plecau în genunchi înaintea Lui. Toate aceste trei verbe de acțiune sunt exprimate în greacă la timpul imperfect. În acest context, acest timp exprimă ideea de acțiune repetitivă. Așadar au continuat să Îl lovească, au continuat să Îl scuipe și au continuat să îngenuncheze înaintea Lui în semn de omagiu batjocoritor. Isus îndură toate acestea în liniște, fără a reacționa în niciun fel.

Modelul tipic al execuției romane prin răstignire presupunea ca persoana condamnată să poarte dezbrăcată crucea până la locul execuției. Acest model urmărea, din nou, să umilească total persoana și să o facă de ocară înaintea comunității. Evreii însă detestau nuditatea în public. Marcu 15:20 notează că L-au dezbrăcat de roba purpurie și L-au îmbrăcat iarăși cu hainele Lui. Aceasta pare o concesie pe care romanii au făcut-o pentru evreii din acea perioadă și din acel loc.

Gândește-te la ironiile de situație sau la paradoxurile prezentate aici: plecăciunile lor și omagiul adus lui Isus ca Împărat, toate în batjocură, în timp ce Isus era într-adevăr Împăratul nu doar al iudeilor, ci și al lor!

Acești bărbați nu aveau nicio idee ce făceau. De ce totuși neștiința lor nu va fi o scuză în Ziua Judecării?

3 Citește Marcu 15:21-38. Ce paradox dureros apare în aceste pasaje?

În acest punct al narațiunii patimilor, Isus este o victimă tăcută, controlată de oameni care și-au propus să Îl ucidă. În întreaga evanghelie până la arestarea Lui, El a fost Cel care controla situațiile. Acum El este Cel controlat. Deși era un predicator itinerant robust, bătaia, lipsa de hrană și de somn L-au epuizat până acolo încât a fost nevoie ca un străin să Îi care crucea. La locul execuției, a fost dezbrăcat, iar hainele au devenit proprietatea soldaților, care au tras la sorți care să le ia (vezi Psalmii 22:18). Răstignirea era o metodă de execuție destul de nesângeroasă. Cuiele folosite pentru fixarea pe cruce (vezi și Ioan 20:24-29) erau cel mai probabil înfipite în încheietura mâinii, unde nu se găsesc vase de sânge importante. (Și în ebraică, și în greacă, termenul pentru „mână” exprimă atât ideea de mână, cât și de antebraț). Palma nu are structurile necesare pentru a susține greutatea trupului la crucificare. Nervul median care trece prin centrul antebrațului era strivit de cuie, provocând dureri îngrozitoare în tot brațul. Respirația era dificilă. Pentru a respira cum trebuie, victimele răstignite trebuiau să se împingă cu picioarele în cuie și să-și îndoia brațele, ceea ce le provoca din nou dureri chinuitoare. Asfixierea era una dintre cauzele posibile ale morții.

În timpul răstignirii, Isus a fost supus unor mari batjocuri și umilințe. În virtutea Motivului literar al Tainei/Revelației din Evanghelia după Marcu – Isus făcea apel la tăcere și la ținere în secret a identității Lui –, titlurile precum „Domnul”, „Fiul lui Dumnezeu”, „Hristosul” nu au apărut des în narațiune. Acest aspect se schimbă la cruce. Nu poate fi ascuns. Este o ironie de situație că liderii religioși sunt aceia care folosesc aceste titluri tocmai pentru a-L ironiza pe Isus. Cum se mai condamnă singuri!

Una dintre declarațiile lor batjocoritoare iese în evidență. În Marcu 15:31, aceștia afirmă: „Pe alții i-a mântuit, și pe Sine Însuși nu Se poate mântui.” Pentru a scoate în evidență neputința Lui pe cruce, aceștia afirmă că pe alții i-a ajutat (cuvântul grecesc poate însemna „a mântui”, „a vindeca”, „a salva”). Prin urmare, în mod paradoxal, recunosc că El este Salvatorul. Paradoxul merge și mai departe – motivul pentru care nu putea sau nu voia să Se salveze era pentru că pe cruce îi salva pe alții.

Citește Ioan 1:1-3. Ce ne spune acest pasaj despre Domnul Isus, același Isus care este răstignit aici în Marcu? Cum putem ajunge să înțelegem ce înseamnă moartea lui Hristos pentru noi?

4 Citește Marcu 15:33-41. Care sunt singurele cuvinte ale lui Isus de pe cruce consemnate în Marcu? Ce înseamnă moartea lui Hristos pentru noi toți?

Evanghelia după Marcu prezintă crucea ca pe un loc foarte întunecat, atât fizic, cât și spiritual. Un întuneric supranatural s-a lăsat peste Calvar în acea zi de vineri cam de pe la ora prânzului până la trei după-amiaza. Citește **Marcu 15:33**. Cuvintele lui Isus de pe cruce sunt numite „strigătul de abandon”, în care El Se roagă, apelând la Dumnezeu și întrebând de ce a fost părăsit. Isus citează Psalmii 22:1. Alte trimiteri la același psalm apar în Marcu 15:24 și 29, indicând că Scripturile se împlinesc prin moartea Domnului Isus. Chiar și în complotul malefic al oamenilor, tot se împlinește voia lui Dumnezeu.

Cuvintele lui Isus de pe cruce sunt redată în aramaică împreună cu traducerea. Cuvintele „Dumnezeul Meu, Dumnezeul meu” sunt *Eloi, Eloi* în acest verset (o transliterare a aramaicului *'elahi*). Pare că Isus îl strigă pe Ilie (aramaicul *'eliyyah*, care înseamnă „Dumnezeul meu este YHWH”). Aceasta este greșeala făcută de unii martori.

Ceea ce uimește este paralela cu botezul lui Isus, din Marcu 1:9-11.

Botezul: Marcu 1:9-11	Crucea: Marcu 15:34-39
Ioan Îl botează pe Isus	Botezul lui Isus (compară cu Marcu 10:38)
Ioan (care îl simbolizează pe Ilie; vezi Mc 9:11-13)	Strigarea lui Ilie
Cerurile se deschid	Perdeaua se despică
Duhul (<i>pneuma</i>)	Isus Își dă duhul (<i>expneō</i>)
Vocea lui Dumnezeu: „Fiul Meu preaiubit”	Sutașul spune: „Fiul lui Dumnezeu”

Ceea ce sugerează aceste paralele este că, așa cum botezul lui Isus din Marcu 1 este începutul lucrării Sale, conform profeției din Daniel 9:24-27, ceea ce se întâmplă în Marcu 15 la cruce este punctul culminant sau scopul lucrării Sale, când El moare ca răscumpărare pentru mulți (Marcu 10:45). Moartea lui Isus pe cruce împlinește și o parte din profeția din Daniel 9:24-27. Ruperea perdelei din templu (Marcu 15:38) marchează împlinirea sistemului de jertfe, adică realitatea întâlnește lucrurile simbolizate, și începe o nouă fază a istoriei mântuirii.

În ciuda chiar și a uneltirilor malefice ale oamenilor, planurile lui Dumnezeu s-au împlinit. De ce ar trebui ca acest lucru să ne ajute să învățăm că, indiferent ce se întâmplă în jurul nostru, ne putem încrede în Dumnezeu convinși că bunătatea Lui va birui în cele din urmă?

5 Citește Marcu 15:42-47. Care este semnificația intervenției lui Iosif din Arimateea, mai ales în absența ucenicilor Domnului Isus?

După toată drama intensă vin lucrurile mai „obișnuite”. Mai întâi, morții trebuie întotdeauna îngropați. Mai multe elemente sunt însă oarecum înduioșătoare din punct de vedere spiritual, iar altele sunt extrem de importante din punct de vedere istoric.

În acest pasaj, Iosif din Arimateea apare pentru prima și ultima oară în Evanghelia după Marcu. Era un membru respectat al sinedriului, făcând parte din „elitele urbane”. Fiind bogat și respectat, avea trecere înaintea guvernatorului, ceea ce explică îndrăzneala lui de a-l aborda pe Pilat și a-i cere trupul lui Isus. Faptul că un membru al sinedriului a manifestat un astfel de interes legat de înmormântarea lui Isus este un detaliu emoționant. Unde erau ucenicii lui Isus când se petreceau toate acestea?

Un detaliu istoric extrem de important aici este constatarea morții lui Isus. Marcu 15:43 vorbește despre cererea lui Iosif de a primi trupul lui Isus. Dar Pilat a fost surprins să audă că Isus murise deja (Marcu 15:44). Prin urmare, l-a chemat pe centurionul responsabil cu răstignirea și l-a întrebat dacă Isus era deja mort. Centurionul a confirmat lucrul acesta.

Acest aspect este unul important, deoarece ulterior unii aveau să susțină că Isus nu a murit pe cruce, ci doar a leșinat. Mărturia centurionului în fața guvernatorului roman contrazice direct acea afirmație. Romanii știau, până la urmă, cum să execute criminali.

Iosif a adus o pânză de in cu care l-a înfășurat pe Isus și l-a așezat trupul într-un mormânt săpat în stâncă. Acest mormânt era suficient de mare pentru a se putea intra în El (Marcu 16:5). Pe lângă Iosif, scriitorul evangheliei mai menționează două femei care au văzut locul – Maria Magdalena și Maria, mama lui Iacov. Acestea două împreună cu Salome au privit răstignirea de la distanță și toate trei vor merge la mormânt duminică dimineața pentru a finaliza, cred ele, îmbalsămarea lui Isus (Marcu 16:1). De ce se face referire la aceste trei femei? Ele vor fi martorele mormântului gol, în Marcu 16, și prin urmare sunt martori importanți ai învierii Domnului.

Paradoxal, adepții lui Isus „au dispărut din misiune”, în timp ce un membru al sinedriului, exact organismul care l-a condamnat pe Isus, devine „erou” în această situație. Cum te asiguri că, în momentele cruciale, nu vei dispărea și tu din misiune?

Suplimentar: Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, cap. 77-79

„Pilat dorea foarte mult să-L elibereze pe Domnul Hristos, dar și-a dat seama că nu va putea face acest lucru și să-și păstreze totuși poziția și onoarea. Ca să nu-și piardă puterea lumească, a preferat sacrificarea unei vieți nevinovate. Câți nu își sacrifică principiile în același fel, pentru a nu pierde ceva sau pentru a nu suferi! Conștiința și datoria arată o cale, iar interesele personale, o altă cale. [...] Asupra Domnului Hristos, ca Înlocuitor și Garant al nostru, a fost așezată nelegiuirea noastră, a tuturor. El a fost așezat în rândul celor fără de lege, ca să ne poată răscumpăra de sub condamnarea legii. Vinovăția fiecărui urmaș al lui Adam apăsă asupra inimii Sale. Mânia lui Dumnezeu asupra păcatului, manifestarea teribilă a neplăcerii Sale față de nelegiuire, umplea de groază inima Fiului Său. În toată viața Sa, Domnul Hristos vestise unei lumi căzute vestea bună a îndurării și iubirii iertătoare a Tatălui. Tema Sa era salvarea celui mai mare păcătos. Dar acum, sub povara teribilă a vinovăției ce apăsă asupra Sa, nu putea vedea fața dătătoare de pace a Tatălui. Retragera privirii divine de la Mântuitorul în această oră a supremei dureri a străpuns inima Sa cu o întristare ce nu va putea niciodată să fie înțeleasă de către om. Atât de mare a fost chinul acesta, încât durerea fizică de-abia mai era simțită” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 738, 753).

Studiu zilnic: Marcu 12 – Luca 2; Ellen G. White, *Divina vindecare*, cap. „Creștere și slujire”

1. Cine nu era departe de împărăția lui Dumnezeu și de ce?

2. Cum intervine Dumnezeu „din pricina celor aleși”?

3. Care era vina scrisă pe crucea Domnului Isus?

4. Unde a stat pruncul Ioan „până în ziua arătării lui înaintea lui Israel”?

5. **Ce nu a existat pentru Domnul Hristos între tronul din cer și cruce?**

Privire generală

Marcu 15 prezintă trei scene-cheie legate de procesul, răstignirea și învierea Domnului Isus. Aceste evenimente ne ajută să înțelegem natura împărăției lui Dumnezeu. Mai întâi, Marcu analizează rolul pe care sinedriul îl joacă în condamnarea lui Isus. În acest episod, preoții și restul conducătorilor evrei sunt descriși ca personaje negative. (Istoricii contemporani lui Isus identifică drept sinedriu ceea ce Biblia numește „sabor”). Apoi Marcu dedică un spațiu considerabil din narațiunea lui descrierii rolului lui Pilat din Pont în procesul și condamnarea Domnului. În cele din urmă, Marcu relatează acțiunile lui Iosif din Arimateea, care îl așază pe Isus într-un mormânt pregătit pentru sine.

Teme

1. *Sinedriul și condamnarea lui Isus*: atitudinea sinedriului și a marelui-preot față de Isus înainte de răstignire.
2. *Aprobarea de către autoritățile romane a condamnării lui Isus*: rolul lui Pilat din Pont în procesul lui Isus.
3. *Iosif din Arimateea și împărăția lui Dumnezeu*: Marcu evidențiază pe scurt acțiunile lui Iosif din Arimateea după moartea Domnului.

Comentariu

Condamnat de sinedriu și de preoți

Marcu 14 descrie rolul activ pe care preoții și alți conducători l-au jucat în prinderea lui Isus (Marcu 14:1). Iuda vine să negocieze actul trădării și, „când au auzit ei lucrul acesta, s-au bucurat” (Marcu 14:11). Preoții, cărturarii și bătrânii au complotat împreună să îl omoare pe Isus. Coluziunea lor este evidentă atunci când trimit o mulțime cu săbii și cu ciomege să îl prindă pe Isus (Marcu 14:43).

Isus este luat și trimis la judecată. Inițial, procesul Lui a avut loc în fața sinedriului. Marcu 14:53-55 descrie scena: „Pe Isus L-au dus la marele-preot, unde s-au adunat toți preoții cei mai de seamă, bătrânii și cărturarii. [...] Preoții cei mai de seamă și tot soborul căutau vreo mărturie împotriva lui Isus, ca să-L omoare.” Se pare că marele-preot era cel care conducea sinedriul, precum și procesul de interogare a lui Isus (Marcu 14:60,61). Mai mult, marele-preot a fost cel care le-a prezentat

membrilor sinedriului argumentul pentru condamnarea lui Isus. Marcu descrie această acțiune prin următoarele cuvinte: „Marele-preot L-a întrebat iarăși și I-a zis: «Ești Tu Hristosul, Fiul Celui Binecuvântat?» «Da, sunt», i-a răspuns Isus. «Și veți vedea pe Fiul omului șezând la dreapta puterii și venind pe norii cerului.» Atunci marele-preot și-a rupt hainele și a zis: «Ce nevoie mai avem de martori? Ați auzit hula. Ce vi se pare?» *Toți L-au osândit să fie pedepsit cu moartea*” (Marcu 14:61-64, subl. ad.). Prin urmare, în acest consiliu de conducere, alcătuit din cei mai influenți lideri religioși ai națiunii, Isus a fost găsit vinovat și condamnat la moarte.

Ulterior, acest consiliu încearcă să obțină o confirmare legală a acestei sentințe prestabilite. În acest sens, într-o altă ședință se pare că sinedriul a hotărât să-L ducă pe Isus în fața lui Pilat din Pont, ca parte a unei strategii de a obține o sentință de condamnare din partea autorităților romane. Marcu începe capitolul 15 spunând: „Dimineața, preoții cei mai de seamă au făcut îndată sfat cu bătrânii, cărturarii și tot soborul. După ce au legat pe Isus, L-au dus și L-au dat în mâinile lui Pilat” (Marcu 15:1).

Sinedriul era „consiliul judiciar suprem [...] din cadrul iudaismului, cu 71 de membri, întrunit la Ierusalim. Acesta apare cu precădere în relatările despre patimi din evanghelii, ca organismul care L-a judecat pe Isus, și din nou în Faptele apostolilor, ca instanță judiciară care a investigat și a persecutat biserica creștină aflată în expansiune” (Philip Wesley Comfort și Walter A. Elwell (ed.), *Tyndale Bible Dictionary*, 2001, p. 1165). Deși regiunea Iudeei se afla sub stăpânirea Imperiului Roman, pentru anumite probleme regiunea se afla sub jurisdicția sinedriului. „Procuratorii, precum Ponțiu Pilat sau Felix se bazau de tribunalele sau conciliile evreiești pentru rezolvarea multor probleme administrative” (*The World of the New Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts*, p. 270). După cum am menționat anterior, în secolul I d.H. sinedriul era alcătuit din preoți, farisei, saduchei, cărturari și bătrâni (Marcu 15:1; Faptele apostolilor 23:1,6). Cel mai important rol în cadrul adunărilor îl aveau preoții, în mod special marele-preot.

Dușmănia preoților față de Hristos este evidentă din reacția lor la lucrarea Domnului, în mod special în Ierusalim. Pilat „pricepuse că preoții cei mai de seamă din pizmă Îl dăduseră în mâna lui” (Marcu 15:10). Ostilitatea lor față de Isus era atât de evidentă încât, în versetul următor, Marcu descrie cererea pe care aceștia i-o adresează lui Pilat de a-L condamna pe Isus la moarte: „Preoții cei mai de seamă au ațâțat norodul să ceară lui Pilat să le slobozească mai bine pe Baraba.”

Când Isus a fost crucificat, preoții (împreună cu cărturarii) „își băteau joc de El între ei și ziceau: «Pe alții i-a mântuit, și pe Sine însuși nu Se poate mântui! Hristosul, Împăratul lui Israel, să Se coboare acum de pe cruce, ca să vedem și să credem!»” (Marcu 15:31,32). Ce ironie că, în timp ce Isus murea pe cruce, preoții, în entuziasmul lor necontrolat, au declarat că Cel de pe cruce era Hristosul, Împăratul lui Israel! Deși Isus este numit împărat de multe ori în acest capitol, Pilat este cel care o spune cel mai clar. Dar până și conducătorii națiunii israelite Îl numesc pe Isus Mesia și Împăratul lui Israel, chiar dacă în batjocură. Nu știu că, odată cu moartea lui Isus, necesitatea ca ei să aducă jertfele în sanctuarul pământesc era pe cale să înceteze. Marcu 15:37 spune: „Isus a scos un strigăt tare și Și-a dat duhul”, iar în versetul următor, evanghelia notează că „perdeaua dinăuntrul templului s-a rupt în două de sus până jos” (Marcu 15:38).

Templul era acum deschis. Așadar, nu mai avea sens să se continue aducerea de jertfe animale, pentru că Mielul lui Dumnezeu fusese deja ucis. Oricine accepta jertfa Domnului Isus putea face parte din împărăția Lui. Granițele împărăției au fost extinse, iar invitația de a intra în ea a fost adresată tuturor națiunilor.

Obținerea aprobării Romei în procesul lui Isus

Cetatea Ierusalim, în care s-au petrecut procesul și crucificarea lui Isus, făcea parte din regiunea Iudeea. Cu ani în urmă, Irod cel Mare controlase această zonă, inclusiv regiunea Galileea. Construisese un palat în Ierusalim. Acum, în vremea lui Isus, Iudeea se afla sub supravegherea și controlul direct al Imperiului Roman. Astfel, era considerată o provincie romană, cu un guvernator numit de romani. În această perioadă din viața lui Isus, guvernatorul ales era Ponțiu Pilat – sau Pilat din Pont.

Așadar, înaintea lui Pilat L-au adus preoții pe Isus pentru a obține o condamnare oficială la moarte. Evanghelia după Marcu sugerează faptul că acțiunile lui Pilat erau în cele din urmă dictate de dorința lui de a mulțumi gloata însetată de sânge. În realitate, Pilat oscilează între convingerile conștiinței sale și slăbiciunea sa morală. Se luptă cu ideea de a-L elibera pe Isus, întrucât nu găsește niciun motiv să Îl condamne. Marcu descrie dilema lui Pilat în versetele 12-15 ale capitolului 15 din evanghelia sa. După interogarea lui Isus, Pilat nu poate găsi niciun motiv să Îl condamne. Apoi îi întreabă însă pe preoți: „Ce voiți să fac

cu Acela pe care-L numiți Împăratul iudeilor?” (Marcu 15:12). Apoi, în Marcu 15:14, când preoții strigă: „Răstignește-L!”, Pilat răspunde: „Dar ce rău a făcut?” În cele din urmă, în Marcu 15:15, autorul ne lasă să privim pentru o clipă în inima prefectului roman și să vedem care este motivul pentru care hotărăște să Îl condamne pe Isus la moartea prin răstignire: „Pilat a vrut să facă pe placul norodului și le-a slobozit pe Baraba, iar pe Isus, după ce a pus să-L bată cu nuiiele, L-a dat să fie răstignit” (Marcu 15:15).

În mod ironic, nu conducătorii religioși, ci Pilat este cel care face aluzie de câteva ori la împărăția lui Dumnezeu, când Îl identifică pe Isus ca Împăratul iudeilor. Isus le-a deschis celor din poporul Lui posibilitatea împărăției lui Dumnezeu, dar invitația a fost respinsă de conducătorii națiunii. Guvernatorul secular L-a recunoscut pe Isus ca Împărat, iar Isus i-a permis să Îl numească așa. Din perspectiva lui Pilat, Isus a murit ca „Împăratul iudeilor”. Potrivit Evangheliei după Ioan, „Pilat a scris o însemnare pe care a pus-o deasupra crucii și era scris: «Isus din Nazaret: Împăratul iudeilor»” (Ioan 19:19).

Să clarificăm că, prin faptul că Îl numește pe Isus „Împăratul iudeilor”, Pilat nu recunoaște dimensiunea spirituală a împărăției lui Dumnezeu. Pilat I-a spus lui Isus: „Mie nu-mi vorbești? Nu știi că am putere să Te răstignesc și am putere să-Ți dau drumul?” (Ioan 19:10). Isus îi prezintă imediat lui Pilat lucrurile în perspectiva cosmică adecvată: „«N-ai avea nicio putere asupra Mea», i-a răspuns Isus, «dacă nu ți-ar fi fost dată de sus»” (Ioan 19:11). Cu alte cuvinte, Isus i-a spus lui Pilat: *Nu sunt doar împăratul iudeilor, ci sunt mai presus de toate puterile și imperiile de pe pământ, inclusiv imperiul tău.* Însemnătatea acestor cuvinte tulburătoare a rămas impregnată în mintea lui Pilat astfel încât „căuta să-I dea drumul” (Ioan 19:12). Cu toate acestea, înțelegerea lui Pilat cu privire la împărăția lui Dumnezeu era limitată de concepția că nu exista niciun împărat mai mare decât cezarul, împăratul roman (vezi Ioan 19:12,15).

Ellen G. White menționează de ce a permis Pilat ca Isus să fie răstignit: „Pilat a cedat în fața cerințelor gloatei. Ca să nu-și piardă poziția, L-a dat pe Domnul Hristos să fie crucificat. Dar, în ciuda măsurilor sale de precauție, lucrul de care se temea cel mai mult s-a abătut ulterior asupra lui. I s-au luat toate onorurile și a fost îndepărtat din înalta sa poziție și, ros de remușcări și cu mândria rănită, și-a sfârșit viața nu la mult timp după crucificarea Domnului” (*Hristos, Lumina lumii/Viața lui Isus*, p. 738).

Iosif și împărăția lui Dumnezeu

În timp ce conducătorii religioși nu recunoșteau autoritatea Domnului sau a împărăției Sale și în timp ce perspectiva lui Pilat asupra calității de împărat a lui Isus era limitată de propria sa viziune păgână asupra lumii, a existat cineva care a crezut și a acceptat împărăția despre care predica Isus: Iosif din Arimateea, un membru important al sinedrului. Evanghelia după Marcu spune că „și el aștepta Împărăția lui Dumnezeu. El a îndrăznit să se ducă la Pilat ca să ceară trupul lui Isus” (Marcu 15:43). Proclamarea lui Isus a avut un efect puternic asupra acestui membru de vază al societății iudaice. Acțiunile lui Isus începeau să dea primele roade. Capitolul se încheie cu acțiunile acestui lider iudeu, un bărbat care L-a descoperit în Isus pe Împăratul vieții sale și al tuturor bunurilor sale. Iosif din Arimateea și-a asumat întreaga responsabilitate și toate cheltuielile pentru înmormântarea Domnului. Când cei mai mulți dintre ucenici erau departe, iar poporul respinsese împărăția, a existat un om, Iosif din Arimateea, care a realizat că „s-a împlinit vremea și Împărăția lui Dumnezeu este aproape” (Marcu 1:15).

Aplicație

Pilat aproape că fusese convins să anuleze din dreptul lui Isus condamnarea la răstignire. Cu toate acestea, oamenii au strigat: „Dacă dai drumul omului acestuia, nu ești prieten cu Cezarul” (Ioan 19:12). Întreabă-i pe membrii grupei tale: Care sunt principiile și/sau factorii care ne motivează în prezent gândurile și deciziile de viață?

Domnul înviat

Sabat după-amiază

De memorat: „El le-a zis: «Nu vă _____! Căutați pe Isus din Nazaret, care a fost _____. A _____, nu este _____; iată locul unde Îl puseseră»” (Marcu 16:6).

Răstignirea lui Isus a însemnat moartea speranțelor și a credinței ucenicilor Săi. A fost un sumbru sfârșit de săptămână pentru ei, fiindcă nu numai că se confruntaseră cu moartea Învățătorului lor, dar se și temeau pentru propriile vieți (Ioan 20:19).

În Marcu 16, ultimul capitol din această evanghelie, vom vedea ce a urmat după moartea Lui. În primul rând, vom analiza momentul învierii Domnului Isus și de ce au venit femeile la mormânt în acea dimineață de duminică. Adventiștii s-au ferit uneori de dimineața învierii din cauză că este folosită eronat pentru a susține sacralitatea duminicii. Vom vedea, în schimb, cum ne putem bucura de dimineața învierii în ciuda teologiei false care a apărut, din păcate, folosindu-se de ea. În al doilea rând, studiul explică primele versete din Marcu 16, legând aceste cuvinte de o temă pe care o întâlnim în întreaga carte. Secțiunile de luni și de marți vor examina aceste concepte. În al treilea rând, în încheierea studiului, miercuri și joi vom examina restul capitolului 16 din Marcu și vom studia misiunea care ne este prezentată. Acest studiu se va încheia cu o solicitare adresată cititorului Evangheliei după Marcu, de a răspândi Evanghelia în întreaga lume.

1 Citește Marcu 15:42 – 16:6. Ce se întâmplă aici și de ce este acest episod relevant pentru narațiunea învierii?

Toți scriitorii evangheliilor sunt în acord că Isus a murit în ziua pe care ei o identifică drept „Ziua Pregătirii” (Matei 27:62; Marcu 15:42; Luca 23:54; Ioan 19:14,31,42). Majoritatea comentatorilor înțeleg că e vorba de perioada dintre apusul soarelui din ziua de joi și apusul soarelui din ziua de vineri. Isus a murit târziu într-o după-amiază de vineri și a fost apoi îngropat repede înainte de apus. În timpul Sabatului, Domnul S-a odihnit în mormânt și toți ucenicii Lui s-au odihnit și ei – citește **Luca 23:56** – o acțiune destul de ciudată dacă Isus ar fi redus, după părerea unora, obligația de a păzi a patra poruncă. Sâmbătă seara femeile au cumpărat miresme, iar duminică dimineața s-au dus la mormânt cu dorința de a finaliza procesul obișnuit de înmormântare. Bineînțeles că Isus nu Se afla acolo.

Încă din secolul al II-lea, creștinii au considerat important faptul că Domnula înviat duminică. Această devenit bază pentru sfințenia duminicii. Dar ce ne învață Noul Testament?

2 Citește Coloseni 2:10-12. Care este modalitatea de comemorare în Noul Testament a învierii Domnului Isus?

Niciun cuvânt din Biblie nu sugerează sfințirea duminicii ca o comemorare a învierii. Acea comemorare este botezul. „Noi, deci, prin botezul în moartea Lui, am fost îngropați împreună cu El, pentru ca, după cum Hristos a înviat din morți prin slava Tatălui, tot așa și noi să trăim o viață nouă” (Romani 6:4).

Indiferent de teologia falsă cu privire la închinarea în ziua de duminică, în calitate de adventiști trebuie să ne bucurăm de învierea lui Isus din dimineața acestei zile. Prin moartea și învierea Lui, Isus a înfrânt moartea și, prin învierea Sa, avem siguranța învierii noastre.

„Binecuvântat să fie Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, care, după îndurarea Sa cea mare, ne-a născut din nou, prin învierea lui Isus Hristos din morți, la o nădejde vie” (1 Petru 1:3). Privește la certitudinea pe care o avea Petru cu privire la învierea lui Isus! Cum putem avea și noi această certitudine?

3 Citește Marcu 16:1-8 și 1 Corinteni 15:1-8. Ce au în comun aceste pasaje?

Relatarea învierii apare în toate evangheliile. Fiecare evanghelist prezintă istorisirea dintr-o altă perspectivă, dar toate conțin conceptele de bază care apar și în 1 Corinteni 15:1-8. Patru idei se repetă – *moartea, îngroparea, învierea, întâlnirea*. În Marcu, *moartea* și *îngroparea* apar în capitolul 15. *Învierea* și *întâlnirea* apar în capitolul 16, dar puțin diferit. Marcu 16:7 vorbește despre o întâlnire în Galileea și *acolo Îl veți vedea* (vezi Ioan 21).

Unora li se pare inadecvată credința într-un Domn înviat. Dar dovezi-le în favoarea învierii sunt substanțiale și logice. În primul rând, nu este nevoie decât de credința într-un Dumnezeu Creator (vezi Geneza 1 și 2), iar ideea învierii, a unui miracol, devine rezonabilă. Dumnezeu care a creat universul, apoi viața pe pământ avea cu siguranță puterea, dacă voia, să Îl învie pe Isus. Existența lui Dumnezeu nu face învierea lui Isus neapărat inevitabilă, ci doar rezonabilă.

Apoi, mormântul a fost cu siguranță gol. Până și istoricii atei acceptă acest fapt. Dacă nu ar fi fost gol, ideea învierii Sale ar fi fost respinsă de la bun început, deoarece existența trupului Său acolo ar fi distrus orice presupunere că ar fi înviat.

Explicația potrivit căreia ucenicii I-au furat trupul nu stă în picioare. Cu siguranță ucenicii nu ar fi putut trece de soldați. Apoi, chiar dacă ar fi reușit și ar fi luat trupul, de ce nu au fost niciodată arestați pentru că l-au furat? Răspunsul este că liderii religioși știau că ucenicii nu îl furaseră.

De asemenea, mulți oameni au adus mărturie că L-au văzut pe Hristos înviat. Mulți, inclusiv ucenicii, nu au crezut la început. Iar unul dintre cei mai mari dușmani, Pavel, nu pretinde doar că L-a văzut pe Domnul înviat, ci și că această experiență i-a schimbat întreaga direcție a vieții, și încă în moduri radicale.

În final (deși mai sunt multe alte motive), cum se poate explica apariția bisericii creștine, fondată de oameni care au pretins că L-au văzut pe Domnul înviat? De ce ar fi acești oameni dispuși să moară pentru un lucru despre care ar ști că este o minciună? Mărturia lor consecventă, atât imediat după moartea Lui (Faptele apostolilor 3:15), cât și peste ani (1 Petru 1:3), constituie o dovadă puternică a învierii Lui.

Ce ai spune dacă te-ar întreba cineva: „Ce dovezi ai că Hristos a înviat?”

„Femeile care stătuseră lângă crucea lui Hristos au urmărit și au așteptat să treacă ceasurile Sabatului. În prima zi a săptămânii, foarte devreme, au plecat către mormânt, ducând cu ele miruri scumpe pentru a unge trupul Mântuitorului. Ele nu se gândeau la învierea Lui. Soarele speranței lor apusese și asupra inimii lor se așternuse noaptea. În timp ce mergeau, își aminteau faptele de milă ale lui Hristos și cuvintele Lui de încurajare. Dar nu-și aminteau cuvintele Lui: «Vă voi vedea iarăși» (Ioan 16:22)” (Ellen G. White, Hristos, *Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 788).

4 Citește Marcu 16:1-8. Ce s-a întâmplat și cum au reacționat femeile la început?

De la începutul evangheliei cititorul știe că Isus este Mesia. Dar în textul propriu-zis, prima persoană care Îl proclamă Mesia și nu este posedată de demoni este Petru, în Marcu 8:29. Iar această mărturisire nu se produce decât pe la jumătatea cărții. În întreaga Evanghelie după Marcu, Isus le spune oamenilor să păstreze tăcerea cu privire la cine este El sau la vindecările înfăptuite pentru ei. În Marcu 1:44, îi spune unui lepros să nu spună nimănui despre vindecarea lui. În Marcu 5:43, le spune lui Iair și soției sale să nu spună nimănui despre învierea fiicei lor. În Marcu 7:36, roagă un grup să nu le spună oamenilor despre vindecarea unui surdomut. Apoi le poruncește ucenicilor să nu le dezvăluie oamenilor că El este Mesia (Marcu 8:30, vezi și Marcu 9:9). Fără îndoială, principalul motiv pentru care le-a spus să păstreze secretul a fost să Își alocă timp să Își încheie misiunea, potrivit profețiilor temporale din Daniel 9:24-27.

Acum, în această scenă, chiar și după ce li se spusese despre învierea lui Isus, femeile, speriate și șocate, au fugit de la mormânt și, cel puțin la început, nu au vorbit nici despre ce s-a întâmplat acolo. Tăcerea însă nu a durat mult. Ce citim când ajungem la finalul cărții lui Marcu? „Iar ei au plecat și au propovăduit pretutindeni. Domnul lucra împreună cu ei și întărea Cuvântul prin semnele care-l însoțeau” (Marcu 16:20). Așadar, motivul păstrării tăcerii cu privire la Isus, la cine este El și ce a făcut este spulberat. Cartea se încheie cu ei propovăduind „pretutindeni”.

De ce nu trebuie să păstrăm tăcerea cu privire la Isus și la ceea ce a făcut El? Cui poți spune astăzi despre Isus și despre planul de salvare?

5 Citește Marcu 16:9-20. Ce adaugă aceste versete la istoria învierii?

Aproape întregul pasaj din Marcu 16:9-20 are paralele la alte pasaje din Noul Testament – Maria Magdalena la mormânt văzându-L pe Isus (Matei 28:1,9,10; Ioan 20:11,18; compară cu Luca 8:2); doi bărbați Îl văd în afara cetății (Luca 24:13-35); cei 11 sunt trimiși în misiune (Matei 28:16-20; Luca 24:36-49; Ioan 20:19-23).

Prima persoană care L-a văzut pe Isus în viață a fost Maria Magdalena (Ioan 20:11-18). Alte femei L-au văzut și ele (Matei 28:8-10). Este important că primele persoane care L-au văzut pe Domnul înviat au fost femei. Pentru că femeile din lumea antică nu prea erau luate în seamă în rolul de martori, dacă istoria învierii ar fi fost inventată, ar fi fost mult mai probabil să fie desemnați bărbați ca primii martori. Dar nu, nu sunt bărbați, nu sunt cei 11, ci este o femeie. Ea merge să le dea vestea bună ucenicilor, dar, deloc surprinzător, aceștia nu cred mărturia ei, cel mai probabil pentru că părea închipuită și, din păcate, pentru că Maria era femeie. Apologetii istoriei învierii lui Isus au folosit acest fapt – acela că femeile au fost primele care L-au văzut pe Isus – ca dovadă puternică a veridicității acestei istorii.

6 Ce anume din ceea ce se întâmplă în Marcu 16:14 nu ar avea niciun sens dacă istoria învierii ar fi fost inventată?

Evident, dacă ar fi inventat ceva, de ce să se pună pe ei într-o lumină atât de proastă? Isus a trebuit să îi mustre pentru „împietrirea inimii lor”. Relatările din evanghelii care redau momentul arestării lui Isus și până la întâlnirile Sale de după înviere îi descriu pe adepții lui Isus într-o lumină profund negativă: fug, neagă, nu au credință și așa mai departe. Lucrul acesta nu ar avea niciun sens dacă învierea ar fi fost inventată.

În schimb, proclamarea ulterioară cu mult curaj și fără ezitare a lui Hristos cel înviat și a speranței pe care El o oferă tuturor constituie o dovadă fermă în favoarea veridicității afirmațiilor lor.

Cum ne putem feri de capcana spirituală a îndoielii și a necredinței? De ce trebuie să ne legăm zilnic de Hristos cel înviat?

7 Citește Marcu 16:14-20. Ce le-a spus Isus ucenicilor Săi când i-a întâlnit și ce înseamnă aceste cuvinte pentru noi în prezent?

Primele cuvinte adresate de Isus ucenicilor sunt consemnate numai în vorbire indirectă în Marcu 16:14. El îi mustră pentru lipsa lor de credință și pentru împietrirea inimii. Această chestiune a necredinței nu este doar o problemă modernă. Primii ucenici ai lui Isus s-au luptat cu necredința (Matei 28:17; Ioan 20:24-29) deși au fost alături de Isus în carne și oase și au văzut minuni în repetate rânduri. Prin diferite dovezi, El le-a demonstrat însă realitatea învierii Sale. Mărturia lor împreună cu dovezi-le rezumate în secțiunea de luni alcătuiesc o bază solidă pentru credință.

Isus își trimite apoi ucenicii să ducă Evanghelia în întreaga lume. Porunca Lui este cuprinzătoare. Aceștia trebuie să meargă pe tot globul și să proclame Evanghelia întregii lumi create. Domnul Isus explică apoi rezultatele lucrării lor indiferent de situație – credincioșii vor fi salvați, necredincioșii – condamnați. Totodată, Isus descrie semnele care vor însoți lucrarea ucenicilor: aceștia vor scoate demoni, vor vorbi în limbi noi, vor fi feriți de rău și vor vindeca bolnavi. Unii au interpretat în mod greșit Marcu 16:18 ca pe un îndemn la adresa creștinilor să își arate credința apucând în mână șerpi veninoși. Dar aici nu este încurajată o astfel de încumetare. Isus Se referă aici la faptul că aceia care se află în misiune vor beneficia de ocrotire, de exemplu Pavel slujindu-i pe alții, ca în Faptele 28:3-6. Bineînțeles, Biblia nu susține că întotdeauna creștinii vor fi feriți de rău. Uneori Dumnezeu consideră potrivit să facă o minune pentru cauza Evangheliei. Dar alteori creștinii suferă din cauza mărturiiei lor. În respectivele împrejurări, răbdarea lor în suferință este pentru necredincioși un alt semn al puterii credinței.

Apoi, după ce a făcut tot ce a făcut aici, Domnul Isus „S-a înălțat la cer și a șezut la dreapta lui Dumnezeu” (Marcu 16:19), la dreapta Tatălui, locul puterii supreme, pentru că Isus biruise toate forțele răului. De remarcat ultimul verset! Deși au mers „pretutindeni” pentru a predica Evanghelia, apostolii nu au mers singuri. „Domnul lucra împreună cu ei și întârea Cuvântul prin semnele care-l însoțea” (Marcu 16:20). El promite să fie și cu noi acum, când continuăm lucrarea începută de ei.

„Și iată că Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (Matei 28:20). Ce alinare putem să găsim și ar trebui să găsim în această promisiune în timp ce și noi căutăm să proclamăm Evanghelia „pretutindeni”?

Suplimentar: Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, cap. 81, 86

„Prin Mântuitorul nostru s-a recâștigat viața care se pierduse prin păcat, deoarece El are viața în Sine pentru a învia pe cine dorește. El este investit cu dreptul de a da nemurire. Viața pe care a sacrificat-o în starea de om, El o ia din nou și o dă omenirii. [...] «Dacă păzește cineva cuvântul Meu, în veac nu va gusta moartea.» Pentru creștini, moartea nu este decât un somn, o clipă de tăcere și de întuneric. Viața este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu și, «când Se va arăta Hristos, viața voastră, atunci vă veți arăta și voi împreună cu El în slavă» (Ioan 8:51,52; Coloseni 3:4)” (Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 786, 787).

Până și istoricii atei, cei care nu pot accepta realitatea învierii, recunosc nu numai că Isus a fost ucis, dar și că după moartea Lui mulți au pretins că L-au văzut pe Hristos înviat și apoi au constituit nucleul a ceea ce a devenit biserica creștină. Unii, într-o încercare de a explica de ce oamenii au pretins lucrul acesta, au spus că Isus avea un frate geamăn sau că primii ucenici au avut halucinații crezând că L-au văzut pe Isus. Alții au spus că Isus nu a murit niciodată cu adevărat, ci doar a leșinat și apoi Și-a revenit. O altă persoană a pretins că extraterestrii au coborât pe pământ și I-au luat trupul. Pentru o trecere în revistă a tuturor acestor argumente și a motivelor pentru care aceste argumente nu sunt valide, vezi Clifford Goldstein, *Risen: Finding Hope in the Empty Tomb* (Pacific Press, 2021).

Studiu zilnic: Luca 3 – 9; Ellen G. White, *Divina vindecare*, cap. „O experiență mai înaltă”

1. Ce le predica Ioan soldaților romani?

2. Unde Se ruga Domnul Isus?

3. Cu ce atitudine spunea Domnul Isus să facem binele?

4. Despre cine a spus Domnul: sunt „mama Mea și frații Mei”?

5. Ce fel de viață dublă trebuie să ducem?

Privire generală

Marcu 15 se încheie evidențiind contribuția unui membru notabil al societății iudaice care, după moartea Domnului Isus, și-a pus viața și resursele la dispoziția împărăției lui Dumnezeu. Femeile care L-au urmat pe Isus își exprimă și ele dorința de a participa la ritualurile de înmormântare a Mântuitorului lor. Întrebarea este: Unde sunt ucenicii? Cum au reacționat la moartea lui Isus? Dar la vestea învierii Lui? Marcu le acordă o atenție specială la finalul evangheliei sale. Totodată, include indicațiile speciale date de Isus când îi trimite să predice Evanghelia în întreaga lume.

Teme

1. *Importanța și impactul credinței:* Această secțiune analizează reticența ucenicilor de a crede în învierea lui Isus și cum, în cele din urmă, Isus le spulberă îndoielile și le întărește credința.
2. *„Duceți-vă în toată lumea!”:* Această secțiune include Marea Trimitere adresată de Isus ucenicilor, precum și amplexarea misiunii lor și scopul evangheliei.

Comentariu

Importanța și impactul credinței

Moartea Domnului a fost un eveniment care i-a devastat pe urmașii Săi. Chiar dacă profeția o prevestise și chiar dacă Isus îi avertizase cu privire la încercările prin care avea să treacă înainte de a muri, ideile preconceptuate ale ucenicilor despre Mesia i-au împiedicat să înțeleagă pe deplin cuvintele lui Isus și au fost astfel luați prin surprindere de impactul acesteia.

Imediat după răstignire, ucenicii au demonstrat că tot nu înțelegeau planul divin sau cel puțin uitaseră cuvintele lui Isus care i-ar fi putut consola în durerea lor. De aceea Marcu spune că „plângeau și se tânguiau” (Marcu 16:10) după moartea lui Isus.

Ne-am putea întreba, pe bună dreptate, dacă ucenicii și prietenii apropiați ai lui Isus au înțeles măcar scopul morții Sale. Pentru că cel mai probabil nu aveau o idee clară cu privire la scopul acesteia, reticența lor de a crede că Isus înviase nu este nici ea greu de închipuit. Această ultimă idee este evidențiată în prima parte din Marcu 16, subiectul principal al ultimului nostru studiu.

Pentru început, în Marcu 16:6-8, îngerii le anunță pe femei că Isus a înviat. Mai mult, îngerii le încurajează pe femei să transmită vestea bună. Cu toate acestea, ele „*n-au spus nimănui nimic*, căci se temeau” (Marcu 16:8, subl. ad.). Crezi că femeilor le-a fost teamă să creadă vestea uimitoare primită de la vizitatorii angelici?

În a doua scenă, Isus Însuși Se arată Mariei Magdalena, după care „ea s-a dus și a dat de știre celor ce fuseseră împreună cu El, care plângeau și se tânguiau. Când au auzit ei că este viu și că a fost văzut de ea, *n-au crezut-o*” (Marcu 16:10,11, subl. ad.). Maria a transmis mesajul, dar ascultătorii ei nu au fost dispuși să creadă vestea bună.

O a treia scenă descrie persistența necredinței în rândul ucenicilor. Marcu descrie această situație după cum urmează: „După aceea, S-a arătat într-alt chip la doi dintre ei pe drum, când se duceau la țară. Aceștia s-au dus de au spus lucrul acesta celorlalți, *dar nici pe ei nu i-au crezut*” (Marcu 16:12,13, subl. ad.).

Este interesant că Isus nu a folosit pe cineva din cercul Lui de apropiați să anunțe vestea învierii Sale. Vestea le-a fost transmisă acestora printr-o femeie și prin alți doi oameni, care nu făceau parte din cei 11 ucenici aleși de El.

Într-o a patra scenă, Isus Însuși Se arată ucenicilor. „În sfârșit, S-a arătat celor unsprezece, când ședeau la masă, și i-a mustrat pentru necredința și împietrirea inimii lor, *pentru că nu crezuseră pe cei ce-L văzuseră înviat*” (Marcu 16:14, subl. ad.).

De ce nu erau ucenicii dispuși să creadă? Pentru că, la fel ca mulți din poporul Israel, aveau o concepție greșită cu privire la împărăția lui Dumnezeu. Luca ne relatează în mod explicit natura acestei concepții greșite, prin propriile lor cuvinte: „Noi trăgeam nădejde că El este Acela care va izbăvi pe Israel, dar, cu toate acestea, iată că astăzi este a treia zi de când s-au întâmplat aceste lucruri” (Luca 24:21). Ce vor să spună ucenicii prin cuvintele „va izbăvi pe Israel”? Cuvântul grecesc pentru „a izbăvi” este *lytroō*, care are ca sens de bază „a elibera dintr-o situație asupritoare” (*A Greek-English Lexicon of the New Testament...*, p. 606). Prin urmare, pentru ucenici, moartea lui Isus însemna moartea aspirațiilor lor pământești, pentru că ei înțelegeau răscumpărarea în termenii eliberării de asuprirea romană.

După cum am văzut la începutul trimestrului, Marcu își începe Evanghelia declarând că „S-a împlinit vremea și Împărăția lui Dumnezeu este aproape”; prin urmare oamenilor li se spune: „Pocăiți-vă și credeți în *Evanghelie*” (Marcu 1:15, subl. ad.). Din nefericire, la sfârșitul relată-

rii din Evanghelia după Marcu (Marcu 16), unii încă aveau inimi necredincioase. Și aceștia nu erau preoții sau conducătorii poporului Israel, nici guvernatorul roman. Erau chiar ucenicii Domnului.

Este interesant de observat că și Luca înregistrează scena cu cei doi ucenici la care se face referire în Marcu 16. În relatarea lui Luca cei doi nu cred inițial vestea cu privire la învierea lui Isus. Dar, în Evanghelia după Marcu, sunt prezentați printre cei care cred într-un Isus înviat. Cum a avut loc această tranziție de la necredință la credință? Ce a făcut Isus pentru a-i ajuta? Luca adaugă în relatarea sa un aspect neinclus de Marcu. Isus îi mustră pe ucenici pentru necredința și împietrirea inimii lor (Marcu 16:14; compară cu Luca 24:25), dar imediat după mustrare, Isus îi luminează spunându-le retoric: „Nu trebuia să sufere Hristosul aceste lucruri și să intre în slava Sa?» Și a început de la Moise și de la toți prorocii și le-a tâlcuit, în toate Scripturile, ce era cu privire la El” (Luca 24:26,27). Ce studiu biblic intensiv trebuie să fi urmat ucenicii în ziua aceea! Începând cu Geneza până la ultima carte a Bibliei ebraice, Isus le-a explicat celor doi adepți ai Săi profețiile mesianice din toate Scripturile ebraice. (Citește Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 820).

„Duceți-vă în toată lumea!”

După întâlnirea ucenicilor cu Domnul lor înviat, experiența necredinței lor s-a transformat într-o credință activă. Ei au devenit martori vii ai lui Isus. Acum nu le mai era teamă, ci erau dispuși să călătorească distanțe mari pentru a le spune altora că „«a înviat Domnul cu adevărat [...]» Și au istorisit tot ce li se întâmplase pe drum și cum L-au cunoscut” (Luca 24:34,35). Mai târziu, Isus i-a însărcinat să meargă „în toată lumea și [să] propovădui[ască] Evanghelia la orice făptură” (Marcu 16:15). Prin urmare, Evanghelia ar trebui predicată nu numai în Israel, ci ar trebui dusă „până la marginile pământului” (Faptele 1:8). Comentând cu privire la Marea Trimitere, Ellen G. White scrie: „Dar porunca: «Mergeți în toată lumea!» nu trebuie să fie pierdută din vedere. Noi suntem chemați să ne îndreptăm privirile către locurile îndepărtate. Hristos dăruiește zidurile care separă și prejudecățile naționale care îi deosebesc pe oameni și vestește iubire pentru toată familia omenească. El îi înobilează pe oameni din cercul strâmt în care îi consemnează egoismul lor. Desființează granițele și deosebirile artificiale din societate. Nu face deosebire între vecin și străin, prieten și dușman. Ne învață să privim la fiecare suflet im-

povărat de nevoi ca la fratele nostru, iar lumea să o privim drept câmpul nostru de activitate” (*Hristos, Lumina lumii/Viața lui Isus*, p. 823).

Ucenicilor li se poruncește să dea mărturie despre credința lor. Scopul Evangheliei, potrivit lui Marcu, este de a face credincioși și de a-i boteza. De aceea este vestită Evanghelia împărăției (Marcu 1:14). Acceptarea împărăției lui Dumnezeu în inimă și a lui Isus ca Mântuitorul și Împăratul nostru este esențială pentru scăparea de condamnare (Marcu 16:16). Oricine crede în El are „viața în Numele Lui” (Ioan 20:31).

Aplicație

1. În calitate de credincioși în Hristos, cum putem evita concepțiile greșite și ideile false despre Dumnezeu și mântuire, care, la rândul lor, duc la o experiență înșelătoare? Roagă-i pe membrii grupei să citească sfaturile următoare în timp ce meditează la întrebarea de mai sus: „Pornind explicația de la profeție, Hristos le-a dat ucenicilor Săi o corectă înțelegere a ceea ce trebuia să fie El în cadrul omenirii. Așteptările lor după un Mesia care să pună mâna pe tronul și puterea împărătească, în conformitate cu dorințele oamenilor, duseseră la rătăcire. Acest statut nu s-ar fi potrivit cu o corectă înțelegere a coborârii Lui din poziția cea mai înaltă în poziția cea mai de jos pe care ar fi putut să o ocupe. Hristos dorea ca ideile ucenicilor Săi să fie curate și adevărate în toate privințele” (*Hristos, Lumina lumii/Viața lui Isus*, p. 799).
2. Te-ai gândit vreodată să slujești în câmpul de misiune departe de casă? Ce anume te-a împiedicat, dacă te-a împiedicat ceva, să-ți asumi acest angajament? Sau ai dorit să începi de la zero un proiect misionar, dar ți-a fost teamă? Ce temeri te împiedică să mergi înainte? Citește următoarea promisiune din scrierile inspirate: „În felul acesta le-a încredințat Hristos ucenicilor marea lor misiune. El a luat măsuri suficiente pentru realizarea lucrării Lui și a luat asupra Sa răspunderea pentru succesul ei. Atâta vreme cât ascultau de cuvântul Lui și lucrau în legătură cu El, nu puteau să dea greș. «Mergeți la toate popoarele», le spusese El. «Mergeți până la marginile cele mai îndepărtate ale lumii locuite și să știți că Eu voi fi acolo. Lucrați cu credință și încredere, căci nu vă voi părăsi niciodată»” (*Hristos, Lumina lumii/Viața lui Isus*, p. 822).
3. Poate că ești implicat deja într-un proiect misionar într-o comunitate din apropiere. Dacă acesta este cazul, care este proiectul tău și care sunt provocările cu care te confrunți? Cum te motivează în lucrarea ta ce se afirmă în citatul de mai sus? Ce speranță și putere îți oferă?

IULIE

1. L. Iacov 1:4
 2. M. 1 Petru 1:3
 3. M. Coloseni 3:13
 4. J. Exodul 23:25
 5. V. Daniel 1:17
 s. a. B 21:04, CT 20:53, IS 21:07, MS 21:17,
 SM 21:29, DJ 21:11, AR 21:27

6. S. Maleahi 4:2
 s. a. B 21:04, CT 20:53, IS 21:07, MS 21:16,
 SM 21:28, DJ 21:11, AR 21:27

7. D. Leviticul 20:26
 8. L. 2 Corinteni 6:18
 9. M. Isaia 49:10
 10. M. Efeseni 5:19
 11. J. Isaia 53:4
 12. V. 1 Împărați 19:8
 s. a. B 21:01, CT 20:50, IS 21:03, MS 21:13,
 SM 21:24, DJ 21:08, AR 21:23

13. S. Psalmii 107:1
 s. a. B 21:00, CT 20:49, IS 21:02, MS 21:12,
 SM 21:24, DJ 21:07, AR 21:22

14. D. Matei 28:19
 15. L. Proverbele 4:23
 16. M. Leviticul 20:24
 17. M. Romani 14:6,7
 18. J. Psalmii 1:3
 19. V. Psalmii 5:8
 s. a. B 20:56, CT 20:45, IS 20:57, MS 21:07,
 SM 21:18, DJ 21:02, AR 21:17

20. S. 1 Timotei 2:1
 s. a. B 20:55, CT 20:44, IS 20:56, MS 21:06,
 SM 21:17, DJ 21:01, AR 21:17

21. D. 1 Corinteni 3:17
 22. L. Psalmii 32:7
 23. M. Isaia 43:4
 24. M. Efeseni 4:23,24
 25. J. Psalmii 8:3,4
 26. V. Psalmii 23:6
 s. a. B 20:49, CT 20:36, IS 20:50, MS 21:00,
 SM 21:11, DJ 20:56, AR 21:10

27. S. Iov 5:11
 s. a. B 20:48, CT 20:35, IS 20:48, MS 20:58,
 SM 21:09, DJ 20:54, AR 21:09

28. D. Psalmii 139:1
 29. L. Psalmii 103:5
 30. M. Galateni 6:2
 31. M. Psalmii 56:3,4

AUGUST

1. J. Proverbele 15:30
 2. V. Proverbele 15:1
 s. a. B 20:41, CT 20:28, IS 20:40, MS 20:51,
 SM 21:01, DJ 20:47, AR 21:01

3. S. Psalmii 37:24
 s. a. B 20:39, CT 20:26, IS 20:39, MS 20:49,
 SM 21:00, DJ 20:46, AR 21:00

4. D. Proverbele 24:5
 5. L. Proverbele 2:20
 6. M. Deuteronomul 8:6
 7. M. Luca 12:24
 8. J. Isaia 49:15
 9. V. Proverbele 18:14
 s. a. B 20:31, CT 20:18, IS 20:30, MS 20:40,
 SM 20:50, DJ 20:38, AR 20:51

10. S. Proverbele 23:26
 s. a. B 20:29, CT 20:17, IS 20:28, MS 20:39,
 SM 20:49, DJ 20:36, AR 20:49

11. D. Exodul 15:26
 12. L. Iacov 5:11
 13. M. Psalmii 40:5
 14. M. Matei 14:14
 15. J. Isaia 49:16
 16. V. 1 Ioan 1:7
 s. a. B 20:20, CT 20:08, IS 20:18, MS 20:29,
 SM 20:38, DJ 20:27, AR 20:40

17. S. Psalmii 23:1,2
 s. a. B 20:19, CT 20:06, IS 20:16, MS 20:27,
 SM 20:37, DJ 20:26, AR 20:38

18. D. 1 Corinteni 6:19
 19. L. Matei 7:12
 20. M. Psalmii 7:10
 21. M. Proverbele 15:13
 22. J. Matei 6:26
 23. V. Isaia 50:4
 s. a. B 20:09, CT 19:56, IS 20:06, MS 20:17,
 SM 20:26, DJ 20:16, AR 20:27

24. S. Leviticul 18:4
 s. a. B 20:07, CT 19:54, IS 20:04, MS 20:15,
 SM 20:24, DJ 20:14, AR 20:26

25. D. Isaia 49:8
 26. L. Psalmii 112:5
 27. M. Iov 7:17
 28. M. Psalmii 3:5
 29. J. Isaia 40:29-31
 30. V. Filipeni 3:21
 s. a. B 19:57, CT 19:44, IS 19:52, MS 20:04,
 SM 20:12, DJ 20:04, AR 20:14

31. S. Iacov 1:17
 s. a. B 19:55, CT 19:42, IS 19:50, MS 20:02,
 SM 20:10, DJ 20:02, AR 20:13

SEPTEMBRIE

1. D. 1 Samuel 12:24
 2. L. Coloseni 3:2
 3. M. Isaia 64:8
 4. M. Psalmii 36:9
 5. J. Isaia 12:3
 6. V. Proverbele 27:1
 s. a. B 19:44, CT 19:32, IS 19:39, MS 19:50,
 SM 19:58, DJ 19:51, AR 20:01

7. S. Proverbele 3:27
 s. a. B 19:42, CT 19:30, IS 19:37, MS 19:48,
 SM 19:56, DJ 19:49, AR 19:59

8. D. Isaia 46:3,4
 9. L. Galateni 5:16
 10. M. Psalmii 34:8
 11. M. Deuteronomul 11:19
 12. J. Proverbele 25:8
 13. V. Efeseni 3:12
 s. a. B 19:31, CT 19:19, IS 19:25, MS 19:36,
 SM 19:44, DJ 19:38, AR 19:47

14. S. Romani 12:2
 s. a. B 19:29, CT 19:17, IS 19:22, MS 19:34,
 SM 19:42, DJ 19:36, AR 19:45

15. D. Iov 10:8
 16. L. Efeseni 4:29
 17. M. Isaia 35:3
 18. M. Psalmii 63:5
 19. J. Ezechiel 11:19
 20. V. 2 Petru 1:19
 s. a. B 19:18, CT 19:06, IS 19:10, MS 19:22,
 SM 19:29, DJ 19:25, AR 19:33

21. S. Ioan 12:35
 s. a. B 19:16, CT 19:04, IS 19:08, MS 19:20,
 SM 19:27, DJ 19:21, AR 19:31

22. D. Ioan 14:27
 23. L. Filipeni 4:12
 24. M. Evrei 12:12,13
 25. M. Marcu 8:22,23
 26. J. Psalmii 84:6,7
 27. V. 2 Corinteni 3:18
 s. a. B 19:05, CT 18:53, IS 18:56, MS 19:08,
 SM 19:15, DJ 19:12, AR 19:20

28. S. Iov 8:5,6
 s. a. B 19:03, CT 18:51, IS 18:54, MS 19:06,
 SM 19:13, DJ 19:10, AR 19:18

29. D. Isaia 58:7
 30. L. Tit 3:14

Dragii noștri cititori,

Ne bucurăm să vă salutăm și anul acesta și să vă urăm ca Dumnezeuul nostru bun să vă dăruiască din belșug viață și sănătate.

Vă trimitem odată cu aceste studii biblice oferta de abonamente pentru anul 2025. Deși ne-am străduit ca, în ciuda inflației, să păstrăm prețurile similare cu cele de anul acesta, am fost nevoiți să facem câteva modificări. Astfel, așa cum veți vedea în formularul de comandă, prețul abonamentului la *Comentariile Ellen G. White* a fost majorat la 35 de lei. De asemenea calendarul de perete va costa de acum 1 leu, iar fagăduințele comandate suplimentar, pe lângă cele primite gratuit, costă 0,4 lei bucata.

Începând cu anul 2025, copiii de la grupa Primii pași vor începe o nouă serie de studii biblice, care a fost realizată de Conferința Generală cu o grafică actualizată și cu un conținut potrivit vârstei lor. Abonamentul pentru aceste studii va costa 44 de lei. La celelalte categorii de vârstă vom continua cu seria My Bible First, iar ghidurile pentru instructori, așa cum v-ați obișnuit, vor fi disponibile doar online. Pentru grupele de Grădiniță și de Primară noile studii vor fi disponibile din anul 2026, iar pentru Juniori și Adolescenți, din 2027.

Aveți la dispoziție FORMULARUL DE COMANDĂ A și FORMULARUL DE COMANDĂ B. Vă rugăm să le folosiți pentru a vă transmite comanda individuală de abonamente pentru anul 2025 la responsabilul cu literatură din biserica dumneavoastră. Dacă aveți nevoie, mai puteți solicita formulare de la responsabilul cu literatură sau le puteți descărca direct de pe site-ul Editurii Viață și Sănătate.

Anul acesta, perioada de abonare pentru publicațiile din FORMULARUL A se încheie la data de 5 octombrie 2024. Pentru publicațiile din FORMULARUL B, perioada de abonare la preț promoțional începe la 26 august și se încheie în data de 9 noiembrie 2024.

Pentru că are un tiraj mult mai mic decât celelalte devoționale, prețul *Devoționalului de tineret* este diferit de al celorlalte. Sperăm ca acest lucru să nu vă împiedice să îl comandați și anul acesta.

Vă dorim binecuvântarea lui Dumnezeu în tot ce faceți și vă asigurăm că suntem alături de dumneavoastră în înțelegerea Cuvântului, în trăirea și în răspândirea lui.

Cu aleasă apreciere,
Echipa Editurii Viață și Sănătate

FORMULAR COMANDĂ INDIVIDUALĂ – A

Completați și predați acest formular responsabilului cu literatura.

Termenul-limită pentru depunerea comenzii individuale: sâmbătă, 5 octombrie 2024

Nume și prenume: _____ Tel.: _____

Cod	Studii biblice + alte publicații	Preț abon./lei	Nr. abon.	Preț total
54100	Majori, ediția standard, alb-negru	36		
54101	Majori, ediția instructori, alb-negru	50		
54102	Majori, ediția standard + devoțional, color	70		
54103	Comentarii Ellen G. White	35		
54104	Știri misionare + Comentarii pentru zecimi și daruri	32		
54105	Adolescenți	44		
54107	Juniori	40		
54109	Primară	40		
54111	Grădiniță	40		
54113	Primii pași	44		
54116	Prelegeri pentru Săptămâna de Rugăciune 2024 (doar pentru cei care nu sunt abonați la <i>Curierul Adventist</i> pe 2024)	8		
59320	<i>Adventist Frontiers</i> (revistă cu 4 apariții pe an)*	24		
54117	Devoțional – 2025	30		
54119	Devoțional pentru femei – 2025	30		
57111	Devoțional pentru tineri – 2025	35		
54120	Agendă pentru femei – 2025	30		
	Calendar de perete – 2025	1		
54121	Calendar agendă – 2025	5		
54125	Făgăduințe (suplimentar)	0,4		
Total:				

De reținut: Ghidurile de instructori Adolescenți, Juniori, Primară, Grădiniță și Primii pași vor fi disponibile GRATUIT, pe site-ul www.viatasisanatate.ro și pe site-ul Departamentului Școala de Sabat.

* *Adventist Frontiers* este o revistă misionară despre predicarea Evangheliei la oamenii abordați cel mai puțin și cel mai greu. Se livrează trimestrial, cu studiile biblice.

FORMULAR COMANDĂ INDIVIDUALĂ – B

Termenul-limită pentru depunerea comenzii individuale: sâmbătă, 9 noiembrie 2024

Cod	Reviste	Preț abonament pe an/lei	Ofertă abonare în perioada 26 aug.– 9 nov.	Nr. abonamente	Preț total
54122	<i>Curierul Adventist</i> (12 apariții pe an)	95	80		
54123	<i>Viață + Sănătate</i> (12 apariții pe an)	105	90		
54124	<i>Semnele timpului</i> (12 apariții pe an)	120	100		
Total:					